Nacionalinė švietimo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 22 (1217) 1973 GEGUŽĖS - MAY 31 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Budeliai ir didvyriai

Okupuotoje Lietuvoje tebevyksta sunkiai suprantami dalykai laisvojo pasaulio žmogui, kuris įmantrios propagandos sumaišytas kartais nebesuvokia tikrosios būklės. Vienas tokių keistų dalykų yra labai rafinuotas religijos persekiojimas, kuris smogdamas į Kryžių, neišvengiamai smogia ir į tautinę lietuvio širdį. Tai labai ryškiai matyti iš lietuviškojo slapto "samizdat" leidinio "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Iki šiol laisvąjį pasaulį yra pasiekę net keturi storoki numeriai, rašyti mašinėle ir multiplikuoti. Juose juoda ant balto išdėstyti faktai, liečią Maskvos diriguojamą, o lietuvių partiečių vykdomą religijos persekiojimą. **Perskaičius tuos retos drąsos puslapius, išryškėja du frontai — budelio ir belaisvio. Pirmojo pusėje yra visas valstybinis aparatas, komunikacijos priemonės, saugumiečių armija, teismai, įstatymai, organizacijos, mokyklos ir t.t. Antrojo gi pusėje — visiškas bejėgiškumas priemonių srityje, neturėjimas jokios atramos valstybiniame gyvenime.** Teisingai tad kun. B. Laurinavičius rašo religinių reikalų tarybos įgaliotiniui J. Rugieniui: "Jūsų žinioj įstatymai ir teismai, potvarkiai ir slaptos instrukcijos, jėga ir kalėjimo raktai, o mano pusėj tik nesenstanti tiesa, su kuria Jūs nesiskaitote." Budelio pusėje yra fizinė jėga, smaugianti laisvę, o lietuvio belaisvio pusėje yra fizinė silpnybė ir dvasinė didybė, atsiremianti į amžinąją tiesą. Ši būklė gražiai pavaizduota minėtoje kronikoje sekančiu būdingu faktu.

★ ★ ★

1972 m .liepos 26 d. Prienų tikintieji nuvyko į Pravieniškių lagerį pasitikti į laisvę išeinančio savo vikaro kun. J. Zdebskio. Tačiau jis buvo paleistas viena diena anksčiau, nes valdantieji norėjo išvengti "politinės demonstracijos". Parapijiečiai iškilmingai sutiko kun. J. Zdebskį sekmadienį, rugpjūčio 27 d. Kai jis po Mišių grįžo į zakristiją, vaikučiai barstė gėles. Šventoriuje suaugusieji ir vaikai sveikino buvusį kalinį. Gėlių buvo tiek daug, kad jos netilpo kunigo glėbyje. J. Rugienis neleido vyskupui J. Labukui skirti kun. J. Zdebskį į Vilkaviškio vyskupiją. Tik po dviejų mėnesių jis buvo paskirtas vikaru Šilutėn, Telšių vyskupijoj. Tai buvo savotiškas ištrėmimas bei atskyrimas nuo savo įprastos aplinkos. **Būdinga betgi tai, kad žmonių akyse kalinys yra didvyris, pasitinkamas su gėlėmis, o budelis pasmerkiamas. Pastarojo jėga pasilieka uždara kalėjime, siaučia ir už jo ribų, tačiau žmonių pagarbos nesulaukia. Budelis gali pasipuošti gražiausiais spindinčiais medaliais, bet negali didžiuotis žmoniškumu. Jeigu iš kankinio ir belaisvio veido spindi kančia, tai iš budelio veido dvelkia pasmerkimas.** Sustačius kun. J. Zdebskį ir J. Rugienį, aiškiai matyti kas kam atstovauja. Istorijoj kun. J. Zdebskis, kun. A. Šeškevičius, kun. P. Bubnys ir kiti pasiliks kaip dvasios didvyriai, nepabūgę priešintis brutaliai jėgai, o J. Rugienis bus žinomas kaip Maskvos atstovas, vadovavęs budelių frontui. Iš tolo žiūrint, džiugu matyti, kad Lietuvoje yra gyva herojinė dvasia, kuri palaiko tautą laisvės kovoje.

★ ★ ★

Fizine prasme tą nelygią kovą tuo tarpu laimi budeliai. Savo rankose turėdami jėgų, jie triuškina kiekvieną sau nepalankų mostą. Tiktai tas jų triuškinimas eina iki juokingumo. Budeliams pvz. kliūva net gėlės — vaikams draudžia barstyti jas procesijų metu. Jaunuoliams draudžia dalyvauti pamaldose, klausyti pamokslų, tarnauti Mišioms ir pan., bet verčia dalyvauti marksistinėse apeigose — įvairiose iškilmėse, kur šlovinamas Leninas ir kiti komunistų vadai, nužudę bei nukankinę milijonus žmonių, jų tarpe tūkstančius lietuvių. Visa tai daro budeliai, motyvuodami religijos žala jaunimui. **Krikščionybės šviesa bei nuopelnai pasauliui yra istorijos paliudyti per beveik 2000 metų. Kokius gi nuopelnus turi jaunimui toks Leninas ar Stalinas? Ko iš jų lietuvių jaunimas gali pasimokyti? Nebent revoliuciniu skerdynių, kuriose žūsta daugybė žmonių neva "pažangos" vardu. Tikroji pažanga ateina pasaulin ne marksistinių revoliucininkų, bet dvasinio krikščioniškojo humanizmo paliestų asmenybių dėka.** Maskviniai Lietuvos valdovai, tiesa, bando dengtis humanizmu, išreikštu konstitucijoje ir įstatymuose, bet tą priedangą paneigia faktai. Pvz. LTSR BPK 11 str. sakoma: "Teisingumą baudžiamosiose bylose vykdo tiktai teismas. Niekas negali būti pripažintas kaltu nusikaltimo padarymu ir baudžiamas kriminaline bausme kitaip, kaip tik teismo nuosprendžiu." Deja, ir vysk. J. Steponavičius ir vysk. Sladkevičius nėra teismo pripažinti kaltais, tačiau baudžiami kaip kriminalistai jau visa eilė metų. Tokių pavyzdžių yra daugybė. Jie kompromituoja visą budelių frontą kaip veidmainišką.

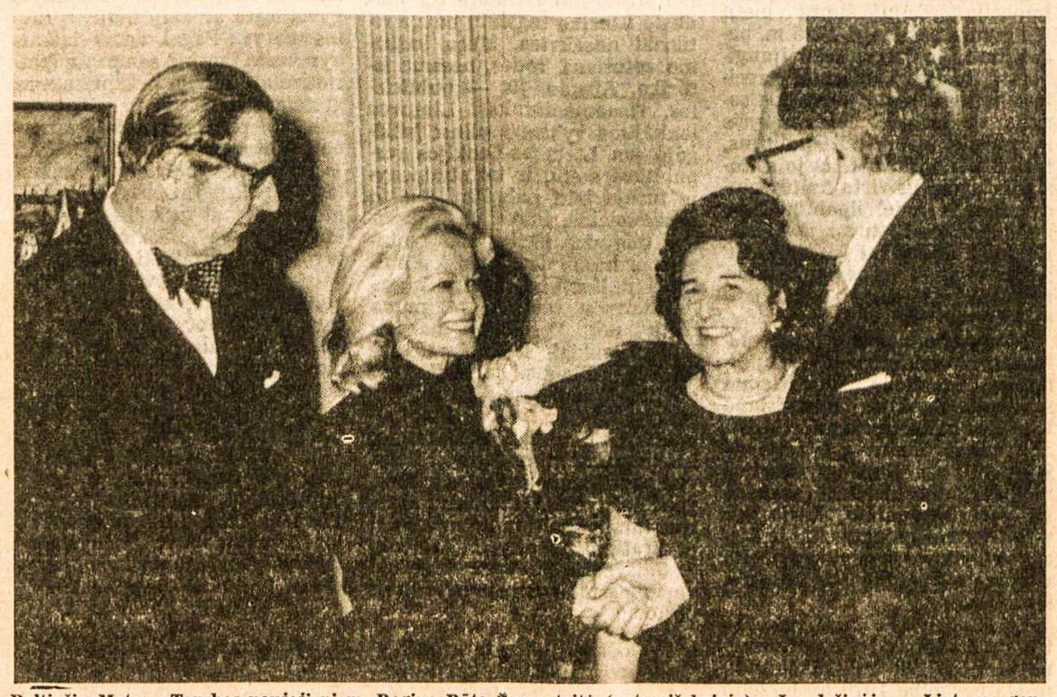

Baltiečių Moterų Tarybos naujoji pirm. Regina Rūta Žymantaitė (antra iš kairės). Jos dešinėje — Lietuvos genkonsulas Niujorke Anicetas Simutis. Naująją pirmininkę sveikina Estijos konsulas Jaakson su Ponia. R. R. Žymantaitė yra buvusi torontietė, laimėjusi Miss Freedom konkursą, Niujorke — Miss New York. Ten ji dabar turi savo radijo programą, dirba filmuose ir televizijos skelbimų srityje, yra gavusi politinių mokslų magistro laipsnį.

Sovietai gaudo palikimus užsienyje

Išeiviai savo palikimus geriausiai gali apsaugoti tinkamais testamentais

Lietuvių išeivių testamento reikalas kaskart darosi opesnis. Visų noras, kad palikimas atitektų saviem žmonėm išeivijoje arba Lietuvoje. Gyvenantiem Lietuvoje kliūtis daro rusai per savo advokatus užsieniuose.

Nesant tinkamai surašyto testamento, betkuriam tautiečiui mirus, prisistato Lietuvos okupantų interesus atstovaujantys advokatai ir išgauna jų palikimą. Ką iš tokio palikimo gaus įpėdiniai Lietuvoje, priklauso nuo okupantų malonės.

Būdingas atvejis

Vilniaus žydas iš giminių patyrė, kad jo artimas šeimos narys Kanadoje paliko jam visą savo ketvirties milijono dolerių vertės turtą. Kol paveldėtojas galvojo, kaip tą palikimą išgauti, prisistatė Vilniuje veikiančios Maskvos Injurkolegijos (Injurkolegija — Inostrannaja Juridičeskaja Kollegija) subagentūros tarnautojai, nuodugniai apklausinėjo, surašė įgaliojimą ir pakišo paveldėtojui pasirašyti. Po pusmečio paveldėtojas gauna kvietimą apsilankyti Injurkolegijoje. Ten valdininkai pranešė, kad palikimas išgautas, bet tuo tarpu dar nežinia kiek jam teksią. Iš to kas gauta jis jau d a b a r g a l i s išsirinkti trijų kambarių kooperatyvinį butą ir naujausios laidos rusišką automobilį "Moskvičių". Paveldėtojas nedelsdamas išsirinko tinkamą butą ir "Moskvičių", kuriuos greit gavo.

Po kurio laiko paveldėtojas iš atitinkamų įstaigų gavo pranešimą, kad jam paskirta 100 rb. asmeninė pensija iki gyvos galvos. Nesuprasdamas kas čia atsitiko, paveldėtojas su pranešimu nuskubėjo į Vilniaus Injurkolegiją. Ten irgi niekas tikros padėties jam paaiškinti negalėjo, nes pranešimas gautas iš Maskvos. Tarnautojai spėliojo, kad pensija rišasi su palikimu, nes jis neįeina į "liaudžiai nusipelniusiųjų" kategoriją.

Praėjo metai. "Personalinis pensininkas" ramiai sau gyveno imdamas pensiją ir laukdamas tikslių žinių apie palikimą. Tarp žydų ėmė sklisti gandai, kad norinčius išleidžia į Izraelį. Būdamas vienas kaip pirštas, nes jo šeimą ir artimuosius naciai sunaikino, "personalinis pensininkas" sugalvojo keltis į Izraelį. Nepraėjus nė mėnesiui, buvo iškviestas į pensijas tvarkančią įstaigą, kur valdininkas pranešė: "Nuo šio mėnesio pirmos Tamstai personalinė pensija sustabdoma, nes tarybų valdžia pensijų nemoka nei liaudies priešams, nei išdavikams." "Pensininkas" teisinosi, kad jis nesąs nei liaudies priešas, juo labiau nesąs išdavikas. Tada jam valdininkas pakišo dokumentą: "Ar čia ne tavo prašymas leidimo išvykti į Izraelį? Ar ne tavo parašas, kad išduodi tarybų tėvynę, nes nori vykti į sionistų Izraelį?"

Speciali įstaiga

Maskvoje yra įsteigta minėtoji Injurkolegija, kurios subagentūra veikia ir Vilniuje. Ji turi absoliutų monopolį užsienyje atsiradusiam palikimui išgauti. Niekas kitas okupuotoj Lietuvoj neturi teisės rūpintis palikimų išgavimu. Paveldėtojas gali kreiptis tik į Injurkolegiją. Be to, pastaroji pati susiranda įpėdinius Lietuvoje ir jiems pakiša pasirašyti įgaliojimus jos advokatams užsieniuose. Advokatų firma Niujorke atstovauja ne tik Sovietų Sąjungai, bet ir satelitiniams kraštams. Toji firma turi savo advokatus visuose JAV miestuose ir Kanadoje. Injurkolegija jai yra paskyrusi 35% nuo visų išgautų palikimų, o pati firma jai agentaujantiems advokatams kituose miestuose skiria iki 25% nuo išgautų sumų, priklausomai nuo susitarimo ir įdėto darbo. Be to, Injurkolegija Maskvoje dar pasilaiko 10% nuo išgautų sumų savo reikalams. Okupuotoj Lietuvoj ar ir pačioj Rusijoj gyvenantys gali tikėtis gauti šiek tiek daugiau, negu pusę palikimo. Jei palikimas yra nedidelis, tai išlyginimui tokių didelių išskaitymų okupantai leidžia pirkti rusų gamybos automobilius ir kaikurias kitas prekes papiginta kaina. Ne vienas tiesiogiai pervedantis palikimą dažnai gauna laiškus iš Lietuvos, kuriuose prašoma atsiųsti liudijimą, kad tie pinigai iš palikimo, tada jis esą dvigubai daugiau gaus. Mūsų žmonėms sunku suprasti, kad čia tik dar viena bolševikiška išdaiga. Žinoma, tos visos privilegijos ir tariamieji papiginimai galioja tik tais atvejais, kai paveldėtojas yra lojalus okupantui ir nėra "liaudies priešas" ir jei paveldėtoji suma nėra tokia didelė, kad būtų galima paskirti "personalinę pensiją".

Konsulų vaidmuo

Normaliuose tarpvalstybiniuose santykiuose savo šalies piliečių interesų apsaugojimu kitose valstybėse rūpinasi konsulai, kurie be specialių pavedimų ar įgaliojimų gali reikšti pretenzijas ir imtis reikalingų žygių savo valstybės piliečiui priklausomą palikimą ar betkokį turtą apsaugoti. Pavyzdžiui, prieš Lietuvos okupaciją mirus kokiam nors asmeniui Amerikoje, kurio artimiausi šeimos nariai gyveno Lietuvoje, Lietuvos konsulai tuojau pat imdavosi žygių turtui apsaugoti, nors ir neturėdavo pavedimo iš įpėdinių Lietuvoje. Panašiai ir šiandien elgiasi ir visų kitų kraštų konsulai, saugodami savo atstovaujamų šalių piliečių interesus.

Susisiekę su įpėdiniais Lietuvoje, konsulai gaudavo reikalingus giminystės įrodymo dokumentus (gimimo, vedybų ir mirimo metrikas) bei įgaliojimus, išgaudavo palikimus ir perves-davo įpėdiniams. Bet jei įpėdiniai, gavę pranešimą nutardavo, kad jie nenori naudotis Lietuvos konsulo patarnavimu, įgaliodavo betkokį amerikietį advokatą ar šiaip sau giminaitį rūpintis jiems priklausomo palikimo išgavimu. Vyresnieji dar atsimena bostoniškį advokatą Bagočių, kuris toje srityje daug kam pagelbėdavo. Čikagoje ir kituose miestuose panašiai darydavo kiti advokatai.

Sovietiniai paragrafai

Sovietinis įstatymas, vadinamas "Pagrindiniai sovietų civilinės teisės principai ir procedūra" numato piliečiams tik labai ribotą nuosavybę. §25 nustato, kad piliečio nuosavybė negali būti panaudota gauti neuždirbtoms pajamoms. Vadinas, jei gavęs iš užsienio palikimą pilietis nusipirktų namą ir jį išnuomuotų, tai gautoji nuoma būtų užskaityta kaip "neuždirbtos pajamos". Be to, to paties įstatymo 19 paragrafas draudžia būt savininku daugiau negu vieno namo. Antrą namą iš užsienyje gauto palikimo nusipirkęs pilietis bematant atsidurtų teisme, namas iš jo būtų atimtas, o jis pats uždarytas į kalėjimą už naudojimąsi "neuždirbtom pajamom". Tai kas belieka iš užsienio palikimą gavusiam daryti? Jei palikimas nedidelis, tai gavęs iš valdžios likusią palikimo dalį gali bandyti ją išleisti nusipirkdamas namuką gyvenimui ar automobilį, bet jei tuos dalykus jau turi, tai iš užsienio gautas palikimas gali jam pridaryti nemalonumų iki pakliuvimo į kalėjimą. Dėlto nereikia stebėtis, jei vienas kitas gauna laiškus iš Lietuvos, kad jie ten jokio palikimo nenori. Pasitaiko, kad Amerikoje gyvenantieji to nesuprasdami prašo atsiųsti raštą, jog nuo savo dalies atsisako ir viską paveda tam ar kitam giminaičiui Amerikoje. Norėdamas tokį atsisakymą legalizuoti "palikimo nenorintis" atsiduria Maskvos Injurkolegijos agentūroje Vilniuje, kur jam aiškiai pasakoma, kad atsisakymo padaryti negalima ir kad jis turi pasirašyti įgaliojimus Injurkolegijos advokatams Amerikoje. Jeigu žmogelis bando spirtis nuo pasirašymo, tai jam nedviprasmiškai pasakoma: "Tamsta gali palikimo nenorėti, bet Sovietų Sąjungai reikalinga užsienio valiuta, reikalingi Amerikos doleriai . . . " Pasekmės aiškios: pasirašomas įgaliojimas, o Amerikoje prisistato Sovietų Sąjungos interesams atstovaujančios firmos advokatai. Tarp giminiu prasideda pasikeitimas priekaištaujančiais l a i š k a i s: "Žadėjai nuo savo dalies atsisakyti mano labui, o dabar reikalauji per advokatus, ar tai gražu? . . ." Amerikoje gyvenančiam nesuprantama, kad jo giminaitis Lietuvoje buvo priverstas pasirašyti įgaliojimą ir kitokio pasirinkimo jis neturėjo.

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

DOLERIAI DAUGIAKULTŪREI VEIKLAI

Valstybės ministeris dr. S. Haidasz, tvarkantis daugiakultūrius reikalus, pranešė federaciniam parlamentui, kad jiems skirtas biudžetas nuo $4.154.-000 padidinamas iki $10.132.-600. Šie pinigai bus panaudoti daugiakultūriškumui s k l e i s t i, daugiakultūriams centrams, etninių grupių istorijoms, skelbimams etniniuose laikraščiuose, rudenį rengiamai visos Kanados etninių organizacijų konferencijai, trečios kalbos mokymo priemonėms. Dr. S. Haidasz taipgi paskelbė, kad jau sudaryta daugiakultūrė patariamoji taryba etniniams reikalams. Jos pirmininkas yra winnipegietis advokatas Julius Koteles, Kanados Folkloro Tarybos vadovas, vicepirmininkai — buvusi Laval universiteto prof. dr. Agatha La Certe ir Toronto York universiteto valdytojų tarybos narys dr. Lino Magagna. Daugiakultūrės patariamosios tarybos visą Kanadą apimančių sričių pirmininkais paskirti: žurnalistas Linden MacIntyre Sydney mieste, N.Š., advokatas Saul Hayes Montrealyje, Kanados Lenku Sąjungos pirm. Ted Glista Mississaugoje, ukrainietis prof. M. R. Lupul Edmontone ir Horst Koehler, vokietis, etninių televizijos programų vedėjas Vankuveryje. Padidinto biudžeto lėšomis bus rengiamas metinis folkloro festivalis Otavos valstybiniame meno centre rugpjūčio mėnesį, o žiemą — vietiniai festivaliai kitose Kanados srityse. Viešėdamas pas Edmontono ukrainiečius, dr. S. Haidasz dar kartą pabrėžė, kad Kanada neturi oficialios kultūros ir kad visos kultūros turi lygias teises. Šis jo pareiškimas jau susilaukė "The Toronto Star" kritiško vedamojo. Didžiausiam Kanados dienraščiui atrodo, kad visdėlto reikia duoti pirmenybę dviem pagrindinėm kultūrom — angliškajai ir prancūziškajai ir kad šias kultūras būtų netikslu sulyginti su mažų grupių kultūromis.

Kanados ir JAV atstovai Otavoje vėl pradėjo derybas dėl abipusio orinio susisiekimo. Kanados bendrovės reikalauja teisės skristi į daugiau JAV miestų, tačiau šį reikalą sukomlikavo Kanados susisiekimo ministerio J. Marchand nutarimas uždaryti visas JAV muitinės atstovybes Kanados aerodromuose. Anksčiau į JAV skrendantys

(Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ KOMPARTIJOS VADAS L. BREŽNEVAS PENKIŲ DIENŲ viešnagę V. Vokietijoje užbaigė dešimt metų sutartimi, kuri įpareigoja abu kraštus keistis technologiniais duomenimis, žaliavomis ir energijos ištekliais. Vienas konkretus sumanymas — pastatyti bendromis jėgomis bilijono dolerių vertės plieno liejyklą Kurske. L. Brežnevas taipgi užsiminė ir apie vokiečių atomines elektros jėgaines Sovietų Sąjungoje. Baigminiame pranešime L. Brežnevas ir kancleris W. Brandtas dėl ryšių su V. Berlynu pasižadėjo pilnai laikytis keturių didžiųjų valstybių 1971 m. pasirašytos sutarties. Abu taipgi pritarė Sovietų Sąjungos seniai peršamai Europos saugumo konferencijai. Vokiečių tautai per televiziją tartame žodyje L. Brežnevas kalbėjo apie pastovios taikos galimybes, kurios niekada nebuvo taip palankios, kaip dabar, kai JAV užbaigė karą Vietname ir kai pastebimas aiškus santykių gerėjimas tarp Maskvos ir Vašingtono. Pokalbių metu buvo sukurtas produktyvaus sugyvenimo terminas, kuris, deja, nepašalins geležinės uždangos ir Berlyną dalijančios sienos, tik plačiau atvers vartus vokiečių technologijai ir kapitalui į Sovietų Sąjungą. Kanclerį W. Brandtą, vos spėjusį atsisveikinti su savo bičiuliu L. Brežnevu, užgriuvo netikėta problema. Bavarijos vyriausybė žada prašyti V. Vokietijos augščiausiąjį teismą abiejų Vokietijų santykius tvarkančią sutartį paskelbti priešinga konstitucijai, nes ji pripažįsta galutinį Vokietijų padalinimą. Minėtą sutartį jau yra ratifikavęs V. Vokietijos federacinis parlamentas, bet jai trūksta prez. G. Heinemanno parašo. Bavarija taipgi planuoja imtis priemonių, kad prezidentas negalėtų pasirašyti sutarties, kol jos klausimu nepasisakys augščiausiasis teismas.

REMONTAS ERDVĖSE

Amerikiečių astronautai Charles Conrad, Joseph Kerwin ir Paul Weitz tik penktuoju bandymu sujungė "Apollo" erdvėlaivį su erdvių laboratorija "Skylab". Pirmą kartą erdvių tyrimo istorijoje jiems teko atlikti erdvėlaivio remontą — iš žemės atsiveždu skėčio formos šydu apdengti erdvių laboratoriją ir apsaugoti ją nuo saulės karščio. Apsauginį šydą pavyko išskleisti. Temperatūra saulės spindulių įkaitintoj laboratorijoj nukrito iki normalaus lygio. Atrodo, astronautai dabar galės pasilikti laboratorijoj programon įtrauktas 28 dienas ir atlikti dalį numatytų bandymų. Pilnai neišskleidusių celių, kurios saulės spindulius paverčia elektros srove, nepasisekė pataisyti dėl įstrigusio metalo ir jam pašalinti trūkstamų įrankių.

PAGERBĖ BELAISVIUS

Prez. R. Niksonas specialiu priėmimu Baltuosiuose Rūmuose pagerbė 680 buvusių belaisvių. Jie ir jų artimieji, apie 1.300 asmenų, visą dieną praleido su prezidentu. Iškilmė buvo užbaigta valstybės lėšomis surengtu pokyliu. Prez. R. Niksonas priminė buvusiems belaisviams, kad jie dar ir šiandien būtų karo nelaisvėje, jeigu jo vyriausybei nebūtų pavykusios slaptos derybos su Š. Vietnamu ir išlaikytas jų slaptumas. Šia proga jis pasmerkė žurnalistus, kurie pavogtas valstybės paslaptis skelbia laikraščiuose. Čia jis turėjo galvoje žydų kilmės amerikietį žurnalistą D. Ellsbergą, pavogusį ir paskleidusį Pentagono dokumentus, išteisintą teismo. Prez. R. Niksonas taipgi padarė naują pranešimą ir dėl Watergate skandalo, paneigdamas savo pastangas šiam incidentui nuslėpti. Skandalui išryškėjus, prez. R. Niksonas įsakė savo padėjėjams H. R. Haldemanui ir J. Ehrlichmanui taip pravesti tyrimą, kad nebūtų pažeistos valstybės paslaptys. Vėliau tik iš laikraščių sužinojo apie minėtų dviejų asmenų ir kitų pareigūnų pastangas užmaskuoti įsivėlimą į ši skandalą. Šia proga prez. R. Niksonas pabrėžė, kad jis nežada pasitraukti iš pareigų, kurioms buvo išrinktas.

TRIUKŠMAS LONDONE

Britaniją sukrėtė dviejų lordų ryšiai su prostitutėmis. Pirmasis atsistatydino l o r d a s Lambton, premjero E. Heath kabinete turėjęs krašto apsaugos ministerio pavaduotojo pareigas, o jo pavyzdžiu pasekė lordas Jellicoe, konservatorių partijos pirmininkas lordų rūmuose. Jiedu turėjo ryšius su aire prostitute Norma Levy ir su negre Kim iš Karibų jūros salų. Šiuos ryšius atskleidė spauda ir prostitutės Normos Levy vyras, bandęs parduoti lordą Lambtoną kompromituojančią nuotrauką. Spėjama, kad valstybės paslapčių nebuvo išduota, bet abu lordus išdavikais galėjo lengvai padaryti panaudotos šantažo priemonės. Šis incidentas gerokai primena prieš dešimt metų atsistatydinusį krašto apsaugos ministerį J. Profumo taip pat dėl ryšių su prostitute Christine Keeler. Lordas Lambton jau susilaukė oficialaus apkaltinimo dėl narkotikų vartojimo.

NAUJAS PREZIDENTAS

Kongreso rūmuose Buenos Aires buvo prisaikdintas naujasis Argentinos prez. Hector Campora, buvusio diktatoriaus J. Perono bičiulis. Savo pirmojoje kalboje prez. H. Campora nepašykštėjo karčių žodžių kraštą beveik 7 metus valdžiusiai karinei vyriausybei ir netgi pagyrė revoliucininkus, kurie į jėgą atsakė jėga. Iš kalėjimų prezidento įsakymu buvo paleista apie 1.200 politinių kalinių, daugiausia vadinamųjų miesto partizanų, pasižymėjusių t e r o r o veiksmais, žmonių pagrobimais. Viena jų grupė — liaudies revoliucijos armija dar prieš prez. H. Camporos prisaikdinimą grasinimais privertė Fordo automobilių gamyklą pažadėti Argentinos ligoninėms įrenginių ir vaikams pieno už milijoną dolerių. Ši Fordo bendrovės nuolaida greičiausiai tik padidins revoliucininkų apetitą. Kariuomenės, laivyno ir aviacijos vadai nori, kad prez. H. Campora pasirinktų vidurio kelią, atsisakydamas didžiųjų bendrovių suvalstybinimo ir palikdamas jiems kovą su teroristais.

MENKIŲ KARAS

Naują įtampą tarp Britanijos ir mažosios Islandijos sukėlė britų karo laivyno apsauga žvejų laivams. Pernai rudenį Islandija teritoriniais vandenimis paskelbė 50 mylių ruožą, norėdama užsitikrinti menkių atsargas. Britų laivams žvejybą šiame ruože pradėjo trukdyti nedideli Islandijos karo laivai. Dabar jie yra bejėgiai prieš britų karo laivus. Premjero O. Johanessono vyriausybė jau atšaukė savo ambasadorių iš Londono, o islandiečių minia išdaužė visus Britanijos ambasados langus. Islandijoje yra Atlanto Sąjungos laivyno ir aviacijos bazė, kuria premjeras O. Johanessonas dabar neleidžia naudotis nei britų laivams, nei lėktuvams. Atrodo, į menkių karą turės įsikišti Atlanto Sąjungos vadovybė.

SIEKIA TAIKOS

Egipto prez. A. Sadatą V. Vokietijos užsienio reikalų ministeris W. Scheel, dalyvavęs pokalbiuose su Bonnoj viešėjusiu L. Brežnevu. Prez. A. Sadatui jis pareiškė, kad ir Sovietų Sąjunga, ir JAV nori skubaus sprendimo ir taikos Artimuosiuose Rytuose. Taikos klausimas buvo iškeltas V. Vokietijos kanclerio W. Brandto susitikimuose su prez. R. Niksonu ir sovietų kompartijos vadu L. Brežnevu. Šia proga tenka atkreipti dėmesį ir į sen. J. W. Fulbrighto netikėtą pareiškimą Vašingtone. Senate pasakytoje kalboje jis kritikavo dabartinę JAV politiką Artimuosiuose Rytuose, primindamas, kad dėl grynai jausminių įsipareigojimų Izraeliui Amerika Artimuosiuose Rytuose paaukojo visus savo interesus, nors arabų kraštai jai niekada nėra padarę jokios skriaudos. Senatorius J. W. Fulbrightas taipgi pabrėžė, kad dabartinis naftos trūkumas JAV ateityje dar padidės, jeigu nebus gražintas politinis stabilumas Artimuosiuose Rytuose ir užbaigta nuolatinė karo grėsmė.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

Sovietai gaudo palikimus užsienyje

(Atkelta iš 1-mo) psl.

Doleriai iždui

Minėtoji Maskvos Injurkolegijos subagentūra Vilniuje pirmoje eilėje suinteresuota dolerių gaudymu sovietinės Rusijos iždui. Daugelis Amerikoje gyvenančių patarnauja Maskvos Injurkolegijai, kai palikimo atveju parašo įpėdiniams Lietuvoje, prašydami atsiųsti įgaliojimus, metrikų ištraukas ar kitokius dokumentus. Kai tik pretendentas į palikimą užsienyje kreipiasi į advokatą ar notarą įgaliojimo reikalu arba paprašo metrikų iš metrikacijos įstaigos, tai jis smulkiausiai iškvočiamas apie Amerikoje mirusį giminaitį ir jo palikimą. Kvotos duomenys nusiunčiami Injurkolegijos agentūrai Vilniuje, kuri surašo įgaliojimą rusų ir anglų kalbomis ir atsiunčia pretendentui pasirašyti. Toliau jau viskas eina įprasta tvarka — įgaliojimas nusiunčiamas Injurkolegijai Maskvoje, o toji atsiunčia į Niujorką Sovietų Sąjungos interesams atstovaujančiai advokatų firmai. **Lietuvos okupantai griežtai draudžia siųsti į užsienį įgaliojimus, metrikų ištraukas ir betkokius dokumentus.** Tad prašymas iš Lietuvoje gyvenančių paveldėtojų atsiųsti įgaliojimus ar metrikų ištraukas padeda Lietuvos okupantams surinkti informacijas apie atsiradusį palikimą.

Tinkami testamentai

Apsigynimas nuo įgaliojimus turinčių Injurkolegijos advokatų Amerikoje darosi vis sunkesnis. Pradžioje okupacijos Lietuvos konsulų argumentai, kad įgaliojimai išgauti prievartos keliu (under duress) Amerikos teismų buvo priimami dėmesin ir sovietų interesams atstovaujančių advokatų pretenzijos atmetamos. Pastaraisiais metais vis daugiau teismų iš Lietuvos išgautus įgaliojimus pripažįsta teisėtais. Suprantama, nemaža įgaliojimų išduodama ir "laisva valia", nes Lietuvos gyventojui kitokio pasirinkimo nėra. Apsaugojimui Lietuvoje gyvenančių įpėdinių interesų vien konsulų pastangų nebepakanka. Savo turto apsaugojimu turi pasirūpinti patys tautiečiai gerai paruoštais testamentais. Testamentas turi būti taip surašytas, kad okupantų interesams atstovaujantys advokatai negalėtų prie palikimų prikišti savo pirštų.

Surašant testamentą tenka pagalvoti apie paramą lietuvių politinėms ir kultūrinėms organizacijoms bei religinėms institucijoms. Tą dalį, kurią normaliai užgrobtų okupantas, paskirstykite tarpe lietuvių patriotinių organizacijų, neužmiršdami ir sunkiai besiverčiančių mūsų laikraščių.

Palikimų apsaugojimo problema nėra lengva ir paprasta. Retas kuris kanadietis ar amerikietis advokatas orientuojasi okupuotos Lietuvos padėtyje, todėl automatiškai perša surašyti paprastą testamentą, išvardinant visus įpėdinius Lietuvoje po kiek kam užrašoma. Taip surašytas testamentas yra įrankis Injurkolegijos įgaliotiems advokatams Amerikoje užgrobti palikimą. Tad vietoje tiesioginio užrašymo Lietuvoje gyvenantiems skiriamos dalys turi būti pavestos patikėtiniams (trustees). Patikėtiniais geriausia pasirinkti lietuvių institucijas, organizacijas, gimines ir patikimus draugus. Testamentų reikalu geriausia tartis su padėtyje nusimanančiais advokatais ir nepriklausomos Lietuvos konsulais. **Inf.**

ČESNAKAS – geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ Į LIETUVĄ

SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad nueitum į krautuvę su $100 ir gautum $200 ar $300 vertės prekių ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai gali būti iškeičiami į pinigus, t. y. į reguliarius rublius augščiausia verte.

PILNAI GARANTUOTA GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS

Pristatoma per 3 savaites Mokama už specialų rublį $2.60
ŠI KAINA APIMA VISKĄ— JOKIŲ KITŲ MOKĖJIMŲ
Galite siųsti, kiek norite
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ
Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. St., Fifth floor New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

Labai svarbu! Automobiliai

Garantuotas skubiausias pristatymas.

Prašome rinktis ir šių naujų modelių

"ŽIGULIS" VAZ 2101	**$3520.00**
Naujausias pagerintas Eksportinis modelis "ŽIGULIS" VAZ 2103	**$4036.50**
Station Wagon "FURGON"	**$3881.25**
Eksportinis modelis "MOSKVIČIUS" 412 IE	**$3570.00**
"MOSKVIČIUS" 408 IE	**$3285.00**
"ZAPOROŽEC" ZAZ 968	**$2250.00**
Visos kainos JAV doleriais	

Prašykite mūsų specialių biuletenių su automobilių ir apartamentų iliustracijomis
VARTOTI DRABUŽIAI
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ

Mes turime 24 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

MOHAWK FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Sena ir vis nauja istorija

Pastabos prie V. Sukiennickio straipsnio "Lenkiškai kalbantieji lietuviai", paskelbto "TŽ" š. m. kovo 10, 15 ir 22 d. d. laidose • Klaidingi samprotavimai, reikalingi pataisų

J. JAKŠTAS

Trys pagrindiniai veiksniai lėmė mūsų istorinį kelią ir padarė ją tokią, kokia ji šiandien yra, būtent: beveik du šimtus metų vykusios kovos ir, aplamai, santykiai su kryžiuočių ordinu, Lietuvos valstybės plitimas į rytų slavų kraštus, sąjunga su Lenkijos valstybe ir lenkų tauta. Per sąlytį su kryžiuočiais smelkėsi į Lietuvą vokiškoji įtaka ir jos pėdsakai liko vakariniuose pakraščiuose, ypač M. Lietuvoje, kurios sunykimas yra vokiškos įtakos padarinys. Lietuvos plėtra į slavų kraštus vedė į rungtynes su Maskvos kunigaikštija ir vėliau su Rusijos imperija. Trijų šimtų metų rungtynės pasibaigė 1795 m. padalijimu, po kurio sekė įjungimas į Rusiją. Labiausiai paveikus lietuvių tautai buvo jos sąryšis su lenkais. Nors sąryšis iš pradžių turėjo būti politinis, tačiau per krikštą ir iš jo sekusią bažnyčią jis virto kultūriniu-dvasiniu ir todėl ilgainiui tapo itin paveikus Lietuvai. Jos šimtmetiniai santykiai su Lenkija įspaudė gilius pėdsakus lietuvių tautoje, kurie dar ir dabar jaučiami.

Nuo pačių pirmųjų Lietuvos-Lenkijos užsimezgusių ryšių jų abiejų istorijos neatskiriamai susipynė. Lenkijos istorija tapo iš dalies ir Lietuvos istorija bei atvirkščiai: Lietuvos istorija — L e n k i j o s. Kadangi istorijos mokslas neatskiriamai susietas su pačiu gyvenimu, kuris yra publicistikos objektas, tai ir Lietuvos-Lenkijos santykių istorija vis iškyla ir publicistiniuose rašiniuose.

Štai mūsų neužmirštamas istorikas Zenonas Ivinskis Liublino unijos 400 m. sukaktuvių proga paskelbė 1970 m. birželio 27 d. lenkų savaitraštyje Londone straipsnį "Apie lietuvių-lenkų santykius". Jame paminima šis tas iš abiejų tautų bendravimo ir reiškiama viltis, jog ateityje jos susiderins bendros praeities svarstymuose. Atrodo, to paties tikslo siekia ir autorius V. Sukiennicki (V. S.), berods, lenkiškas lietuvis, kurio straipsniui apžvelgti skirtas šis rašinys.

Palaidų minčių straipsnis

Pirmiausia reikia pastebėti, jog V. S. straipsniui trūksta kiekvienam istoriniam straipsniui būtino nuoseklumo. Jame nėra nei kronologinės, nei tematinės sistemos. Jame gan padrikai reiškiamos paskiros mintys. Autoriaus turėta galvoje viena pagrindinė mintis: kaip Lietuvoje atsirado lenkiškai kalbantieji lietuviai, atseit, jis nori parodyti, kaip lenkėjo Lietuva. Tai klausimas, kuris publicistinio straipsnio rėmuose tik įgudusio istoriko tegalėtų būti apytikriai nusakytas. Mūsų kalbamo autoriaus, rodos, nesama istoriko. Atrodo, jis — publicistas, visuomenininkas. Lietuvos lenkėjimo vyksmas pilnai įsibėgėjo jau Lietuvos-Lenkijos respublikos metu, ir tai straipsnyje turėjo būti pabrėžta. Bet to pasigendama. Pagal V. S. palaidus teiginius išeitų, kad Lietuvoje atsirado vien lenkiškai kalbantieji lietuviai, kurių daugelis lietuvių tautinio atgimimo metu net "pradėjo mokytis jiems sunkiai suprantamos ir iki šiol nežinomos kalbos". Taip atsitikę iš dalies ir "Varpo" poveikyje. Tačiau tie lenkiškai kalbantieji lietuviai pasipiktino, kai tautiškai atbundantieji lietuviai pareikalavo savosios kalbos, ypač bažnyčiose. Čia mūsų autorius tarsi pakaltina lietuvius dėl jų kratimosi lenkybe. Kreivoki V. S. išvedžiojimai reikalingi kai kurių pastabų istorinio vyksmo požiūriu.

Lenkiškųjų lietuvių pradžia Lietuvos D. Kunigaikštijoje

V. S. pradeda šnekėti apie lenkiškai kalbančius lietuvius beletristiškai, klausdamas, ar Jogaila su Sonka Alšėnaite, savo trečiaja žmona, kalbėjo lietuviškai. Nors jų kalba nebūtų taip jau svarbi straipsnyje keliamam pagrindiniam klausimui, nes nei Jogaila, nei su juo į Krokuvą atvažiavę palydovai dar nebuvo lenkiški lietuviai. V. S. juos užtinka daug vėliau — XVII a. Apie jų buvimą šiuo metu sprendžia, cituodamas Jonušo Radvilo 1615 m. laišką, rašytą broliui Kristupui, Lietuvos lauko hetmanui. Iš Radvilo prisipažinimo, jog jis esąs gimęs lietuvis, bet turįs vartoti lenkų kalbą, autorius laiko jį vienu pirmųjų lietuvių, kokių Lietuvoje netrūko iki neprikausomybės laikų: lenkiškai kalbančiu lietuviu. Čia jam nekyla klausimas, ar Jonušas Radvila tarėsi esąs lietuvis kaip D. Kunigaikštijos gyventojas ar kaip lietuvių tautos narys. Pagal anais laikais vyravusią tautinę sampratą (patriotizmą) Radvilo prisipažinimas greičiausiai reiškė jo jaustą asmeninę priklausomybę valstybei, Lietuvos D. Kunigaikštijai. Tai politinio patriotizmo ženklas. Jo prisipažinimas lenkų kalbos rodo, kad ta kalba tada jau buvo įleidusi gilias šaknis Lietuvoje ir stumianti lauk senąją valstybinę rytų slavų (gudų) kalbą. Lenkų kalba skverbėsi į Lietuvą ne dėl lotynų kalbos traukimosi iš valstybinio ir privataus gyvenimo Lenkijoje, bet dėl abiejų valstybių kultūrinio artėjimo po Lietuvos krikšto. Lenkiškas krikštas atvėrė duris vakarietiškai kultūrai į Lietuvą, kuri ėjo per Lenkiją ir buvo, taip sakant, lenkiškos formos. Tos lenkiškos kultūros skiepytoja Lietuvoje buvo Bažnyčia su jos daugiausia lenkiškais hierarchais. Lietuviai, perėmę lenkišką-vakarietišką Bažnyčią ir jos kultūrą, neparodė reikiamos atsparos, nes, būdami anksčiau pagonys, neišvystė savos kultūros, prilygstančios vakarietiškai-lenkiškai. Tuo būdu lenkų kalba skverbėsi į Lietuvą su jos akultūrizacija pagal vakarietišką kultūrą.

XVI a. lenkų kalba jau buvo įsispraudusi į bajorijos ir miesčionijos tarpą, ypač Vilniuje, kaip liudija 1569 m. laiškas į Lietuvos sostinę atvykusio jėzuito Hostovino savo generolui Fr. Borgia. Jis rašo, jog "bajorų ir miestiečių kalba yra lenkų". Lenkų kalba jau buvo virstanti ir valstybine Lietuvos D. Kunigaikštijos kalba, kaip rodo kad ir Liublino unijos aktas, surašytas lenkiškai. Tačiau negalima sakyti, kad "nuo XVI a. vidurio lenkų kalba tapo oficiali abiejų tautų kalba", kaip rašo V. S. XVI ir dar XVII a. lenkų kalba dar nebuvo galutinai išstūmusi slavų kalbos iš Lietuvos D. Kunigaikštijos įstaigų. Lenkų kalba gavo oficialios kalbos teises D. Kunigaikštijoje 1697 m., išleidus vad. teisių sulyginimo įstatymą (coaequatio iurium). Šiuo įstatymu lenkų kalba užėmė paskutinę poziciją — teismus, kur dar vis vartota slavų (gudų) kalba.

Kažkoks nesusipratimas yra V. S. straipsnyje minimas "vienas paskutiniųjų Žečpospolitos dokumentų lietuvių kalba", parašytas D. Kunigaikštijos delegatams, vykusiems į Bialocerkvę tartis su Chmelnickiu. Kas dar didina nuostabą, tai to dokumento autorius — spėjamas Braclavo teisėjas, atseit, vietos, kuri tuo metu (1651) priklausė Lenkijai. Lietuviškas dokumentas ten jokiu būdu negalėjo būti parašytas. Nebent tas teisėjas rašė oficialia Lietuvos D. Kunigaikštijos rytų slavų kalba.

(Bus daugiau)

Šviesiaplaukis padangių riteris

J. Vaičeliūnas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Eskadrilės lakūnai

Septintoje eskadrilėje buvo įvairių lakūnų. Vieni jų oro kovose naudojo smegenis, o kiti— muskulus. Psk. Dammers, 30 metų amžiaus, 1942 m. rugpjūčio mėnesį gavo Riterio kryžių. Jis oro kovoje savo priešą stengdavosi nuvarginti, o paskui numušti. Ltn. Grislawskis oro kovose taip pat daugiau naudojo muskulus, negu smegenis. Jis pasiekė 133 laimėjimus ir būtų dar daugiau pasiekęs, bet sutrukdė nelaimė — Juodosios jūros paplūdimyje užsistojo ant minos, buvo sužeistas ir nebegalėjo dalyvauti oro kovose. Ltn. Zwerneman oro kovose naudojo smegenis ir muskulus. Tas 26 metų amžiaus karininkas jau turėjo 60 pergalių. Jis žuvo 1944 m. balandžio 8 d. Italijoje, iššokęs su parašiutu iš pašauto lėktuvo. Amerikietis lakūnas jį nušovė, kai jis leidosi su parašiutu.

Tie visi trys lakūnai oro kovose šūvius į priešą stengėsi paleisti iš arti, o psk. Rossman — iš toliau. Erichas savo oro kautynių taktikai kaiką paėmė iš psk. Rossmano, kaiką — iš kitų draugų.

Kai jis atvyko į Rytų frontą, karo laimė jau buvo sovietų pusėje —— vokiečiai traukėsi. Teko ir aviacijos daliniams persikelti į užnugaryje esančius tolimesnius aerodromus. Erichas labai pergyveno, kai kartą jų apleidžiamame aerodrome buvo susprogdinti devyni "Me-109", nes dėl blogo oro nebuvo galima jų išgabenti. 1943 m. pradžioje 7-ji eskadrilė persikėlė į Nikalojevo aerodromą.

1943 m. vasario 10 d. 7-tos eskadrilės vadas kpt. Sommer pasiekė 50-ji laimėjimą ore Anksčiau po 50 laimėjimų lakūnas prie Geležinio kryžiaus gaudavo ir Riterio kryžių. Bet jis to ženklo negavo. Dabar tam ženklui gauti buvo nustatytas didesnis laimėjimų skaičius, kad būtų kietesnis pasipriešinimas priešui.

Naujas eskadrilės vadas

Netrukus 7-tos eskadrilės vadu buvo paskirtas ltn. Krupinskis. Jo lėktuvo avariją Erichas matė Maikopo aerodrome. Dabar Krupinskis turėjo 70 laimėjimų, o karą baigė su 197 laimėjimais. Krupinskis buvo drąsus ir impulsyvus vadas bei lakūnas. Atvykęs į eskadrilę, pirmą dieną sėdo į lėktuvą ir išskrido į frontą, kur jo lėktuvas buvo pašautas. Jis iššoko su parašiutu. Automobiliu grįžęs į aerodromą, vėl sėdo į lėktuvą ir vėl išskrido. Šį kartą grįžo su dviem laimėjimais.

Erichas nusprendė pasidaryti vado sparniniu lakūnu. Senesni ir pasižymėję lakūnai to nedrįso padaryti dėl Krupinskio labai didelio griežtumo. Kai Erichas jam prisistatė, pasisiūlydamas būti jo sparniniu lakūnu, Krupinskis jį paklausė:

— Kaip ilgai tarnauji 7-je eskadrilėje?

— Apie keturis mėnesius.

— Turi daug laimėjimų?

— Du.

— Su kuo anksčiau skrisdavai.

— Rossmanu, Dammersu, Zwernemanu, Grislawskiu.

— Gerai, jie yra puikūs pilotai. Būsi mano sparniniu lakūnu.

Krupinskis ir Hartmanas tapo ne tik neatskiriamais pareigūnais, bet ir gerais draugais. Draugiškumas oro kovose daug reiškia. Krupinskis, kaip vadas, duodavo įsakymus. Kartą oro kovų metu jis per radiją šūktelėjo Erichui: "Ei, Bubi, skrisk arčiau. Tu pradėdi šaudyti būdamas per toli. Nuo to laiko "Bubi" (jaunuolis) pasidarė Ericho pravarde. Vėliau Erich pralenkė savo vadą, nes buvo geresnis šaulys.

Skraidydamas su savo eskadrilės vadu, Erich pasiekė tris laimėjimus ir jų bendrą skaičių padidino iki penkių. Jis buvo apdovanotas II klasės Geležiniu kryžium. Tai buvo jo pirmasis žymuo, bet jis dar neturėjo žymaus lakūno vardo. Vokiečiai, laikydamiesi I D. karo nuostatų, tokiais pripažindavo lakūnu, kurie numušdavo 10 priešo lėktuvų.

Pusgrandžio vadas

Po 110 skridimų į frontą ir po 8 laimėjimų, Erich buvo paskirtas pusgrandžio vadu, kurį sudarė du lėktuvai.

Erich, kaip ir japonų lakūnas Sakai, nėra nustojęs savo sparninio lakūno. Tiesa, vienas jo sparninis lakūnas buvo rusų nušautas, bet jis išliko gyvas. Tai majoras G. Capito. Jis buvo bombonešių dalinių pilotas. Į karo pabaigą daug bombonešių dalinių pilotų buvo perkelti į naikintojų dalinius. Capito buvo paskirtas į naikintojų grupę, kuriai vadovavo kpt. Erich Hartman. Majoras keleta kartų prašė leidimo skristi kaip grupės vado sparninis lakūnas. Erich atsakydavo, kad majoras neturi naikintojų lakūnams reikiamo patyrimo. Pagaliau Hartmanas sutiko jį paimti kaip sparninį lakūną — abu išskrido į frontą. Vadovas per radiją pakartojo, kad sparninis lakūnas neatsiskirtų. Tuo metu juos puolė 4 rusų naikintojai. Erichas padarė staigų posūkį, ir po kelių sekundžių jis buvo vienoje pusėje, o jo sparninis lakūnas su rusais — kitoje. Rusai pašovė Capito lėktuvą. Erichas jam įsakė smigti, o paskui šokti su parašiutu, pats puolė rusus — P-39 (Airacobra), amerikietišką lėktuvą. Erichas grįžo į aerodromą, sėdo į automobilį ir išvažiavo paimti savo sparninio lakūno. Grįždami sustojo prie sudužusio P-39. Rusų lakūnas buvo išmestas iš lėktuvo. Jie pas tą rusą rado vokiškų pinigų—20.000 RM. Kaip vėliau paaiškėjo, tas rusų lakūnas buvo numušęs 25 lėktuvus.

Tapęs pusgrandžio vadu ir turėdamas geresnes sąlygas, Erichas pradėjo skinti laurus oro kovose. 1943 m. gegužės 25 d. jis savo laimikių skaičių pakėlė iki 14. Kartą, numušęs vieną rusų lėktuvą, jis, išeidamas iš posūkio ir kildamas prieš saulę, susidūrė su kitu rusų lėktuvu. Laimei, susidūrimas buvo nežymus, ir jis pajėgė nusileisti savųjų pusėje. Tai buvo penktas nusileidimas "ant pilvo". Po šio įvykio plk. Hrabak paleido Erichą porai savaičių atostogų.

Po fronto nepatogumų, Erichas namie pasijuto jaukiai: sofos, minkšta lova, švari patalynė, jokių pavojų, sunkumų. Pirmą naktį jį persekiojo pergyvenimai. Vidurnaktį ėmė šaukti — duoti komandą savo sparniniam lakūnui, bet pabudo, šyptelėjo, apsivertė ant kito šono ir vėl užmigo.

Kitą rytą jis įėjo į saloną, kur per radiją sklido Goeringo kalba. Tėvas, keistai šypsodamasis, išjungė radiją. "Klausyk, sūnau. Šiandien hosana augštybėse, o rytoj—nukryžiuok jį. Mes niekagos nelaimėsime karo. Kokia klaida, koks nuteriojimas". Tai rodė ano meto žmonių nuotaikas.

1943 m. liepos 5 d. Erichas numušė 4 priešo lėktuvus. Kovos vyko ir virš eskadrilės aerodromo — buvo pašautas eskadrilės vado lėktuvas. Tą dieną eskadrilė nustojo 6 lakūnų. Po poros dienų Erichas per dieną numušė 7 priešo lėktuvus. Jis jau turėjo 25 laimikius, pakeldamas eskadrilės laimėjimus iki 750. Kitą dieną jis vėl pasiekė 4 laimėjimus.

1943 m. rugpjūčio 3 d. Erichas jau turėjo 50 laimėjimų. Pagal seną tvarką, jis jau turėtų gauti Riterio kryžių, bet dabar . . . reikia kovoti toliau, pasiekti daugiau laimėjimų.

(Bus daugiau)

A✝A

Dr. Vytautui Baltrušaičiui

mirus, jo šeimai — žmonai ONAI, vaikams, broliui dr. JONUI su žmona ir giminėms reiškiame gilią užuojautą —

V. J. Seniūnai ir šeima
A. Seniūnas *A. Žulys*

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

549.	Kalainis, Jonas, Petronėlė	$117.24
550.	Mažeikienės-Gečaitės Marijos atm.	100
551.	Dr. Spudas, A., Toronto	100
552.	Miltenio, Spalio atm.	100
553.	Dr. Baltrušaičio, Vytauto atm.	100
554.	Kalantos, Romo vardu	100
	Įnašus papildė:	
495.	Stanulis, Vladas	iki $300
98.	Prisikėlimo Par. Kred. Kooperatyvas	iki 500

J. P. Kalainiai gyvena St. Catharines; visuomeninio gyvenimo dalyviai ir nuoširdūs lietuviškų reikalų rėmėjai. M. Gečaitės-Mažeikienės atminimui įnašą davė duktė Anastazija Tamošaitienė, plačiai žinoma menininkė ir tautinių drabužių audėja. Dr. A. Spudas, Vl. Stanulis, torontiškiai lietuviai, jungdamiesi ir keldami įnašus stiprina ne tik L. Fondo pozicijas, bet kartu ir jo užsibrėžtą veiklą. Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas yra vienas jauniausių, bet veržlus ir nepamiršta lietuviškų reikalų. B. Miltenio, mirusio 1957 m. įamžinimu LF, pasirūpino jo draugai S. Bikinas, J. Krištolaitis ir V. Narkevičius, perkeldami velionies įnašą iš Hamiltono Lietuvių Namų į Kanados Lietuvių Fondą. Neseniai mirusio Windsore dr. V. Baltrušaičio atminimui įnašą sudėjo: po $25 — L. Pečiūra, $21 — dr. D. Naikauskas, $20 — V. Čerškus, $10 — A. Juškauskas, $2 — dr. Č. Kuras ir $22 — O. Baltrušaitienė, velionies žmona. Romo Kalantos vardu įnašą atsiuntė SLA 72 kuopos pirm. J. Šarapnickas. Pageidaujama, kad R. Kalanta būtų tas asmuo, kurio vardu eitų šimtatūkstantinis įnašas. SLA 72 kuopa tam tikslui ruošia š. m. liepos 22 d. didelį parengimą. Tai tikrai gražus ir sveikintinas užsimojimas. Visiems savo geradariams Kanados Lietuvių Fondas taria nuoširdžiausią ačiū.

Nauji įnašai priimami lietuvių kredito kooperatyvuose arba siunčiami iždininkui šiuo adresu: 140 Glendale Ave., Toronto, Ont. M6R 2T2.

KVIEČIA BAIGTI NESUTARIMUS

Lietuvių Kunigų Vienybės Niujorko — New Jersey provincijos narių susirinkime, įvykusiame 1973 m. gegužės 15 d. Elizabethe, N.J., dalyvaujant vyskupui V. Brizgiui, svarstant įvairius organizacijos reikalus, buvo paliestas ir BALFo klausimas. Susirinkusieji apgailestavo nesutarimus tarp naujai išrinktos BALFo centro valdybos ir tos organizacijos senosios valdybos. Tie nesutarimai kliudo iki šiol sėkmingai dirbtą ir Lietuvoje kenčiantiems lietuviams būtinai reikalingą šalpą.

Susirinkimas įpareigojo provincijos valdybą kreiptis į naujai išrinktąją ir senąją BALFo centro valdybas ir į tos organizacijos šimtojo skyriaus valdybą, esančią Brooklyne, N. Y., prašant nedelsiant geruoju susitarti, nutraukti teisme iškeltą bylą ir leisti BALFui sėkmingai tęsti bendrą lietuvių šalpos darbą. Tai įpareigoja kenčią ir mūsų visų pagalbos laukiantieji tautiečiai. Visi lietuviai nuoširdžiai prašomi bendromis jėgomis ir visomis išgalėmis remti BALFo darbus.

KUN. D. POCIUS,
LKV Niujorko — New Jersey provincijos pirmininkas

* * *

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. **Telefonas 471-1424**

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

PRANEŠIMAS NAMŲ SAVININKAMS

Visas Toronto Hydro elektros sistemos personalas ir pagal sutartį elektros sistemai dirbantieji, kuriems yra leistina įeiti į jūsų namus, yra aprūpinti ir turi nešioti oficialų ženklą.

Tarnautojai yra aprūpinti piniginėje nešiojamo dydžio tapatybės kortele su asmenine spalvota nuotrauka. Ją turi visi skaitliukų tikrintojai ir kiti sistemos tarnautojai, kurie turi teisę patikrinti skaitliukus ir kitus elektrinius įrengimus vartotojų pastatuose.

Vandens šildymo sistemos rangovai, dirbantieji Toronto Hydro bendrovei, ir turintieji teisę dirbti vartotojų pastatuose, nešioja apskritą mėlynos-baltos-auksinės spalvos ženklą apskritame plieno fone.

Jei kas prašytų jus įleisti į jūsų pastatus ir sakytųsi esąs Toronto Hydro tarnautojas ar dirbantis Toronto Hydro bendrovei, prašykite parodyti oficialų tapatybės ženklą prieš įsileidžiant.

Šis skelbimas spausdinamas jūsų apsaugai

TORONTO HYDRO

14 Carlton Street

595-6400

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja R. Sakalaitė, talkinama kolektyvo • Jaunimo Žiburiai, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

Bundantis milžinas?

Patys studentai Š. Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavime save kartą pavadino "miegančiu milžinu", o vyresnieji tokiai nuginkluojančiai atvirai diagnozei, atrodo, daugiau ar mažiau pritarė. Iš tiesų pradėjo vyrauti (gal "viešoji"?) nuomonė, kad dabartinis studijuojantis jaunimas neveiklus, aplamai nerangus, nieko doro nenuveikia, pirmoje eilėje tesirūpina linksmybėmis, netgi maištauti neprisirengiąs... Visų tų aimanų sraute netgi pamirštama padejuoti, kad tas jaunimas savo tarpe nelietuviškai kalbąs.

Tokios dejonės, be abejonės, yra gerokai pasmailintos, bet faktas visdėlto lieka faktu, kad viduramžių ir vyresniųjų tarpe skeptiškumas ir savotiškas nusivylimas studijuojančiojo jaunimo atžvilgiu pastebimai augo. Tokios nuotaikos monotonišku tikslumu prasiveržia spaudoje, paskaitose, pokalbiuose. Nekitaip, žinoma, yra ir Montrealyje. Studentai, — galvomis linguodami kalbėjo vyresnieji, — tik slidinėja ir rūsiuose balius kelia...

Tai gryna tiesa, bet visdėlto nevisa tiesa. Tuose rūsiuose jie surasdavo laiko ir eilėraščių padeklamuoti, o slidinėjimo išvykų vakarais nekartą pasikvietė vyresnio amžiaus akademiką pokalbiui pravesti. Studentai visą laiką šį ar tą veikė tik savybėje, nėjo į platesnę viešumą, o, be to, iš vyresniųjų, matyt, dar neišmoko kaip pasigirti, pasireklamuoti...

* * *

Aplamai, lietuviškoji Montrealio studentija, atrodo, neišvengia savo gyvenamosios aplinkos įtakos ir (bent iki šiol) reiškėsi gana separatistiškai. Ir savo organizacinį vienetą jie vadina "Montrealio Lietuvių Studentų Sąjunga", o ne kokiu nors ŠALSS skyriumi. Pačiai ŠALSS-gai apsiskelbus tuo "miegančiu milžinu", montrealiečių studentų valdyba galbūt ir neįstengė su tuo miegaliu dorus ryšius užmegzti... Betgi pastaruoju metu studentai savo separatizmo pradeda kratytis. Persikrikštyti, tiesa, jie nepersikrikštijo — išdidžiai Sąjunga tebesivadina, bet savo veiklą jau kreipia į viešumą, nebepasitenkina savybiniais renginiais ir netgi stengiasi visų kartų Montrealio lietuviams pateikti šiokių tokių kultūrinių skanėstų.

Pirmuoju šuoliu buvo studentų suorganizuotas lietuvių poezijos vakaras. Gerame viešbutyje išsinuomojo ne tik gražią, bet ir labai jaukią nedidelę salę, visuomenei paskelbė, kad rengia poezijos vakarą, ir tos visuomenės... beveik nesulaukė. Žymiausias mūsu čia poetas Henrikas Nagys skaitė ne tik savo kūrybą lietuviškai, bet ir jos vertimus į anglų kalbą, be to, dar ir savo brolių poetų — Bradūno, Kėkšto, Nyliūno, Gedos kūrybos pavyzdžius. Kazimieras Barteška, trisdešimtojo gimtadienio dar neatšventęs jaunas poetas, skaitė savo naujausius, labai jautrius ir subtilius eilėraščius. Jauniausias buvo Vukas Akstinas, klausytojus atsiprašęs, kad kuriąs tik anglų kalba, su puikia moduliacija ir užtikrinta laikysena rečitavo eilę savo eilėraščių, baigdamas jausmingais Henrikui Nagiui dedikuotais posmais.

Rečitalyje atsilankė patys studentai, studentų nelietuvių kolegų, vienas kitas literatūros dėstytojas ir, berods, šešetas (taip: 6!) maždaug vidurinriosios kartos Montrealio lietuvių. Truputį iškaudinti ir gerokai apstulbinti studentai jautėsi nuvilti. Lietuviškų kultūrinių renginių stokojančiame Montrealyje pranašu būti, pasirodo, netaip jau paprasta...

* * *

Optimizmo studentai visdėlto nepritrūko, ir balandžio 14—15 d. d. jie montrealiečiams pateikė kitą staigmeną: surengė jauno torontiškio dailininko **Romo Astrausko** tapybos darbų parodą. Tai iš tiesų buvo šiokia tokia šviežiena. Montrealio lietuvių dailininkų bei dailės mėgėjų parodų ir parodėlių čia kasmet būna, bet montrealiečiai nė nebeprisimena kada paskutinį kartą buvo nevietinio dailininko kūrybos paroda (dailininkus Tamošaičius montrealiečiai, suprantama, majestotiškai priskiria prie montrealiečių).

Romo Astrausko drobės iš tiesų patraukė montrealiečių dėmesį. Pripratę prie lietuvių dailininkų, kuriančių abstraktiškai, ekspresionistiškai arba ir suromantinto realizmo maniera, montrealiečiai gerokai nustebo susipažinę su Romo Astrausko aštriabriaune realistine kūryba. Parodos atidaryme žodį taręs kritikas ir publicistas V. A. Jonynas netgi manė, kad Romo Astrausko kūryba galinti būti bauginanti.

Šįkart studentai jau susilaukė didesnio visuomenės dėmesio. Šimtai Montrealio lietuvių parodą apžiūrėjo, komentavo, vertino ir kritikavo. MLSS-gos pirm. Vytautas Kudžma, jn., sklandžiai vadovavo iškilmingam parodos atidarymui, pristatęs žodį tarusį V. A. Jonyną ir patį dailininką. Po oficialaus atidarymo atsilankiusieji, studentų vaišinami vynu ir sūriu, turėjo progos pasikalbėti su pačiu dailininku ir jaukioje bei kultūringoje aplinkoje praleisti vakarą. Žodžiu, pirmieji ledai pralaužti: studentai savo pastangomis jau įstengė sudominti vyresniuosius ir duoti visiškai apčiuopiamą kultūrinį indėlį savo bendruomenei. **REM**

Ar dirbsi šią vasarą?

Šią vasarą, kaip kasmet, studentams kyla darbų problema. Atrodo, niekas nenori samdyti laikinų tarnautojų. Visdėlto arčiau pasižiūrėjus, matyt keletas išeičių.

Didžiausi pagalbos šaltiniai yra valdžios numatyti projektai, kuriuose studentai susiranda darbus. Jau net per televiziją yra reklamuojamos "Manpower" įstaigos, kurių, ypač Toronte, yra nemažai.

Čia tik viena iš valdžios programų studentams. Kanados valdžia šiais metais tiem projektam skiria net iki 85.4 milijonų dolerių. Šia suma bus apmokami ne tik "Manpower" centrai, bet ir "Opportunities for Youth" programa, kurioj pačios jaunimo grupės suplanuoja visuomenei naudingus projektus, juos vykdo ir gauna algas iš valdžios.

Taip pat "Public Service" komisija parūpina darbų studentams įvairiuose valdžios skyriuose. Be to, netrumpas yra ir sąrašas stipendijų, skiriamų įvairiem tyrinėjimam, tarnybom ir apmokymam: "Language training", "Hostel services", "Group travel", "Civilian training", "Athletic Scholarships", "Street agency support & Drug research" ir kt. Smulkesnių informacijų galima rasti "Manpower" centruose.

Daugelio šių projektų dalyvių skaičius yra ribotas. Reikia apsukrumo ir iniciatyvos norint į juos patekt, panašiai, kaip ir betkokio darbo atveju.

Vasaros darbo jieškant, perdaug rinktis negalima. Čia ne universitetas — šimtais neprima. Samdo tą, kuris pirmas atskambins, kuris parodys, kad turi teigiamą nusiteikimą tam darbui, juo domisi, turi pakankamai žinių apie tą įstaigą arba bendrovės skyrių.

Aplamai, jaunuoliams yra lengviau negu jaunuolėms gauti darbus fabrikuose ir t. t., nes jie yra pajėgesni "sunkiai" dirbti. Tačiau mergaitės greičiau gali patekti į raštines, nors ir laikiniems uždaviniams, per samdymo agentūros, pavyzdžiui, "Office Overload", "Dot personnel".

Blogiausiu atveju galima gauti bedarbių draudą, (Unemployment Insurance), bet reikia įrodyti, kad esi dirbęs bent du mėnesius praėjusiais metais ir kad uoliai jieškai darbo.

Iš tikrųjų padėtis nėra beviltiška. Reikia pradėt naudotis tomis savybėmis, kuriomis pasižymi ilgamečiai verslininkai: greita ir didelė šypsena, nuolatinis mandagumas, apsukrumas, drąsa ir iniciatyvos parodymas.

r. s.

Toronto Prisikėlimo parapija savo dvidešimtmečio proga surengė simpoziumą, kuriame gausiai dalyvavo ir jaunimas **St. Dabkus**

"Grandinėlės" šokėjos aptaria šokio strategiją prieš pasirodant Toronto scenoje **J. Garla**

Studentai gavo 10.000 dolerių

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubo įsteigimas ir veikla

1973 m. kovo mėnesį Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubas (TULSK) išsirinko naują valdybą ir pasiryžo tęsti studentų veiklą toliau.

Sakoma, kad 1972 m. įvyko Toronte studentų atgimimas. Iki šiol nebuvo laiko ir progos peržiūrėti metų veiklą, idėjas, ateities planus. Užbaigdamas savo kadenciją, kaip klubo pirmininkas, norėčiau senosios valdybos vardu reziumuoti 1972-73 akademinius metus. Pirmiausia pristatysiu metų chronologiją, o po to atsakysiu į keletą klausimų.

• Rugsėjo pradžia. Studentai atvykdami ar išvykdami iš universiteto, kėlė mintį esą būtų įdomu, jei lietuviai studentai turėtų progos susieiti, susipažinti, pasikalbėti.

• Rugsėjo 20 d. keletas studentų, susirinkę universiteto patalpose, nutarė pradėti dirbti konkrečiai — įsteigti lietuvių studentų klubą. Susiformavo ad hoc komitetas iš trijų asmenų: Dainora Juozapavičiūtė, Antanas Šileika, Rima Zubaitė. Stengtasi kaip galima greičiau formaliai įsteigti TULS Klubą. Antanas Šileika surašo konstituciją, kuri pristatoma universiteto administracijai, studentų unijai. Dainora Juozapavičiūtė su Rima Zubaite sudaro biudžetą ir pristato studentų unijai, prašydamos klubo veiklai finansų. Užmezgami ryšiai su tarptautinių studentų centru, ukrainiečių, latvių ir kitais klubais.

• Spalio 20 d. įvyko pirmas susipažinimo "vyno ir sūrio vakaras". Tam reikalui klubas pasiskolino pinigų iš II PLKJ atstovų. Jų trūkstant, paskutiniu momentu prašė ir gavo auką iš Šv. Jono Kr. parapijos klebono kun. P. Ažubalio. Į parengimą atvyko 110 asmenų, kurie paliko savo pavardes ir adresus.

• Pasiskolinęs pinigų iš tėvų, ad hoc komitetas išsiuntinėjo žiniaraštį visiems, kurie buvo atsilankę į susipažinimo vakarą. Tuo būdu tautiečiai buvo kviečiami į pirmą bendrą lietuvių studentų susirinkimą. Per akademinius metus septyni žiniaraščiai buvo išleisti ir išsiuntinėti.

• Lapkričio 2 d. į studentų susirinkimą atvyko 35 asmenys. Audrius Šileika kalbėjo apie buvusią studentų veiklą prieš keletą metų. Po to buvo pasiūlyti kandidatai į studentų klubo valdybą. Konstitucija buvo laikinai priimta. Sudaryta komisija peržiūrėti konstitucijos detalėms.

• Lapkričio 13 d. antrame studentų susirinkime buvo svarstomi klubo principai ir veikla. Nutarta suruošti dar vieną parengimą prieš Kalėdas. Išrenkama TULS Klubo valdyba: Antanas Šileika — pirmininkas, Raimundas Sungaila — vicepirmininkas, Algis Senkus — iždininkas, Vytenis Čeponis — parengimų pirmininkas, Dainora Juozapavičiūtė — sekretorė, Rima Zubaitė talkino valdybai visus 1972-73 metus. Vyko įvairūs valdybos posėdžiai ir diskusijos.

• Lapkričio mėnesį, klubo atstovas dalyvavo LSS suvažiavime Klevelande ir užmezgė ryšius su ta sąjunga.

• Gruodžio 15 d. įvyko Kalėdų šokiai. Dėl didelės sniego audros mažai asmenų tegalėjo atvykti, ir klubas pateko į ypatingai sunkią finansinę padėtį.

• Sausio mėnesį įvyko studentų išvyka į Siauare. Dalyvavo 55 asmenys. Po dienos užsiėmimų, vakare, buvo išklausyta inž. E. Čuplinsko paskaita "Multiculturalism" ir diskutuota.

• Konstitucijos komitetas pateikė peržiūrėtą konstituciją, kuri buvo priimta klubo ir vėliau universiteto vadovybės.

• Po išvykos, finansinė padėtis pagerėjo, bet dar liko skolų. Finansinė komisija pradėjo rimtai dirbti: spaudoje buvo prašyta paramos iš visuomenės.

• Vasario 23 d., ryšium su Vasario 16, įvyko "Lithuanian Day on Campus". Surengta meninė programa, kurioje dalyvavo "Gintaras", "Atžalynas", Stepo Kairio muz. vieneto skudučiai ir kanklės. Dail. Dagys rodė ir aiškino savo kūrybos skaidres. Tuo pačiu metu vyko ir paroda, prie kurios prisidėjo Toronto lietuvių menininkai. Bendruomenė paskolino savo gintarą ir liaudies rankdarbius. Tereikėjo mokėti už lietuvišką vakarienę ir gėrimus. Į Lietuvių Dieną atsilankė apie 500 asmenų (150 svetimtaučių). Gaila tik, kad patalpos tam buvo permažos.

• Klubas sudarė grupę, kuri paruošė projektą-prašymą federacinei vyriausybei gauti pinigų "Cross-Cultural Community Workshop" Lietuvių Namuose Toronte.

• Kovo mėnesį įvyko paskutinis mokslo metų posėdis. Paskelbtos aukos iš asmenų ir organizacijų. Gauta pinigų iš studentų unijos, iš narių mokesčių ir parengimų. Iždininkas pranešė, kad skolos apmokėtos, ir kasoje liko nemažai pinigų studentų veiklos pradžiai kitiems akademiniams metams. Diskutuota klubo veikla, sudarytas komitetas ištirti galimybes įsigyti studentams pastovias patalpas. Taip pat buvo pranešta, kad į akademikų alumnų draugijos valdybą įeis studentų klubo pirmininkas.

Įvyko naujos valdybos rinkimai. Išrinkti: Angelė Abromaitytė, Vytas Lenauskas, Algis Valiulis, Rima Zubaitė. Valdyba pasiskirstys pareigomis.

Susitarta su latviais suruošti bendrą parengimą gegužės mėnesį.

• Gegužės mėnesį gautas pranešimas iš federacinės vyriausybės, kad priimtas lietuvių studentų paruoštas projektas ir paskirta $9,875.00 studentų vasaros darbams, ryšium su plėtimu lietuviškos kultūros.

Yra daug pavienių žmonių ir organizacijų, kurioms reikėtų padėkoti, bet sąrašas būtų labai ilgas. Jų vardai ir pavardės jau buvo skelbtos "T. Žiburiuose". Tegul būna tik priminta, kad be finansinės ir moralinės pagalbos klubas nebūtų galėjęs išsilaikyti.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Pirmas klausimas — kodėl?

Prieš 1972 metus lietuviui studentui nebuvo jokios bendros organizacijos, per kurią jisai ar jinai galėtų susitikti su kitais lietuviais studentais. Buvo ypatingai sunku tam studentui, kuris turėjo mažai ryšių Toronto lietuvių kolonijoje, Bet studentam vien tik susitikti neužtenka. Konstitucijoje yra įrašyta, kad studentų tikslas yra pirmiausia susijungti ir diskutuoti problemas bei idėjas, garsinti lietuvių vardą, stengtis įsteigti "Baltic Studies" kursą U. of T. ir stengtis taip pat save geriau pažinti.

Antras klausimas — kaip?

Klubo egzistencija atsako į šį klausimą.

Kokie ryšiai su kitomis organizacijomis?

Ryšiai, aišku, turi būti. Klubas susirašinėja su Lietuvių Studentų Sąjunga Klevelande, bet finansinės ar darbo pareigų nėra. Santykiavimas vyksta tiktai idėjomis. Palaikomi ryšiai taip pat su kitomis organizacijomis (akademikų-alumnų draugija, Bendruomene, parapijomis, latviais, ukrainiečiais ir kt.). Ryšiai su kitomis organizacijomis palaikomi tam, kad vieni kitiems galėtų pagelbėti. Aplamai, nėra organizacijos ar grupės, kuri diktuotų klubui veikimo gaires.

Ar klubas yra tas pats kuris egzistavo Toronte prieš keletą metų?

Ne. Klubas yra naujai įsisteigęs 1972 metais ir neturi ryšių su senesne studentų organizacija, kuri iš tikrųjų ir nebeveikė Toronte.

Kiek studentų dalyvauja klubo veikloje?

Studentų skaičius Toronte yra misterija, todėl iš tikrųjų negalima pasakyti, koks procentas yra pasiektas. Žiniaraščiai pasiekia maždaug 130 studentų. Susirinkimuose dalyvauja apie 40 asmenų, parengimuose — 50-120. Toronto universitete yra virš 180 lietuvių studentų. Kiti sako, kad skaičius yra arčiau 300. Į minėtą skaičių neįeina Yorko un-tas, Ryersono institutas, Community Colleges nei 13 klasės gimnazistai.

Kas gali priklausyti?

Visi studentai, kurie lanko augštesnes mokyklas, pradedant 13 klasės gimnazistais.

Kokia kalba vartojama?

Žiniaraščiai išeina lietuvių kalba arba anglų ir lietuvių. Per susirinkimus galima vienaip ar kitaip kalbėti, nes yra studentų, kurie mažiau supranta lietuviškai.

Ar studentai tik prageria ir prašoka savo pinigus?

Vien tik metų planas rodo, kad būta šiek tiek daugiau intelektualinės veiklos. Aišku, kiekviena organizacija susilaukia tam tikrų priekaištų ir pastabų. Yra ir tokių, kurie kritikuoja nepilnai suprasdami klubo veiklą. Tokie veikloje nedalyvauja.

Kaip bus sunaudotos lėšos, gautos iš federacinės vyriausybės?

Vasario mėnesį klubas sugalvojo idėją. Vienuolika asmenų, su klubo pagalba, sudarė projektą ir gegužės mėnesį gavo atsakymą, kad paskirta $9,875.00 dešimčiai savaičių. Šią vasarą studentai sudarys seminarą ("Workshop") Toronto Lietuvių Namuose. Programa sudaryta iš teatro, tautinių šokių, dainų, tautodailės, fotografijos ir t.t. Centras Lietuvių Namuose bus atidarytas 5 dienas į savaitę publikai, ypač vaikams.

Ką reiškia, kai sakoma, kad studentai jieško patalpų?

Studentai lietuviai dabar neturi centro. Centras turėtų būti arti universiteto ir visą laiką būti atdaras. Ten didesnės ir mažesnės grupės galėtų susirinkti. Turėtų būti biblioteka. Gal turėtų būti ir patalpos, kur studentai iš užmiesčio galėtų gyventi (studijuojantiems iš JAV ar kitų vietovių ypatingai yra sunku čia įsijungti į lietuvių veiklą). Tai nebūtinai reiškia, kad studentai nori pirkti namą. Komitetas yra sudarytas svarstyti tą klausimą.

Koks buvo 1972-73 metų valdybos planas?

Sudaryti klubui **stiprų pagrindą**, sutelkti lietuvius studentus, plėsti klubo veiklą, sutvarkyti lėšas. Pagrindas yra konstitucija. Klubas yra jau gerai žinomas universitete ir kitų miestų lietuviams. Dalis studentų jau įsijungė į veiklą. Finansiškai klubas dabar žymiai geriau stovi.

Valdyba rėmėsi sintezės principu. Ji ruošė pramoginius parengimus, kur studentai vienas kitą susitinka, organizavo socialines ir intelektualines programas. Sintezė iki šiol nėra užbaigta.

Kodėl nė vienas narys iš buvusios valdybos neperėjo į naują valdybą?

Toronte jau anksčiau buvo atvejų, kad stiprios valdybos veikė po keletą metų, o kai jos pasitraukė, organizacija sugriuvo. Reikia suprasti, kad klubas negali būti viena valdyba ar vienas žmogus. Buvusios valdybos nariai pasilieka klubo nariais ir galės prisidėti prie klubo veiklos. Taip pat visas klubas pasitiki nauja valdyba.

Klubas įsteigtas kelių studentų ir pasiekė institucinį lygį. Klubą sudaro studentai, konstitucija, idealai, nuoširdumas. Tikimasi, kad klubas ne tik išsilaikys, bet ir sustiprės bei sutelks dar daugiau lietuvių studentų į vieningą grupę, kuri galės realistiškai veikti, išsilaikyti ateityje.

Antanas Šileika,
TULSK pirmininkas, 1972-73

Bruce takas – kitas pasaulis

Stačios pilkų nuosėdų pastatytos sienos stovėjo ant mano abiejų pusių. Priešakyje gulėjo keli rieduliai su aštriais šonais ir dar toliau — tarpeklio galas. Prisiartinęs prie to galo, pastebėjau, kad buvo du išėjimai. Vienas takelis vingiavo tarp augštų akmens sienų, siaurėdamas su kiekviena pėda ir lydėdamas vis giliau į žemės gelmes. Kitas išėjimas tikrai nebuvo takelis. Reikėjo lipti į viršų ant sniegu apdengtų riedulių. Lipau labai atsargiai. Pagaliau jauni refleksai ir degantis entuziazmas privedė mane prie viršūnės. Čia manęs laukė kitas rieduliais nubarstytas takelis. Taip pat buvo matyti keli urvai uoloje, bet į juos nedrįsau įeiti be tinkamų reikmenų. Urvuose buvo tamsu. Nežinodamas, kokie gyvuliai juose gyveno, pasitenkinau žvilgsniu iš lauko.

Truputį toliau takeliu išėjau iš akmenyno ir atsidūriau miške. Pastebėjau, kad būtų buvę daug lengviau užlipti į kalną šioje vietoje. Jeigu būčiau tiktai apėjęs tą uolą, per kurią aš tik pabaigiau lipti, būčiau užlipęs ant kalno per ketvirtį laiko. Tačiau man laikas nerūpėjo, nes laipioti ant akmenų buvo smagu. Lipau augščiau į kalną, kur siauras takelis mane privedė prie pačios uolos viršūnės. Iš šitos vietos buvo galima matyti visą Beaver slėnį. Visai po kojų, virš šimto pėdų žemyn, stovėjo Toronto universiteto iškylų namelis. Pakalnėje vienintelė tiesia linija aplinkos topografijoje buvo pabraukta žvyruoto kelio. Tiktai tas kelias ir keli namukai rodė, kad žmogus čia irgi gyvena. Plona sniego danga slėpė pievas. Vienoje ir kitoje vietoje buvo galima matyti rudos žemės. Sniego paviršius Blizgėjo kaip sidabras, ir visa scena atrodė lyg menininko teptuko sukurta. Slėnio viduryje tekėjo vingiuojanti Beaver upė. Ant anos slėnio pusės, pagal tamsiai mėlyną dangų stovėjo šiaurinė uola.

Keliavau toliau į mišką. Balti stačiakampiai, nudažyti ant medžių, rodė Bruce taką. Bet tų rodyklių nereikėjo, nes zuikio pėdsakai buvo ryškūs. Taip pat pastebėjau ir antrą seriją pėdsakų, kuriuos paliko kuris kitas didesnis gyvulys. Nežinojau, ar vilkai gyvena šitame rajone ar ne, bet nenorėjau to sužinoti be kokio nors ginklo.

Miškas lyg ir įspėjo mano mintis, nes takelio šone gulėjo gero dydžio pagalys, panašus į šautuvą. Apsiginklavęs spaudžiau toliau. Buvo smagu jausti miško tylą. Sustojęs nieko negalėjau girdėti, išskyrus vėjelio kvėpavimą ant plikų medžio šakų. Pusiau supuvę lapai, kurie slėpėsi po sniegu, sudarė natūralų kilimą. Visa aplinka buvo panaši į bibliotekos tylą.

Pasiekiau žvyruotą kelią. Čia Bruce takas ėmė sekti kelią, kol už ketvirčio mylios jis vėl dūmė į pievas. Nelaimei, čia susidūriau su maža problema. Takas ėjo per pelkes, o keliauti aplinkui atrodė truputį pertoli. Nutariau užlipti ant ledo ir pažiūrėti kas atsitiks. Visur pasigirdo lūžimas, bet kažin kodėl neįkritau. Iš šitos vietos jau galėjau matyti, kad pelkė visai negili ir kad pereiti bus saugu.

Pasiekiau Georgian įlanką. Prie kranto miegojo Thornbury miestelis. Vaisių sodai buvo užkariavę visą gerą žemę. Toliau į šiaurę slėnio uola ėmė sekti krantą. Buvo nepaprastai graži diena, ir gal iš dalies dėlto nutariau kada nors išvaikščioti visas 430 Bruce tako mylių.

Pagal Bruce taką, kuris prasideda netoli Niagaros krioklio ir baigiasi Bruce pusiasalio šiauriniame kampe, yra sutelkti gražiausi pietų Ontario vaizdai. Keletą sekmadienių galėjau pasivaikščioti anuo taku netoli Milton ir Terra Cotta. Ten irgi laukia puikūs vaizdai, tų, kurie norėtų pasivaikščioti savaitgalio popietę. Daug fizinių pastangų nereikia, nors ir yra vietų kur reikia būti atsargiam. Taip pat čia gyvena truputį daugiau žmonių nei Mėlynuosiuose kalnuose.

Papasakojęs apie gražiausius vaizdus, nenorėčiau kalbėti apie blogesnius. Visdėlto turiu pasakyti, kad ir tame puikiame take yra problemų. Kaikuriose vietose, kur takas seka žvyruotą kelią, yra ūkių, ir beveik kiekvienas turi šunį. Kartais šuo yra malonus ir draugiškas, bet kartais parodo savo dantis. Iki šiol nesu pajutęs jų dantų. Mano metodas yra pasikalbėti su juo labai draugiškai. Kartais šuo yra labai užsispyręs ir trunka ilgiau, kol nurimsta. Kai šuo pamato, kad nesi baimingas ir labai draugiškas, dažniausiai sutinka tave praleisti.

Bet, kaip sakiau, tos problemos atsiranda tiktai ten, kur takas seka kelią. Kitur gražūs vaizdai trigubai atlygina fizines pastangas, kurios įgalina pamatyti Bruce taką kaip kitą pasaulį.

Algis Čepas

KRISTINA PARĖSTYTĖ

ŠALIE, NIEKADA NEMATYTA

Šalie, niekad nematyta,
Mes drįstam tave Motina vadinti,
Nors tavo veido bruožų nepažįstam
Ir prie krūtinės tavo niekada
neilsėjom.

Kokia didi Tavo dvasia,
Kokia tyra ta meilė.
Ji jungia mus visuos kraštuos
Ir rodo mums vienybės kelią.

Mes dainuojam tavo skambią dainą,
Ji aidi širdyse visų.
Tavo žodį platiname, skleidžiam,
Ir meldžiam tau laisvų dienų.

Tad nenustok vilties mumyse.
Nors mes jauni ir nepatyrę.
Tave mes visados atminsim
Ir vadinsim mūsų tėvyne!

Kad Prisikėlimo parapija Toronte ilgai gyvuos, liudija gausus jaunimo dalyvavimas dvidešimtmečio simpoziume "Gyvoji parapija". Ntr. S. Dabkaus

Mokslo metų užbaigos proga Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos X skyriaus mokiniai suvaidino A. Gustaičio "Sekminių vainiką"

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

GRĮŽO IŠ ŠVEDIJOS

Vasario pabaigoj Alytun grįžo 1969 m. Jugoslavijoje nuo turistų būrio atsiskyręs ir Italijon pabėgęs Alytaus elektros tinklų profsąjungos komiteto pirmininko pavaduotojas Kęstutis Bartkus. Jo istoriją su kompartijai naudingu propagandiniu padažu "Tiesos" gegužės 18 d. laidoj paskelbė Vytautas Miniotas, cituodamas sugrįžėlio pareiškimus. Pasirodo, K. Bartkų sugundė... "skudurai": "Mane Italijon pastūmė gobšumas, troškau skudurų..." Tų skudurų jis jieškojo Trieste, Kapujos ir Latinos stovyklose, bet daugiausia jų rasti tikėjosi Švedijoje, kurion pavyko imigruoti 1971 m. pradžioje. Į klausimą, kodėl jis pasirinko Švediją, o ne kurį nors kitą kraštą, K. Bartkus atsako: "Švedija, mano manymu, pati demokratiškiausia kapitalistinė šalis. O, be to, ji yra arčiausia Lietuvos." Apie tą demokratiškiausią šalį K. Bartkus pasakoja: "Nuo 1971 metų balandžio penkioliktosios pasidariau švedų kapitalistų darbo jėga ir toliau likau žmogum be vardo, pavardės, o tik su numeriu... Dirbau kaip arklys. Viršvalandžius. Šeštadieniais ir sekmadieniais. Uždarbiu negalėdavau skųstis. Kas mėnesį į rankas gaudavau po 1000-1200 kronų (166-188 rubliai). Apie 40% uždarbio išskaitydavo visiems mokesčiams. Butai brangūs. Kainos vis kyla ir kyla. Pinigų man likdavo, nes valgį gamindavausi pats, daugiausia misdamas sausai..." K. Bartkus, pasiskundęs, kad teko gyventi kaip atsiskyrėliui, neužmiršta pasiaiškinti: "Ir Italijoj, ir Švedijoj jokia politika nesidomėjau. Jokių lietuvių neieškojau. Kartą meistras Kelsonas siūlė susitikti su latviais, kurie dar karo metais pabėgo į Vakarus. Atsisakiau. Kam jie man reikalingi? Ar kad už nosies vedžiotų, šmeižtų mūsų kraštą? Vis galvojau ir galvojau, kaip grįžti į Lietuvą. Ta mintis kilo jau Italijoje einant kryžiaus kelius perkeltųjų stovyklose. Bet ją vis vijau nuo savęs, nes bijojau bausmės..." Prasitarimas apie bausmę ir atskleidžia šio rašinio propagandinį tikslą — norą atsivilioti ir kitus bėglius. Taip, K. Bartkui buvo iškelta byla, bet ji jau nutraukta, didžioji kaltė dovanota. Jis netgi priimtas ir į senąją darbovietę, nors susilaukė šiek tiek priekaištų, kuriuos rūpestingai užrašė ir propagandiniu požiūriu apdailino V. Miniotas: "Tu apjuodinai, išdavei visą mūsų darnų kolektyvą, galėtume tau nedovanoti, tave atstumti. Bet mes to nepadarysime, nes dar tikime tavimi ir labiausiai savimi — sugebėsime padaryti tave tikru žmogumi. Na, o tavo kryžiaus keliai Vakaruose, tavo sugrįžimas bus gera pamoka tiems, kurie dar vis klausosi įvairiausių buržuazinio radijo balsų ir mano, kad kapitalistiniuose kraštuose viskas iš aukso, kad ten visi vartosi lyg inkstai taukuose..." Taigi, šiuo rašiniu šaunamas dvigubas šūvis: norima atbaidyti kitus nuo bėgimo ir susigražinti pabėgusius, jeigu jie patikės pasakėle, kad jų nelaukia jokia bausmė už pabėgimą.

LAKŪNIŲ SĄSKRYDIS

Pergalės prieš Vokietiją metinių išvakarėse Panevėžyje įvyko buvusio Sov. Sąjungos 125-tojo moterų aviacijos pulko lakūnių sąskrydis, suorganizuotas "Ekrano" gamyklos. Pasirodo, tos bombonešiais skraidžiusios lakūnės kurį laiką naudojosi Panevėžio apylinkėje esančiu aerodromu. Iniciatyvos sąskrydžiui surengti ėmėsi "Ekrano" gamyklos komjaunuolių klubas "Jieškojimas — 1941—1945", vadovaujamas rusės B. Ustinovos. Lenino aikštėje išsirikiavusias sąskrydžio dalyves sveikino Panevėžio miesto partinio komiteto I sekr. A. Urlikas, buvęs pulko vadas gen. ltn. V. Markovas, buvusi jo pavaduotoja E. Dimitrijeva, o pionieriai jas pagerbė savo paradu. "Ekrano" gamykloje atidarytas pulko muzėjus. Žodžiu, viskas dvelkia rusiškumu.

NERINGA PASIRUOŠUSI

"Tiesa" gegužės 18 d. paskelbė pasikalbėjimą su Neringos miesto vykdomojo komiteto pirm. A. Pusliu apie Neringos pasiruošimą naujajam vasaros sezonui: "Šią vasarą praplėsime valgyklas ir kavines, Juodkrantėje atidarysime dideles pramoninių ir maisto prekių parduotuves. Autoturistams įrengtos mašinų stovėjimo aikštelės. Pirmuosius poilsiautojus šį sezoną priims nauji žemdirbių poilsio namai "Dobilas". Birželio pradžioje duris atvers naujas "Rūtos" poilsio namų korpusas..." A. Puslio teigimu, svečius su praeitim ir papročiais supažindins sutvarkytos etnografinės žvejų kapinės ir jau statomas žvejų buities muzėjus. Juodkrantėje šią vasarą bus atidaryta koncertų salė, skaitykla. Koncertai taipgi bus rengiami Nidos muzėjuje ir vasaros estradoje. Juose dalyvaus Lietuvos profesiniai ir saviveikliniai kolektyvai.

PREKYBA PRAUSYKLOJE

Sovietinė santvarka vis dar neįstengia patenkinti gyventojų poreikių ir niekaip negali išspręsti prekybos problemų. Nuolatiniu įvairių gaminių trūkumu naudojasi apsukrios spekuliantės. "Komjaunimo Tiesos" 49 nr. J. Astrauskaitė pasakoja: "Guliu baltoje Kauno klinikų lovoje ir sapnuoju: ryt poryt mane išrašys. Ir staiga išgirstu balsą, visai nesiderinantį su mano sapnu:

— Ponia, gal apatinukų reikia?

Pramerkiu akis ir pamatau, kad palata pilna lankytojų, o prie mano lovos pasilenkęs nepažįstamas veidas vėl kužda:

— Jūs tokia sulysusi, tai patys mažieji bus kaip tik...

Nepajutau, kaip svirduliuodama pakilau iš lovos ir atsidūriau prausykloje, kur vyko gyva prekyba visais moteriškais tualeto reikmenimis. Tikra nuogalių karalystė, nes kiekviena matavosi tai apatinuką, tai kojines, tai juosmenėlį. O prekiautojos nėrėsi iš kailio:

— Argi parduotuvėje taip gautumėt? Niekai tos parduotuvės. O mes už mažesnę kainą dailučius daiktus siūlome. Lūpas aplaižysite, amžiais neužmiršite, o kaip paslapti pasakysim, kad ir gydytojos nesiderėdamos perka...

Kaip ten su gydytojomis — nežinau. Bet daikteliai tikrai puikūs buvo, parduotuvėse tokių nemačiau.

Grįžusi į palatą, susimąsčiau: iš kur tos prekės, kokiu keliu čia pateko? Buvo ligonių lankymo valandos, tai ir pasinaudojo "tualetų prekybininkės". **V. Kst.**

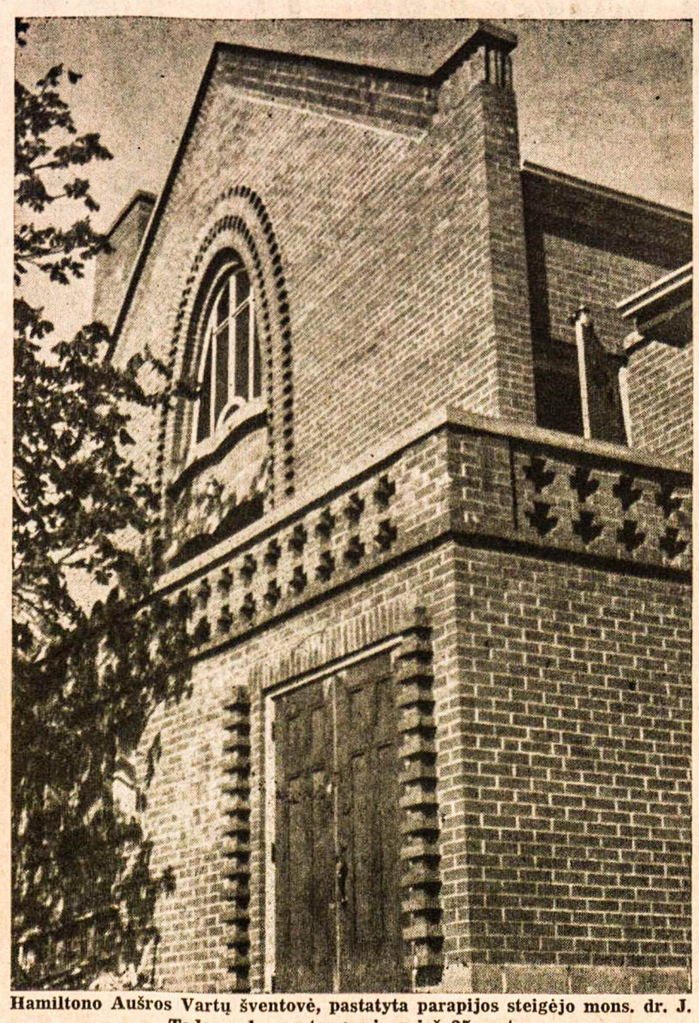

Hamiltono Aušros Vartų šventovė, pastatyta parapijos steigėjo mons. dr. J. Tadarausko pastangomis prieš 25 metus

LIETUVIŲ PARAPIJOS SUKAKTIS

HAMILTON, ONT. Kanados lietuvių išeivijos gyvenime, šalia Lietuvių Bendruomenės apylinkių, svarbiausią reikšmę turi vietinės lietuvių parapijos. Tai yra centrai, apie kuriuos sukasi, pasakyčiau, visas kultūrinis ir iš dalies politinis gyvenimas, jau nekalbant apie dvasinius išeivių bei bažnytinius reikalus. Parapijos pasistatė ar įsirengė bažnyčias, o prie jų ir sales, kurios tarnauja įvairiems mūsų kultūriniams reikalams. Tai yra išeivijos organizmo ląstelės, be kurių nebūtų tvirtai jungiančio ryšio.

Vienas tokių išeivijos centrų yra Hamiltono Aušros Vartų parapija, įkurta 1948 m. pavasarį. Hamiltonas yra laikomas savo narių skaičiumi — trečiaja lietuvių kolonija Kanadoje (apie 2000 lietuvių). Tas skaičius atsirado tik po II D. karo. Anksčiau čia būta apie 140 lietuvių kilmės žmonių (1931 m. Kanados statistika); 1941 m. — 164 lietuviai. Žinoma, savo parapijos lietuviai tada negalėjo turėti, be to, nebuvo ir dvasiškio, kuris organizuotų parapiją. 1947 m. gruodžio mėn. į Kanadą iš Švedijos atvyko kun. J. Tadarauskas. Į Hamiltoną jis atsikėlė 1948 m. pavasarį ir energingai ėmėsi parapijos steigimo darbų. Iš vietinio vyskupo gavo sporto salę (gymnasium), kurią perdirbo į bažnyčią su maža sale apačioje. Didėjant lietuvių skaičiui ir nuoširdžiai visiems remiant parapijos steigimą, toji bažnyčia buvo pagrindinai perstatyta 1954 m. įrengta nebloga salė po bažnyčia. 1960 m. pastatyta moderni klebonija. Po to pastatyta salė greta klebonijos nupirktame sklype ir pavadinta Jaunimo Centru. Tose parapijos patalpose ir vyksta visas Hamiltono lietuvių kultūrinis ir sportinis gyvenimas. Kaip paprastai, įvairių organizacijų netrūksta. Jos visos gravituoja į parapiją ir čia gauna pilną paramą savo veikimui. Pvz. šeštadieninė mokykla parapijos įsteigta jau 1949 m. ir pilnai buvo parapijos išlaikoma. Vėliau ir kitos organizacijos (B-nės valdyba, bankelis "Talka", mokinių tėvai) pradėjo prisidėti prie mokyklos išlaikymo. Kaip matyti iš apyskaitų, parapija turi visai mažai skolų.

Jei kam tenka būti Hamiltone, teužsuka į Dundurn St. 58 North. Čia pamatys stilingą bažnyčią su lietuvišku kryžiumi sodelyje — Lietuvos laisvės kankiniams prisiminti, dviejų augštų mūrinę kleboniją su priešaky stovinčiu Šv. Juozapo paminklu, Jaunimo Centro salę. Tai ir yra Hamiltono lietuvių centras — pasididžiavimo verti pastatai.

Visa tai yra įgyta bei įsteigta energingo, darbštaus ir pasišventusio darbui mons. dr. Juozo Tadarausko. Jis čia atvyko su dideliu patyrimu, pilnai pasiruošęs vadovauti parapijai. Lietuvoje jis studijavo Lietuvos universitete ir gavo teologijos licenciato laipsnį, dirbo įvairiose parapijose, buvo gimnazijų kapelionu, Telšių katedros vikaru ir Vilniuje Jėzaus Širdies parapijos klebonu; paruošė ir išleido suaugusiems ir vaikams maldaknyges. 1948 m. Otavos universitete gavo teologijos daktaro laipsnį. Parapijiečiai, matydami, mons J. Tadarausko vertingas pastangas, su nuoširdumu remia jį. Tai įgalino jį atsiekti gražių rezultatų. Visuose klebono darbuose šiuo metu talkina malonus vikaras kun. Liudas Januška. Ūkiniuose reikaluose klebonui padeda parapijos komitetas, kuriam ilgus metus vadovauja inž. Jonas Kšivickis.

Šiais metais sueina 25 metai, kai įsteigta Hamiltono Aušros Vartų lietuvių parapija. Šiam jubilėjui atžymėti ir pasidžiaugti nuveiktais darbais parapija š. m. birželio 3 d. rengia iškilmingą minėjimą: pamaldas, priėmimą ir koncertą. Visi, kaip teko patirti iš bažnyčios komiteto narių, yra maloniai kviečiami dalyvauti betkurioje minėjimo dalyje.

E. S-kas

Sveikiname Hamiltono Aušros

Vartų lietuvių parapiją 25 metų sukakties proga, linkėdami Augščiausiojo palaimos visiems parapiječiams, o mons. J. Tadarauskui ir kun. L. Januškai — vaisingos darbuotės Kristaus vynuogyne ir mūsų Tėvynės labui.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

DELHI, ONTARIO

MOTINOS DIENOS minėjimas ir šeštadieninės mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyko gegužės 13 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Minėjimą pradėjo klebonas kun. dr. J. Gutauskas, pasveikindamas visas motinas ir pakviesdamas šventės paskaitininkę p. Daniliūnienę iš Londono. Paskaitininkė tikrai puikiai pristatė šių laikų motinas, jų problemas aukléjant jaunimą.

Meninę programą atliko šeštadieninės mokyklos mokinukai, gerai paruošti ir vadovaujami mokytojos Birutės Vytienės. Jie pateikė mamytėm dainų, muzikos, deklamacijų ir savos kūrybos pynę, kuri visiems labai patiko, ypač sava šešiamečių lietuviukų kūryba, taip švaria lietuviška kalba perteikta. Meninei programai talkino taip pat jaunieji palangiečiai. Vadovaujami Daivos Ratavičiūtės, jie pašoko porą tautinių šokių. Mokyklos užbaigimo proga mokinukai buvo apdovanoti lietuviškom knygelėm. Minėjimą užbaigė tėvų komiteto pirm. St. Jakubickas, pasidžiaugdamas taip gražiai veikiančia mokyklėle. Dėkingumui išreikšti jis įteikė mokytojai kuklią dovanėlę. Mokytoja Birutė Vytienė jau keletą metų su dideliu pasišventimu ir meile dirba šeštadieninėj mokykloj be jokio atlyginimo ir pažadėjo tą darbą tęsti ir kitais metais.

TILLSONBURGO ŪKININKŲ KLUBAS gegužės 20 d. tuoj po Sumos lietuvių parapijos salėje turėjo savo metinį susirinkimą po 4 metų pertraukos ir gana kuklios veiklos ilgesnį laiką. Išrinkta nauja valdyba: A. Aleliūnas — pirm., Ch. Pocius — sekr., A. Rudokas — ižd., G. Rugienis ir St. Jakubickas — nariai. Revizijos komisija: P. Žilvitis, K. Ratavičius ir P. Augaitis. Klubas buvo įsteigtas maždaug prieš 25 metus, tais laikais labai stipraus lietuvio patrioto Stasio Augustinavičiaus. Klubas turėjo tikslą apjungti apylinkės lietuvius tabako ūkininkus kultūrinei ir savišalpinei veiklai. Atsiradus Bendruomenei, klubo tikslas ir reikalas apjungti lietuvius gerokai sumažėjo, o prieš penkmetį, mirus jo įkūrėjui ir globėjui a. a. St. Augustinavičiui, jo veikla visiškai sumažėjo. Dabar, išrinkus naujus vadovus, tikimasi klubo veiklą vėl pagyvinti. Visuotinis susirinkimas pradžiai jau paskyrė Lietuvių Fondui šimtinę. Ir praeityje klubas buvo gana duosnus lietuviškų reikalų rėmėjas aukomis. **Kor.**

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.	depozitus	5½ %
antradieniais	10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas	6½ %
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.	už vienų metų terminuotus	
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.	indėlius	7%
penktadieniais	10 — 7 v.vak.	ir 3 metams	7½ %
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.	Duodame:	
Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.		asmenines paskolas iš	10%
		nekiln. turto paskolas iš	8½ %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $3,800,000

A. Judd-Juodagalvis, B.A., LL.B.

Advokatas ir notaras (Barrister, Solicitor, Notary Public) praneša savo klientams, kad nuo **gegužės 1 dienos** atidarė savo nuosavą įstaigą HAMILTONE,

105 James Street South *(Terminal Towers),*
kambarys 912, telefonas 527-3861

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai
Skanėstai
kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

HAMILTON, ONT.

MOTINOS DIENOS minėjimas, kurį šiais metais rengė ateitininkai, praėjo labai nuotaikingai. Kun. L. Januška perskaitė tai dienai pritaikytą maldą. Minėjime dalyvavusieji turėjo progos išgirsti tos dienos paskaitininkę Gabiją Juozapavičiūtę. Gabiją laikome hamiltoniete, nors ji dabar magistro laipsnio siekia ir vasaros darbą turi Toronte. Prieš keletą metų visi turėjom progos matyti Gabiją ateitininkuose kaip veiklią narę, vėliau kuopos pirmininkę ir šeštadieninės mokyklos mokytoją. Toronte Gabija, šalia studijų, randa laiko ir lietuviškiems reikalams. Jau kelinti metai ji yra Ateitininkų Federacijos taryboj. Ji kalbėjo tema "Motina — ateities kūrėja."

Meninę programą atliko jaunieji poezijos, muzikos ir dainos bei šokio mėgėjai. Aiškiai kiekvieną žodį pabrėždamas padeklamavo net du gan ilgus eilėraščius Edis Labuckas. Solo dainavo Daiva Kojerskytė. Pianinu skambino ir akordeonu grojo sesutės Rūta ir Liucija Morkūnaitės. Melodeklamaciją atliko Ramona Kvedaraitė, akordeonu palydima Vidos Vaitiekūnaitės. Gitara ir akordeonu grojo broliai Marius ir Edis Stungevičiai. Montažą atliko jaunesnieji atkai: Edis Kairys, Elaine Norkutė, Robertas Žalimaitis, Dana Beržaitytė, Rimas Šiulys ir Rima Lukavičiūtė. Prie minėtų jaunučių, kurie dalyvavo montaže, tautiniams šokiams dar prisidėjo Antanas Masys, Viktoras Sadauskas, Almis Lukavičius, Margarita Masytė ir Arvidas Gudinskas. Šokius paruošė Algis Choromanskis. Akordeonu palydėjo Edis Stungevičius. Programos pranešėja Laima Deksnytė visus pakvietė pasivaišinti pyragais ir išgerti kavos. Taip buvo užverstas dar vienas šiems metams skirtas puslapis, kurį užpildė mūsų jaunimas. Dėkojame visiems dalyvavusiems. **Dana**

VYSK. M. VALANČIAUS LITUANISTINĖ MOKYKLA 1972-73 m. m. užbaigė gegužės 12 d. Pamaldas laikė mons. dr. J. Tadarauskas. Pamaldos baigtos Tautos himnu. Jaunimo Centre įvyko užbaigimo aktas. Mokyklos vedėjas priminė Kaune susideginusi Romą Kalantą bei kitus ir paprašė atsistojimu juos pagerbti. Į prezidiumą pakviesti: mons. dr. J. Tadarauskas, X skyriaus mokytoja A. Volungienė, apyl. valdybos pirm. L. Skripkutė, bankelio "Talka" atstovas J. Bulionis, parapijos k-to pirm. J. Kšivickis, tėvų k-to pirm. D. Vaitiekūnienė, mokyklos ved. J. Mikšys ir X skyr. mokiniai. Jiems devintokai prisegė po rožę. Vedėjas pažymėjo, kad X skyriaus yra IX-ji laida, kurią baigė 13 mokinių. Iš viso X skyrių yra baigę 116 mokinių. X skyrių baigusiems pažymėjimus įteikė mons. J. Tadarauskas, o knygą "Lietuvių poezijos antologija" — apyl. valdybos pirm. L. Skripkutė. Skyriaus mokytojos atsisveikinimą su mokiniais perskaitė IX skyr. mokyt. A. Mikalauskas. Kaspinais buvo apdovanoti darželio ir visų skyrių pirmieji trys mokiniai bei visi nepraleidę pamokų. X skyrių geriausiai baigė: Vainauskaitė Ina I, Kronaitė Dalia II ir Šiulytė Rūta III. Nepraleidusių pamokų metų laikotarpyje buvo 20.

Mokyklos išlaikymui tėvai mokėjo po $30 metams nuo šeimos. Daugumas tėvų šią prievolę atliko, bet dar yra keliolika, kurie visai nesumokėjo ar tik dalį. Prašomi nepamiršti ir atsilyginti. Vien iš tėvų mokesčių mokykla negalėtų išsilaikyti. Į pagalbą ateina mūsų geradariai, kurie savo aukomis 1972-3 m.m. parėmė mokyklą: Aušros Vartų parapija per mons. J. Tadarauską Kalėdų eglutės proga $750, KLB švietimo komisija $40 gruodžio m. laikraštėlio išleidimui; bankelis "Talka" $2.500; Lietuvių Fondas $200; KLB Hamiltono apyl. v-ba $200; Medžiotojų-žūklautojų klubas "Giedraitis" $50; p. Krivinskai $5. Visiems aukotojams mokyklos vardu nuoširdžiausia padėka. Bendras šių metų mokyklos balansas sieks apie $5.900. Užbaigiamajame žodyje vedėjas palinkėjo visiems mokiniams geriausioje nuotaikoje praleisti atostogas, nepamirštant paskaityti lietuvišką laikraštį ar knygą. Kvietė gausiai dalyvauti mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje rugpjūčio 12—19 d. d., įsijungti į Pedagoginį Lituanistikos Institutą Čikagoje. Norintieji dalyvauti stovykloje ar įstoti į Institutą praneša mokyklos vedėjui. Mokslo metų užbaigimo proga išleistas laikraštėlis "Žvilgsniai ateitin" 6 nr. Užbaigus oficialią dalį, mokiniai buvo pavaišinti.

Mokyklos vedėjas

PADĖKA

Galutinai pasveikęs noriu padėkoti visiems savo draugams ir bičiuliams: V. R. Petrauskams, S. Brasienei, suteikusiems man susižeidimo vietoje pirmąją pagalbą; A. Šukaičiui už vežiojimą į ligoninę ir pas gydytoją, S. Šukaitienei už mano svečių ir lankytojų priėmimą bei vaišinimą, V. P. Keturkoms už dovanas, P. Keturkai iš Montrealio už lankymą, O. Savickienei už raštišką linkėjimą greitai pasveikti, gydytojui Gailiui už labai sąžiningą prižiūrėjimą mano sulaužytų kaulų gijimo. Taip pat esu labai dėkingas visiems, lankiusiems mane.

M. Juodis

AR JAU ATNAUJINOT "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" PRENUMERATĄ?

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

VLIKO TARYBOS POSĖDYJE Niujorke susikaupimo minute buvo pagerbtas neseniai miręs prof. Stasys Žymantas. Valdybos pirm. dr. J. K. Valiūnas supažindino su pasiruošimu Europos saugumo konferencijai, Sovietų Sąjungos padalinimu į septynis ekonominius rajonus, kuris gali dar labiau sumenkinti jau ir taip menką respublikų savarankiškumą, skaudžiai paliesdamas ir Lietuvą. Iš pirm. dr. J. K. Valiūno pranešimo paaiškėjo, kad ALTa stiprina finansinę paramą — Tautos Fondui ji jau pervedė pernai nepervestus $3.000 ir šių metų sąskaiton pridėjo $5.000, o rugpjūčio ir lapkričio mėnesiais Tautos Fondas iš ALTos gaus po $5.000. Vicepirm. J. Valaitis padarė platesnį pranešimą apie Lietuvos laisvinimo konferenciją, kurią numatoma sušaukti š.m. rugpjūčio 18-19 d.d. Niujorke. Jos pagrindiniai tikslai — 1. apžvelgti dabartinę būklę, 2. išryškinti bei papildyti darbo uždavinius ir priemones, 3. sutarti darbų pasidalinimą ir 4. patikslinti darbo organizavimą bei finansavimą. Programos projektas netrukus bus išsiuntinėtas visiems kviečiamiesiems.

KAZYS ŠKIRPA spaudai paruoštoje knygoje apie 1941 m. birželio 23 d. sukilimą Lietuvos nepriklausomybei atstatyti nuotraukomis pagerbia labiausiai pasižymėjusius sukilėlius. Sukilimo metu Kaune, ant Vilijampolės tilto, žuvi a.a. Juozas Savulionis, spėjęs nutraukti sprogdinimui paruoštus laidus, išgelbėjęs šį strateginiu požiūriu svarbų tiltą. Knygos autorius K. Škirpa neturi nei šio didvyrio nuotraukos, nei jo biografinių duomenų. Jis prašo a.a. J. Savulionio kovos draugus, gimines ir pažįstamus paskolinti žuvusiojo nuotrauką, jeigu ją kas turėtų, ir suteikti biografinių žinių. K. Škirpos adresas: 2043 36th St. SE., Washington, D.C. 20020, USA.

ROMAS SAKADOLSKIS, kuris daug prisidėjo prie pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizavimo, yra pakviestas į Vašingtoną dirbti "Voice of America" radijo transliacijų lietuvių skyriuje. Paskutiniu laiku R. Sakadolskis Čikagoje dažnai kalbėdavo per "Margučio" radiją.

JAV LB ŠVIETIMO TARYBOS žinioje dabar yra 44 lituanistinės mokyklos, kurias lanko beveik 3.000 mokinių. Keturiose mokyklose ruošiami nauji mokytojai, keturiose mokyklose einamas augštesniosios mokyklos kursas. Prie šeštadieninių mokyklų veikia 16 vaikų darželių. Į šį skaičių neįeina parapijų ir kitų organizacijų privačios mokyklos. Kanados LB žinioje veikia 9 lituanistinės mokyklos su 72 mokytojais ir 752 mokiniais.

PASAULIO LB IV SEIMO parengiamaisiais darbais Vašingtone rūpinasi specialus komitetas: pirm. dr. J. Genys, nariai — inž. St. Bačkaitis, Arch. A. Barzdukas ir prof. Z. Vaitužis. Jiems padeda D. Lukienė, J. Micutaitė ir G. Vasaitienė. Yra sudarytos septynios seimo organizavimo komisijos. Tarp pramogų bus meno paroda ir Čiurlionio ansamblio koncertas. Į koncertą ir banketą kviečiama visa eilė žymių amerikiečių. Banketo rengimu rūpinasi Ald. Bačkaitienė. Seimas posėdžiaus nuo rugpjūčio 30 iki rugsėjo 3 d. Statler Hilton viešbutyje.

Venecuela

LAIKRAŠTIS "EL UNIVERSAL", komentuodamas sovietų ambasadoriaus J. Maliko propagandinį pareiškimą, kad Sovietų Sąjungoje kaip viena šeima gyvena daugiau kaip šimtas tautų, primena ambasadoriaus nutylėtus lietuvius, latvius ir estus. Aprašęs R. Kalantos susideginimą ir jaunimo riaušes Kaune, laikraštis cituoja ištrauką iš Amalriko knygos: "Stiprėja tautinės tendencijos tarp nerusiškų tautų, ypač Pabaltijy, Kaukaze, Ukrainoje, Centrinėje Azijoje ir išilgai Volgos." Toj knygoj Amalrikas daro išvadą, kad Sovietų Sąjungos imperijai gresia neišvengiamas subyrėjimas.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS Buenos Aires mieste turėjo metinį susirinkimą, kuriame veiklos apžvalgą padarė pirm. V. Misiūnas. Naujos valdybos rinkimus išsprendė A. Džiugio pateiktas sąrašas, kuris buvo priimtas vienbalsiai, kai neatsirado daugiau kandidatų. AL Centro valdybą 1973-74 m. sudarė: pirm. Alfredas Ruplėnas, vicepirm. inž. Jonas Gaidimauskas, I sekr. Nelida Misiūnaitė-Delbene, II sekr. Nelida Burbaitė, I ižd. Artūras Gronskis, II ižd. Albertas Katinas, nariai — V. Misiūnas, O. Jonušys ir H. Katinas. AL Centro administratorius yra Romualdas Narbutas, buhalteris — Leonas Ryselis. Naujojoj valdyboj šį kartą yra daug jaunimo.

MOTINOS DIENA Argentinos Lietuvių Centre buvo paminėta gegužės pirmąjį sekmadienį. Programai vadovavo R. Rukšėnaitė. Pagrindinį žodį apie motinas tarė E. Rudytė, o dainų ir šokių programą atliko N. Zavickaitės paruoštas vaikų ansamblis. Pagerbdamas visas motinas, AL Centras kasmet pasirenka vieną pasižymėjusią motiną. Šį kartą garbė atstovauti visoms lietuvėms motinoms teko Luizai Mankuvienei, AL Centro veikėjai, tą dieną šventusiai amžiaus šešiasdešimtmetį. Jai ir visoms motinoms minėjimo dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų", o AL Centro II sekr. N. Burbaitė įteikė gėlių puokštę. Vaišių metu atitinkamą žodį tarė naujasis AL Centro pirm. A. Ruplėnas.

TORONTIETIS JURGIS BALTKUS viešėjo pas savo brolius Albertą ir Ričardą Buenos Aires mieste. Svečias iš Kanados taipgi buvo užsukęs Mar del Platon ir į kitas Argentinos vietoves.

AVELLANEDOS LIETUVIŲ parapijoje posėdžiavę jaunimo atstovai dėl laiko stokos nutarė Romo Kalantos mirties metinių minėjimą nukelti į birželio 4-10 d.d. Buenos Aires centre rengiamu minėjimu tikimasi atkreipti argentiniečių jaunimo ir spaudos dėmesį.

Australija

ALB PERTO APYLINKĖS naujoji valdyba, vadovaujama pirm. J. Miliausko visiems lietuviams surengė bendras velykines vaišes. Po iškilmingų pamaldų vaišių stalus palaimino kun. L. Kemėšis. Programą atliko mažųjų grupė, pašokusi kelis tautinius šokius, baltą kiškelį suvaidinusi L. Geležytė, deklamatorė A. Pasčepaitė ir V. Baronas, skaitęs progai pritaikytą feljetoną. Visi mažieji buvo apdovanoti šokoladiniais kiaušiniais.

ADELAIDĖS ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ naują valdybą sudaro: pirm. K. Varnas, sekr. M. Gavėnienė ir ižd. dr. A. Stepanas.

VELYKINIŲ MARGUČIŲ parodą Adelaidėje surengė Valė Venslovavičienė. Jos margučiai lankytojus stebino mikroskopiškai išbaigtais religiniais vaizdais. Parodos lankytojai taipgi turėjo progą susipažinti su Australijos spaudos atsiliepimais apie šią originalią menininkę ir jos laimėtais žymenimis.

Britanija

SHEFFIELD UNIVERSITETO vasaros studijų institute rugpjūčio 13—14 dienomis bus mokslininiai seminarai apie erdvę, atomus, magnetizmą, radijo bangas, saulės audras ir panašius tyrinėjimus. Paskaitas skaitys garsūs mokslininkai iš Britanijos, Vokietijos, Amerikos, Japonijos, Švedijos ir kitų kraštų. Magnetosferos skyriuje yra paskelbta ir lietuvio dr. Vyt. Vasyliūno paskaita. Šis jaunas fizikos mokslininkas profesoriauja Bostono M. I. T. institute. Jis yra sūnus žinomo smuikininko Izidoriaus Vasyliūno. Kaip pianistas, dažnai dalyvauja tėvo koncertuose.

Ispanija

LIETUVIŲ PRANCIŠKONŲ provincijolas kun. Jurgis Gailiušis, OFM, gegužės 25 d. atskrido į Madridą dalyvauti pranciškonų ordino visuotinėje kapituloje, kuri truks šešias savaites. Jos metu bus aptarti ordino struktūriniai bei pastoraciniai klausimai ir bus išrinktas naujas generalinis ordino viršininkas. Aplankęs Portugaliją ir Italiją, kun. J. Gailiušis į JAV grįš liepos pabaigoje. Kennebunkporte rugsėjo 11 d. prasidės trimetė lietuvių pranciškonų kapitula, kurioje taip pat bus renkama nauja provincijos vadovybė, daromi nauji paskyrimai visoms pareigoms.

Prancūzija

DIDŽIAUSIOJ PARYŽIAUS BIBLIOTEKOJ "Fornei" buvo surengta visą gegužės mėnesį trukusi lietuviško gintaro paroda. Ją suorganizavo Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos bičiulių draugija. Parodos atidaryme dalyvavo draugijos vicepirm. G. Deson, prancūzų kompartijos politbiuro narys R. Leroi, Sovietų Sąjungos laikinasis reikalų tvarkytojas Prancūzijoje V. Kizičenka ir sovietų ambasados Paryžiuje darbuotojai. Todėl nenuostabu, kad šioje į sovietinius rėmus įspaustoje parodoje net ir iš Vilniaus atvykęs kultūros ministeris Lionginas Šepetys turėjo kalbėti apie Sovietų Sąjungos ir Prancūzijos kultūrinių ryšių bei kontaktų vystymą ir stiprinimą. Lietuvai tiesioginiai ryšiai neleidžiami. Paryžiun taipgi buvo atvykęs Vilniaus dailės muzėjaus direktoriaus pavaduotojas R. Budrys ir "Dailės" kombinato dail. K. Simanonis, parodos salėje demonstravęs gintaro apdirbimą. Palangos gintaro muzėjus, turintis apie 14.000 įvairių gintaro dirbinių, šiai parodai buvo atsiuntęs tik 600 rodinių, kurie užpildė dvi sales. Pirmojoje buvo sutelkti neapdirbto gintaro dirbiniai, antrojoje — ažūriniai gintaro papuošalai: karoliai, kulonai, apyrankės, žiedai, pagaminti profesinių ir liaudies meistrų.

Lenkija

LIETUVIŲ VISUOMENINĖS KULTŪROS Draugijos centro valdyba, neseniai atšventusi 15 metų veiklos sukaktį, Punske išleido neperiodinės "Aušros" 19 nr. Pirmieji laikraščio puslapiai skiriami šiai sukakčiai. Petras Dapkevičius iš Žagarų rašo apie lietuvių ūkininkų gyvenimą, Jonas Stoskeliūnas pateikia Sūduvos kaimui būdingus sodybų brėžinius, A. Janikas skaitytojus supažindina su vilniečio Leopoldo Digrio dalyvavimu tarptautiniame vargonų muzikos festivalyje Krokuvoje. Laikraščio puslapiuose taipgi yra eilėraščių, kronikos žinių, vaikų skyrius "Aušrelė".

Antano Musteikio debiutas

PR. NAUJOKAITIS

Lietuviškos Knykos Klubas 1972 m. pabaigoje išleido debiutinį Antano Musteikio romaną "Kiauros rieškučios". Tai pirmas autoriaus didesnis beletristinis kūrinys, tačiau su literatūra A. Musteikis yra susigiminiavęs nuo jaunystės laikų. Kauno universitete jis studijavo lituanistiką (1933-39), literatūrą dėstė Pasvalio ir Schwaebisch Gmuend lietuvių gimnazijose, "Gabijos" almanache išspausdino lyginamosios literatūros studiją apie Thomsono "S e a s o ns" ir Donelaičio "Metus". Kultūrinėmis temomis daug rašė nepriklausomos Lietuvos ir išeivijos laikraščiuose. Studijas gilino Heidelbergo ir Kolumbijos universitetuose. Už disertaciją apie reformaciją Lietuvoje gavo daktaro laipsnį 1954 m. Niujorko Kolumbijos universitete. Nuo 1955 m. profesoriauja Buffalo D'Youville kolegijoj ir yra sociologijos katedros vedėjas. Taigi autorius yra augštų mokslinių kvalifikacijų žmogus.

Romanas vaizduoja Liudviko Rimgailos šeimos istoriją. Kūrinyje esama daug autobiografinio elemento — neabejotini biografiniai duomenys yra studijos Heidelberge ir Niujorke, darbo praktika kolegijoje prie Erie ežero, brolio Mečio gyvenimas Vokietijoje. Sunku pašaliečiui pasakyti, kiek autobiografiškumo yra intymesniuose šeimos santykių vaizduose. Autobiografinis elementas ir pasakojimas pirmo asmens vardu romanui duoda intymumo, lyriškumo, šilumos. Liudviko šeimos istorija prasideda dar Lietuvoje. Liudvikas dirba gimnazijoje, suartėja su VIII klasės mokine Karolina. Užeina pirmoji sovietų okupacija, paskiau — vokiečių okupacija. Tame siaubingam fone Liudvikas veda Karoliną ir džiaugiasi uždaru, siauru šeimos gyvenimu. Tačiau Karolinai toks siaurumas darosi įkyrus, ji neranda savo santykiuose su vyru to, ko tikėjosi. Studijuodama Dotnuvoje, ji turėjo garbintoją Kriaunaitį, sukūrusį jai net ištisą poezijos rinkinį. Tie prisiminimai galbūt dar didino santykių tarp vyro ir žmonos šaltumą.

Netrukus atėjo traukimosi iš Lietuvos į Vakarus vargai ir rūpesčiai: mėginimas pabėgti valtimis į Švediją, apkasų kasimas vokiečiams, bėgimas pėsčiomis, arkliais ir traukiniais į Vokietijos gilumą, šeimos persiskyrimas. Karolinos susiradimas karo pabaiga, tremtinių stovyklos ir t.

t. Liudvikas žavisi Karolinos grožiu, bet jų santykiai nepasidaro šiltesni. Karolina dažnai net atvirai priekaištauja vyrui, kad jis nepraktiškas humanitaras, nemokąs gyventi. Šeima tik šiaip taip laikosi. O tuo tarpu verda stovyklinis gyvenimas, emigruojama į Ameriką. Vis tarpais atsiranda Kriaunaitis, kuris laimi Karolinos palankumą brangiomis dovanomis ir slaptais susitikimais. Po daugelio smulkių ir stambesnių įvykių, kurie plačiau atskleidžiami romane, Rimgailų šeima iširsta. Neišgelbsti nuo iširimo ir du auginami vaikai: Karolina, pasiėmusi abudu vaikus, pabėga pas Kriaunaitį, kuris Kanadoje jau spėjo įsigyti didžiulius tabako ūkius.

Analizuodamas savo gyvenimą, Liudvikas ir sau prisiskiria nemaža kaltės šeimos iširime. Jis tai išreiškia taiklia formule: "su ja aš nesidalinau". Jis prisipažįsta, kad žmonai neatskleidė savo gilesnio dvasinio pasaulio, nesistegė įeiti ir į Karolinos intymųjį pasaulį. Jis sako: "Maniausi nešąs pasaulį ant savo pečių, o nepakėliau jo mažos dalelės, mano sukurtos, man pačios brangiausios — manosios šeimos, ir ji prasmego skradžiai žemių" . . . (251 p.).

"Kiauros rieškučios" yra psichologinis šeimos romanas, parašytas gana moderniu ekspresionistiniu stiliumi. Į psichologinius niuansus, net į intymius šeimos santykius pažvelgiama giliai, bet išvengiant apnuoginimo. Centrinis veikėjas Liudvikas yra gana ryškus, įtikinąs personažas. Ryškinamos ir jo ambicijos tapti rašytoju. Bet tos ambicijos sudūžta į jo charakterio pasyvumą ir smulkmeniškumą. Laimi jo mokslinės, bet ne menininko kūrėjo ambicijos. Ypač įdomūs epizodai yra iš Liudviko profesorinės praktikos, iš jo santykių su studentais ir kolegijos viršininkais.

Karolina yra antrasis centrinis personažas, tačiau ji lieka truputį paslaptinga, permažai atskleista. Gerai matome jos išorinį elgesį, bet nepatiriame (bent per mažai patiriame), kas vyksta jos sieloje, kodėl ji bėga iš šeimos ir puola į meilužio glėbį. Giliau neatskleistas pasilieka ir tas viliotojas Kriaunaitis. Vokietijos stovyklose jis buvo vaizbūnu, mokančiu išnaudoti aplinkybes ir prasimanyti pinigo, gėrimų, retų valgių, brangių dovanų. Kanadoje jis iškyla kone į milijonierius. Bet net neparodoma, kuriuo keliu jis tai padaro. Tiesa, yra vienas epizodėlis, kaip jis Vokietijoje prisiplaka prie vokietės, naudojasi jos gėrybėmis, važinėja jos automobiliu, bet daugiau nėra nė tokių epizodėlių, o apie jo vidaus pasaulį, kuris galėtų sužavėti Karoliną, visai nieko nesužinome.

Romane yra ir daugiau antraeilių veikėjų. Pirmiausia — du broliai Raudonikiai. Albinas — gimnazijos inspektorius, tuo metu valdančios partijos žmogus, bolševikmety — profsorgas, politinės programos vykdytojas auklėjimo sistemoje, vokiečių okupacijos metais — vokiečių uniformą nešiojąs karininkas, komendantas, Vokietijos tremtinių stovyklose — patriotinis veikėjas. Jis emigruoja į Australiją ir ten dingsta. Tai karjeristas, mokąs kailį išversti ir prisitaikinti, bet jo psichologiniam keitimosi pagrindui autorius pagailėjo teptuko brūkšnių. Jo brolis Alfa Raudonikis — dar gimnazijos aštuntoje klasėje komunistuojantis jaunuolis, bolševikmety — galingas okupantų pareigūnas, kurio bijo visa apskritis. Vokiečių okupacijoje jį gelbi brolis Albinas, paskiau jį matome šnipinėjant pajūryje, sutinkame kaip sovietinės repatriacijos komisijos karininką tremtinių stovyklose ir pagaliau Čikagoje, gaminantį radikalams revoliucininkams bombas. Visur jis šmėkštelėja kaip tamsi asmenybė, bet jo vidus taip ir lieka miglose.

Užkliudomos ir Liudviko dar iš darbo gimnazijoj laikų pažįstamos merginos — Regina ir Nijolė. Abidvi gražuolės, impulsyvios, bet abiejų šeimos įrstančios. Tai taip pat neišryškinti epizodiniai personažai. Kiek ryškesnis yra Juozas Mitkus-Pavasarėlis, rašytojo ambicijomis net kiek daugiau prasiveržęs už Liudviką, bet taip pat užsikasęs šeimos rūpesčiuose, apsikrovęs vaikais, giminių užuitas, pragyvenimą užsidirbąs kasdamas kapuose duobes. Kūrybos problema autoriui labai rūpi. Ją mėgina ryškinti Liudviko ir Juozo pastangomis išsiveržti iš sparnus pančiojančios stagnacinės nuotaikos į kūrybos polėkius. Bet skaitytojui taip ir lieka neišryškintos kūrybinio kelio kliūtys. Teisingiausiai galėtume jas pavadinti — talento stoka.

A. Musteikio debiutas beletristikoje yra įdomus. Autorius turi sodrų literatūrinį sakinį, lyrinį gyvenimo detalių traktavimą, psichologinį įžvalgumą. Įdomi ir pasirinktoji šeimos istorija, tačiau okupacijų, bėgimo iš tėvynės, stovyklinio gyvenimo ir kūrimosi Amerikoje fonas jau yra daugelio rašytojų išsemtas, nudėvėtas. Ką nors naujo čia surasti iš tikro yra sunku. Taip pat daugumas personažų nepagilinti, ryškiau neatskleisti. Ir pati kompozicija labai abejotina. Profesorius Liudvikas Rimgaila netikėtai nuskrenda į Vokietiją aplankyti džiova sergančio brolio Mečio ir jam pasakoja keletą dienų savo šeimos istoriją. Mečys vis skatina viską surašyti. Bet kai Liudvikas nesiryžta rašyti, tada Mečys rašo ir persidirbęs per anksti miršta. Šitokie rėmai psichologiniam romanui yra netinkami, nes jie prieštarauja psichologijai.

Dėl gražaus stiliaus, dėl svarbių psichologinių problemų palietimo, dėl pagrindinio personažo atskleidimo ir sugebėjimo pinti intrigą "Kiauros rieškučios" yra įdomios pasiskaityti, bet į pirmaeilius lietuviškus romanus jos neiškyla.

Antanas Musteikis, KIAUROS RIEŠKUČIOS, romanas. Viršelį piešė dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje, 1972 m., 260 psl., kaina $4.50.

Tai pirmoji solistės

plokštelė,

gaunama pas platintojus

(kaina — $6.00)

arba šiuo adresu

(su persiuntimu — $6.75):

Entreprises Belle — Arti Enrg.

P.O. Box 122,

La Salle 650, Que.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

O. B. AUDRONĖ

Atbėki pas mane

(MIESTO BERNIUKUI)

Atbėki pas mane
Šlakuotu veidu —
Nelodyki šunų!
Išginsim žalmarges Jurginėse,
Ėriukus,
Striksinčius būriu.
Atbėki!
Tiek daugelį gyvų žaislų
Turiu.

Baronas didelis, vilnėtas —
Labai jaukus —
Nebėk šalin!
Paglostyki jo šaunią kaktą,
Jo puikus ragus
Pajodinėsim!
Jis atsargus, kaip geras pony,
Kol būsi jo malonėj.

Gana gana jau jodinėti
Ir siausti vėju —
Jau vakarėja.
Ginkime namo anksti —
Rietimai drobių
Visais papieviais
Boluoja ištiesti.
Metu klumpaites aš,
O tu nusiauk batus.

Suvilgę drobę
Nutiesiam ežero krantus.
Vanduo gėlus ir šaltas,
O mūsų drobės
Vilgomos
Papieviuose
Nuo saulės bąla —
Baltos baltos.

Nusiprausiam dumblus
Ir bėgame namo
Pasišokėdami.
Susėskime drauge prie stalo —
Visi tave mylėsime, kaip svetį,
Brolį —
Nelodyki šunų!
Svečius mes vaišinam,
Kaip Dievą patį.

O, jei atbėgsi vakare,
Pavasario
Suskirdusiom blauzdom
Nuo vėjo,
Kai rūtomis darželiai sėjas,
Jurginai veržiasi jauni
Visais pasieniais
Ir vėl —
Nelodyki šunų
Nei žąsinų!
Matau,
Užaugi bernas,
Iš visų bernų.
Atbėki!

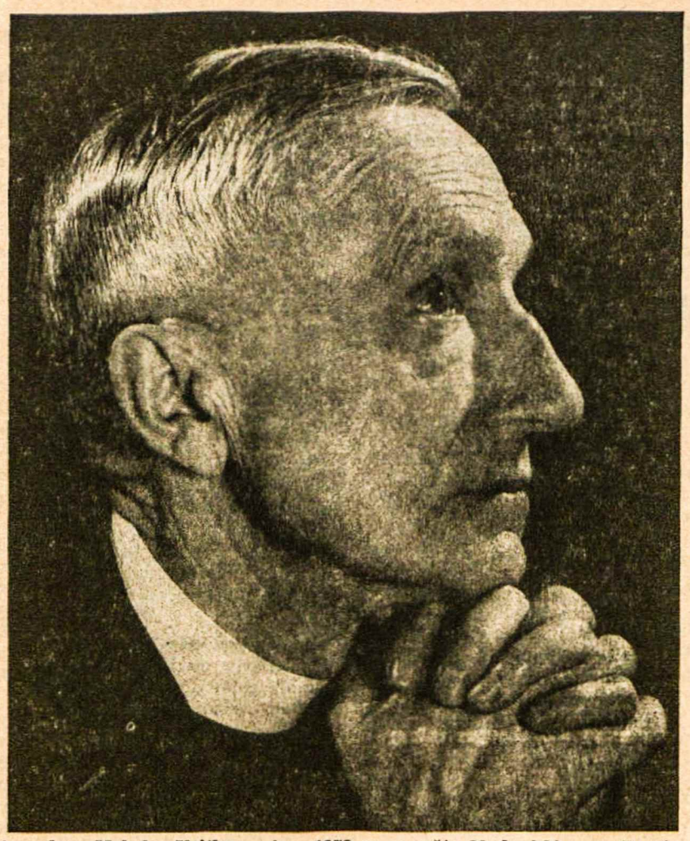

A. a. kan. Mykolas Vaitkus, miręs 1973 m. gegužės 20 d., 6.20 v. r., Providence, R. I., ligoninėje. Palaidotas gegužės 23 d. Velionis buvo gimęs 1883 m. spalio 27 d. Gargžduose. Lietuvių visuomenei jis žinomas kaip kunigas, poetas, romanistas, mokytojas, atsiminimų rašytojas. Paliko labai gausų savo kūrybos derlių. Jo palaikai palaidoti Putname, Conn.

Mokomosios kortelės lietuvių mokyklose

A. RINKŪNAS

Visokių bandome priemonių, norėdami padaryti lietuviškąsias mokyklas vaikams įdomesnes. Kol kas nieko geresnio negalime išgalvoti, kaip pasisavinti kaikurias angliškųjų mokyklų metodines idėjas ir bandyti jas pritaikyti savo reikalams. Tuo tarpu tai, atrodo, yra beveik vienintelis kelias, nes vaikai prie tų angliškųjų priemonių yra pripratę, tad jų naudojimas sudaro jiems mažesnio vargo ir tuo būdu daro visą lietuviškąjį mokymąsi žymiai lengvesnį.

Pradėjome nuo vadovėlių gerinimo. JAV LB švietimo taryba, gavusi daugiau pinigų, pradėjo leisti brangesnių vadovėlių serijas. Toliau ėja darbo sąsiuvinių išleidimas — vienos iš daugelio anglų metodinių priemonių pritaikymas mūsų mokyklai. O štai dabar lietuviai mokytojai Kanadoje (Toronte) išėjo su nauja iniciatyva. Jie ėmėsi ruošti ir leisti dar vieną angliškosios metodologijos siūlomą priemonę — uždavinines korteles, skirtas dešimties metų tėvynės pažinimo kursui eiti. Prasidėjo nuo vieno mokytojo iniciatyvos, kuris ryžosi paruošti ir "Švietimo Gairėse" paskelbti 20 mokomųjų kortelių, skirtų Vytauto D. laikotarpiui apimti. Po to ėjo praktiškas darbo su kortelėmis demonstravimas Montrealio ir Toronto lituanistinėse mokyklose. Susidomėję Toronto mokytojai išplanavo tėvynės pažinimo 1-10 skyriaus medžiagą atskirais ciklais ir pasidalinę ėmė ruošti korteles. Ir štai šių metų Kanados lietuvių mokytojų konferencijoje buvo pateikta pirmoji tokių kortelių dėžutė "Laisvoji Lietuva" — tėvynės pažinimas vyresniesiems skyriams, apimąs 1914-1944 metų laikotarpį. Dėžutę paruošė mokyt. V. Matulaitis, išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba, mecenatas—JAV Lietuvių Fondas.

Iš viso dėžutėje yra 187 kortelės, padalintos į šiuos skyrius: nepriklausomos Lietuvos paskelbimas, laisvės kovos, Klaipėdos atvadavimas, Lietuvos vyriausybė, Lietuvos paviršius, gyvūnija, augmenija, žemės turtai, gyventojai, švietimas, sportas ir menas, žemės ūkis, susisiekimas, žymieji miestai ir vasarvietės, pramonė ir prekyba, krašto gynimas, Lietuva antrojo pasaulinio karo metu.

Kortelės yra spausdintos skirtingų penkių spalvų popieriuje, atsižvelgiant į medžiagą ir šaltinius, kuriuos mokinys naudos atsakydamas į kortelėje duodamus klausimus. Šaltiniai nurodomi iš Lietuvių Enciklopedijos, vadovėlių, dailiosios literatūros, skaidrių bei vaizdų, žemėlapių ir brėžinių. Trys pirmosios yra metodinės kortelės mokytojui ir mokiniui.

Neinant į detalią šio leidinio recenziją, tenka konstatuoti, kad tai yra didžiulis vieno žmogaus darbas, nes kortelių šaltiniuose nurodyti šimtai puslapių iš įvairiausių lietuviškųjų knygų, o taip pat šimtai lietuviškų skaidrių ir paveikslų iš įvairių iliustracijų. Juk vienam tinkamam puslapiui surasti autoriui reikėjo pačiam perskaityti ne vieną, bet dažnu atveju ir kelias knygas. Labai naudingas yra rinkinio pradžioje įdėtas visos dėžutės kortelių išdėstymo planas.

Šitokiame dideliame darbe, atliktame pirmą kartą, neįmanoma viską padaryti idealiai. Galima būtų siūlyti keletą pataisų bei papildymų sekančiai laidai. Pirmiausia, labai vietoje pirmoje kortelėje įdėtas leidėjų pageidavimas, prašąs visus mokytojus atsiųsti kortelėse minimos šaltinių medžiagos papildymų. To ypač reiktų dailiosios literatūros kortelėms (raudonoms). Kas liečia autorių, būtų pageidavimas skaidrių kortelių (baltų) skaičių padidinti, paliekant mažesnį skaidrių skaičių vienoje kortelėje.

Norint kortelių naudojimą plačiau paskleisti, kiekvienai mokyklai duodama po vieną dėžutę nemokamai (atsiuntus pašto išlaidas). Kanadoje ir JAV vienos dėžutės persiuntimas kainuoja $1.50. Siaipjau dėžutės parduodamos po $4.00, plius persiuntimo išlaidos.

Rašyti: PLB Švietimo tarybai, 53 Burrows Ave., Islington, Ont., Canada.

Atsiųsta paminėti

Liūnė Sutema, BADMETIS. Eilėraščių rinkinys. Jūrų skautijos korporacijos "Gintaras" 1972 m. leidinys. Aplankas — Dalios Lukošiūnaitės. Tiražas 300 egz., 82 psl. Kaina nepažymėta.

Aidai nr. 2, 1973 m. vasaris. Mėnesinis kultūros žurnalas. Leidėjas — Tėvai pranciškonai. Administratoriaus adresas: kun. B. Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221, USA.

Lux Christi nr. 3 (65), 1972 m. gruodis. Amerikos L. R. Katalikų Kunigų Vienybės žurnalas.

Toronto lituanistinio seminaro absolventai su mokytojais. I eilėje — mok. A. Sungailienė, A. Jasinevičiūtė, Ž. Šilininkaitė, vedėjas V. Taseckas, S. Valiūnaitė, K. Rovaitė, mok. S. Sakalienė; II eilėje — G. Andrulis, P. Tarvydas, A. Gaputis, M. Vingelytė, R. Ledas, J. Šeškutė, K. Kaminskas, V. Kulikauskas. Nuotraukoje trūksta A. Gudinsko, R. Krasauskaitės, A. Stankaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

BALTIEČIŲ DAINŲ IR TAUTINIŲ ŠOKIŲ festivalis rengiamas Garden State Arts centre, New Jersey, birželio 17 d. Lietuviams atstovaus Klevelando "Grandinėlė", vietinis "Žibuoklių" sekstetas ir kt. Latviai ir estai pasirodys ne tik su tautiniais šokiais, bet ir su choru bei solistų dainomis. Lietuvių pasirodymo koordinatorius yra Valentinas Melinis.

VYTAUTAS ARMONAS, Lenkijoje gyvenantis etnografas ir bibliografas, gavo humanitarinių mokslų daktaro laipsnį už disertaciją "Lenkų Jakutijos etnografinių tyrinėjimų istorija 17—19 amžiuje". Viešas gynimas įvyko Torunės universitete. Dr. V. Armonas yra baigęs Kauno Jėzuitų gimnaziją. Karo metu išvažiavo Lenkijon ir ten baigė augštuosius mokslus. Jis jau yra parašęs visą eilę studijų lenkų kalba iš lietuvių ir lenkų tautinės etnografijos.

ČIKAGOS "MARGUTIS" ČIURLIONIO GALERIJOJE gegužės 11—20 d. d. surengė Paryžiuje gyvenančio dail. Prano Gailiaus grafikos darbų parodą. Įvadinį žodį parodos atidaryme tarė čikagietis dail. J. Kelečius. Rengėjų vardu kalbėjęs P. Petrutis apgailestavo, kad dail. P. Gailius negalėjo atvykti savo parodon ir dalyviams pristatė jam atstovauti atsiųstą motiną. Parodoje buvo išstatyta apie 70 darbų, sukurtų pastarajame dešimtmetyje. Didžioji jų dalis buvo abstraktai, iš kurių išsiskyrė dail. P. Gailiaus ranka grafiškai perrašyta ir iliustruota poeto O. V. Milašiaus knyga "Lietuviškoji siuita". Dail. P. Gailius yra gimęs 1928 m. Mažeikiuose, tapybą studijavęs Paryžiuje pas žymųjį dail. F. Leger, grafikos pagrindus gavęs Paryžiaus dailės mokykloje Ecole National des Beaux Arts. Pirmąją savo parodą Čikagoje, taip pat Čiurlionio galerijoje, jis yra turėjęs 1963 m.

P. VIŠČINIO VADOVAUJAMA "LAISVĖS VARPO" radijo programa Bostone surengė čikagietės sol. Danos Stankaitytės koncertą. Pirmoji koncerto dalis buvo skirta lietuvių kompozitorių A. Kačanausko, K. Kavecko, V. Klovos, Vl. Jakubėno dainoms, antroji dalis — operų arijoms. G. Verdi "Aidos", "Likimo galios", P. Mascagni "Cavalleria rusticana", G. Bizet "Carmen" arijas sol. D. Stankaitytė papildė arijomis iš lietuviškų operų — J. Gaidelio "Danos", J. Karnavičiaus "Gražinos", K. V. Banaičio "Jūratės ir Kastyčio". Plojimų banga sol. D. Stankaitytę privertė virš programos atlikti E. Laumenskienės romansą ir G. Bizet "Carmen" operos habanerą, transponuotą soprano balsui.

ŠVIETIMO DARBUOTOJŲ ŠVENTĖJE Čikagos Jaunimo Centre buvo įteikta JAV LB švietimo tarybos ir JAV Lietuvių Fondo $1.000 premija Danutei Brazytei-Bindokienei už apysaką "Parkas anapus gatvės". Jaunimui skirtų veikalų konkurse jai premiją paskyrė dr. H. Nagio vadovaujama vertintojų komisija, taip pat patarusi išleisti ir konkurse dalyvavusių J. Švabaitės-Gylienės, N. Jankutės-Užubalienės, Vl. Vijeikio knygas. JAV LB švietimo taryba premijuotą apysaką jau yra išleidusi, o kitų trijų autorių knygas išleis ateityje. Šį konkursą D. Brazytė-Bindokienė laimėjo jau antrą kartą — anksčiau premiją yra gavusi už apysaką "Mieste nesaugu". Dvigubą laureatę Lietuvių Rašytojų Draugijos vardu sveikino K. Bradūnas, premijos mecenato JAV Lietuvių Fondo vardu— dr. A. Razma. Premiją įteikė JAV LB švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas. Šia proga buvo prisimintas susikaupimo minute prieš metus Kaune už Lietuvos laisvę susideginęs R. Kalanta. Po to buvo pagerbti lietuviškų vadovėlių bei skaitinių autoriai ir iliustratoriai. Ištrauką iš premijuotos knygos skaitė akt. D. Juknevičiūtė, savo kūrinius — poetai Ž. Bilaišytė, E. Juodvalkytė ir V. Dirda. Iškilmė užbaigta L. Motekaitienės inscenizuota C. A. Debussy kantata "Paklydėlis sūnus", kurią atliko solistai V. Radys, P. Ragienė, J. Savrimas su akompaniatorium M. Motekaičiu ir K. Žebrauskaitės-Gintautienės paruoštos šokėjos. Scenovaizdžius šiam spektakliui buvo sukūręs dail. J. Kibutas.

J. VENCEVIČAITĖ-KUTKUVIENĖ, Lietuvos operos veteranė, atšventė 75 metų amžiaus sukaktį. Ji yra G. Verdi "Traviatos" pirmojo spektaklio dalyvė. Čikagos Tautiniuose Namuose surengtame pagerbime apie sukaktuvininkės veiklą kalbėjo iš Bostono atvykęs rašytojas ir buvęs operos sol. Stasys Santvaras. Programą atliko sol. M. Momkienė, smuikininkas P. Matiukas, pianistas M. Motekaitis ir keletą S. Santvaro eilėraščių padeklamavęs aktorius A. Brinka. Operos veteranę J. Kutkuvienę sveikino prof. J. Žilevičius, prof. B. Vitkus, solistų vardu— St. Baras, Čikagos Lietuvių Operos — V. Radžius, aktorių vardu — A. Dikinis, sukaktuvininkės draugų — A. Sprindys, kuris taip pat vadovavo ir visai programai. Daug pavienių asmenų ir organizacijų sveikinimų buvo gauta raštu. Sukaktuvininkei įteiktas visų dalyvių pasirašytas sveikinimo adresas.

AUSTRALIJOS BALERINA Vida Brazauskaitė Adelaidėje suorganizavo 5 šokėjų baleto grupę su kuria važinėja po Australijos miestus.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VILNIAUS JAUNIMO TEATRE rež. G. Žilys pastatė vengrų rašytojo Š. Šomodžio Toto apysakos "Vaikiškas veidrodis" inscenizaciją. Apysaka jau buvo inscenizuota Maskvos jaunojo žiūrovo teatre. Lietuvių kalbon ją išvertė K. Nastopka. Scenovaizdžius sukūrė dail. V. Šinkūnienė, pagrindinius vaidmenis — aktoriai V. Bagdonas, E. Žebertavičiūtė, L. Strimaitytė, J. Urmanavičius. Apysaka ir jos inscenizacija sprendžia svarbias jaunuolių gyvenimo problemas.

LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGOS narių eiles papildė trys prozininkai — Romualdas Baltušnikas (gimęs 1941 m.), Jurgis Buitkus (g. 1937 m.) ir Rimantas Savelis (g. 1942 m.). R. Baltušnikas, radijo žurnalistas, yra išleisdinęs apysaką "Sugrįžtantis šauksmas" ir "Nemuno" žurnale paskelbęs apysakas "Vėsa", "Srovės". J. Buitkaus pirmąjį apsakymų rinkinį "Pavasarį gimęs" 1972 m. išleido "Vaga". Jis yra Kaune leidžiamo žurnalo "Nemunas" literatūros skyriaus prozos redaktorius. Vilniaus radijo ir televizijos komiteto literatūros ir meno skyriaus vyr. red. R. Šavelis debiutavo 1972 m. su apsakymų rikiniu "Palei žalią krantą". Jis yra baigęs augštuosius kino scenaristų ir režisorių kursus Maskvoje, parašęs scenarijų pirmajam lietuviškam daugiaserijiniam filmui "Tadas Blinda".

RYGOS TELEVIZIJA suvaidino V. Miliūno apsakymų "Auksas" ir "Šeši seansai" inscenizacijas, paruoštas J. Nogino ir A. Zarinios. Spektaklį režisavo A. Zarinioa.

J. TUMO-VAIŽGANTO ATMINIMUI skirta lenta buvo atidengta Plungės rajono Kulių mieste prie namo, kuriame 1898-1901 m. gyveno mūsų literatūros klasikas. Iškilmėje dalyvavo ir žodį tarė rašytojai J. Būtėnas, S. Anglickis, R. Kašauskas, Telšių kraštotyros muzėjaus vyr. mokslinis bendradarbis V. Valatka.

VIRGILIJAUS NOREIKOS rečitalis buvo surengtas Vilniaus filharmonijos salėje. Koncertą jis pradėjo kompoz. V. Laurušo ir poeto E. Mieželaičio penkių miniatiūrinių dainų ciklu "Bangos" ir penkiais G. Sviridovo romansais, kurių teksto autoriai yra poetai S. Jeseninas ir A. Prokopjevas. Antroji koncerto dalis buvo skirta F. Schuberto, F. Liszto, J. Massenet, F. Cilea, G. Puccini dainoms ir operų arijoms. Solistui akompanavo jo žmona Ž. Noreikienė. Koncerto recenzentas Z. Paulauskas konstatuoja Vilniaus operos geriausio tenoro augantį meistriškumą, viršutinio registro didesnį kompaktiškumą ir stabilumą, puikų pasirinktų kūrinių atlikimą, neišsemiamą kūrybinį darbštumą.

KAUNE IR VILNIUJE GASTROLIAVO Baltstogės lėlių teatras, vadovaujamas K. Rau. Svečiai iš Lenkijos mažiesiems žiūrovams buvo atvežę J. Vilrovskio pjesę "Motiejukas rimtimti" ir A. Sveščinskos pasaką rytų tautų motyvais "Tigras šoka". Pastarajai kaukes ir dekoracijas yra paruošęs vietnamietis dail. Ngo Kvin Džiao, Prahos meno akademijos diplomantas.

R. BERLYNO DAILĖS MUZĖJUJE atidaryta mėnesį truksianti lietuvių grafikų paroda, kurioje su daugiau kaip 200 kūrinių dalyvauja 52 dailininkai. Vėliau ji bus pervežta į kitus R. Vokietijos miestus. Parodos atidaryme dalyvavo Lietuvos Dailininkų Sąjungos pirm. J. Kuzminskis ir atsakingasis sekr. P. Gudynas. Jų pranešimu kita mažesnio masto grafikos paroda buvo surengta V. Berlyno radijo komiteto patalpose. Čia lietuviams grafikams atstovavo V. Jurkūnas, J. Kuzminskis, A. Kučas, S. Krasauskas, A. Skirutytė, A. ir B. Steponavičiai bei keli kiti dailininkai.

VILNIAUS AKTORIŲ NAMUOSE buvo surengta šio miesto 650 metų sukakčiai skirtas literatūrinis vakaras "Myliu tave, senasis Vilniau". Senųjų ir dabartinių rašytojų kūrinius skaitė K. Kymantaitė, A. Inozemcevas, R. Paliukaitytė, S. Nosevičiūtė, Vaisieta bei kiti d r a m o s aktoriai.

ARTĖJANT SEZONO UŽBAIGAI, gastrolėmis pasikeitė Kauno ir Vilniaus dramos teatrai. Kauniečiai Vilniuje suvaidino J. Grušo "Barborą Radvilaitę", norvegų klasiko H. Ibseno "Norą", australo R. Loulerio "Septynioliktos lėlės vasarą" ir moldavo J. Drucės pjesę "Mūsų jaunystės paukščiai". Vilniaus teatras kauniečiams nuvežė Justino Marcinkevičiaus "Katedrą", F. Schillerio "Klastą ir meilę", N. Matukovskio "Amnestiją", K. Čapeko "Makropulo receptą".

MOKSLININKŲ IŠVYKOS. Lietuvos Mokslų Akademijos fizikos ir matematikos instituto operacijų tyrimo sektoriaus vadovas E. Vilkas, pakviestas Niujorko universiteto, keturis mėnesius viešės JAV ir susipažins su lošimų teorijos tyrimais. Kanadon keturiem mėnesiam išvyko LMA puslaidininkių fizikos instituto puslaidininkių elektronikos sektoriaus vadovas V. Šilalnikas, o instituto mokslinis sekr. A. Vebra R. Vokietijoje su vokiečiais mokslininkais tyrinėja karštus elektronus ir plazminius reiškinius puslaidininkiuose.

V. Kst.

UNITED TRUST REALTOR

MIMICO, $2,900 įmokėti. Mūrinis 5 kambarių, vieno augšto namas. Įvažiavimas ir vieta garažui. Arti gero susisiekimo ir krautuvių, $32,900.

KINGSWAY, $38,900 prašoma kaina. Mūrinis 6 kambarių, 2 augštų namas su privačiu įvažiavimu ir vieta garažui. Moderni virtuvė ir prausykla. Arti požeminio ir krautuvių.

BLOOR — JANE, $47,400 prašoma kaina. Atskiras mūrinis 6 kambarių namas. Įvažiavimas ir garažas. Gražiai įrengtas rūsys. Arti požeminio ir krautuvių.

EGLINTON — OAKWOOD, $64,900 prašoma kaina. Atskiras mūrinis tributis. Arti susisiekimo ir krautuvių. Patogus nuomojimui. Dideli kambariai. Gerai prižiūrėtas.

HIGH PARK, $15,000 įmokėti. 14 kambarių, atskiras mūrinis namas su įvažiavimu ir dviem garažais. Trys modernios virtuvės, dvi prausyklos, kilimai ir kiti priedai. Geros pajamos.

BATHURST — YORKDOWNS, $35,000 įmokėti. 10 butų mūrinis pastatas. Penki butai po du miegamuosius ir penki po vieną. 4 garažai ir pakankamai vietos mašinoms pastatyti. Ilgo termino viena skola.

MIMICO, $25,000 įmokėti. 6 butų mūrinis pastatas su privačiu įvažiavimu ir vieta 6 mašinom. Penki butai po du miegamuosius ir vienas vieno miegamojo. Arti susisiekimo.

KEELE — EGLINTON, $45,000 įmokėti. Mūrinis 11 butų pastatas su autoaikšte. $18,700 metinių pajamų. Balkonai ir kiti priedai. 14 metų senumo.

BALYS SAKALAS

762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už terminius indėlius —
dvejų ir trejų metų.....7¼%
vienerių metų 6½%
už taupomąsias (savings) s-tas 6¼%
už depozitų-čekių sąskaitas....5¾%

DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000.....8%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

RONCESVALLES — HOWARD PARK AVE. Gerame stovyje mūrinis, 6 dideli kambariai, labai graži ir didelė virtuvė, alyva šildomas. Gražus kiemas, dvigubas garažas. Namas yra arti puikaus susisiekimo ir krautuvių. Prašoma kiek galint didesnio įmokėjimo. Namas be skolų.
HAVELOCK ST., netoli Prisikėlimo parapijos, 8 kambariai, 3 virtuvės, vandeniu-alyva šildomas, 3 prausyklos. Dvigubas garažas, geras privažiavimas. Idealus nuomojimui. Arti parko ir krautuvių. Namas be skolų, įmokėti $10.000.
INDIAN RD. — BLOOR. Netoli Lietuvių Namų, 14 kambarių, trys butai su atskirais įėjimais. Penki dideli ir gražūs kambariai pirmame augšte. Vandeniu-alyva šildomas, du garažai su privačiu įvažiavimu. Įmokėti apie $20.-25.000. Balansas — viena atvira skola.
JANE — ANNETTE. Veik visiškai naujas, tik trejų metų senumo tributis (triplex). Du butai po 5 kamabirus ir vienas trijų kambarių. Viskas įrengta moderniškai su gražiais balkonai iš lauko. Dvigubas mūrinis garažas su privačiu įvažiavimu. Reikalinga kiek galint didesnio įmokėjimo. Namas be skolų.
RUSHOLME RD. — DEWSON AVE. Gražiai sutvarkytas 20 kambarių namas: 4 butai patogiam nuomojimui. Keturi garažai su privačiu įvažiavimu, didelis sklypas. Namas be skolų, įmokėti $35.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.

Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET

259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. (Warden & Ellesmere) **Tel. 445-6031**

Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC

NUO LOŠNOS IKI DANGORAIŽIO! VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD., TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

BLOOR — WINDERMERE, $20.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, dviejų augštų, 3 miegamųjų, užbaigtas rūsys, garažas, privatus įvažiavimas, geros statybos, 4 metų senumo.

KIPLING — RATHBURN, 3 miegamųjų vienaaugštis (bungalow), garažas, privatus įvažiavimas.

RONCESVALLES — DUNDAS, atskiras, 3 augštų, 10 kambarių, 4 virtuvės, 3 prausyklos, užbaigtas rūsys, 2 garažai.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Dušanbėje įvykusiose Sov. S-gos šuolių į vandenį daugiakovos pirmenybėse gerai pasirodė K. Autukas — baigmėje jis laimėjo II v.

1972 metais Sov. Sąjungos lengvosios atletikos olimpinių rungčių dešimtukų sąrašuose buvo 17 Lietuvos lengvaatlečių. Iš jų geriausia buvo N. Sabaitė, kuri buvo pirmoji tarp 800 m. bėgikių. K. Šapka ir R. Plungė buvo antrieji. Tais pačiais metais N. Sabaitė buvo antroji Europoje ir pasaulyje. Jos 800 m. bėgimo pasekmė 1:58,7 tik 0,1 žemesnė už Vokietijos olimpinės čempijonės H. Falk pasekmę. K. Šapka taip pat buvo antras pasaulyje. Jo Lietuvos šuolio į augštį rekordas 2,24 m. buvo tik 1 cm. žemesnis už esto J. Tarmako pasekmę.

Lietuvos boksininkai viešėjo Talline, kur jų rungtynės su estais pasibaigė lygiomis.

Vilniuje įvyko tradicinės Rygos ir Vilniaus universitetų lengvosios atletikos varžybos, kurias 128:127 laimėjo vilniečiai. Iki šiol turėta 14 susitikimų; 8 laimėjo vilniečiai ir 6 Rygos studentai.

VYČIO ŽINIOS

V. Nešukaitytė 8-tą kartą tapo Kanados stalo teniso meistere. Prince Edward saloje įvykusiose Kanados stalo teniso pirmenybėse ji laimėjo I vietą ir vėl tapo Kanados meisterė. Ji taip pat laimėjo mišraus dvejeto varžybas poroje su E. Caetano. Moterų dvejeto varžybose poroje su seserim Flora baigmėje pralaimėjo M. Domankos ir B. Plučaitei. Moterų varžybose taip pat dalyvavo E. Simerl-Sabaliauskaitė ir G. Nešukaitytė, kurios pasiekė ketvirtbaigmius. Komandinėse moterų varžybose Ontario laimėjo I v. Toje komandoje labai sėkmingai žaidė Vyčio stalo tenisininkės. V. Nešukaitytė žaidė 10 rungtynių ir visas laimėjo. E. Simerl-Sabaliauskaitė žaidė 13 ir laimėjo 12. Glorija Nešukaitytė žaidė 4 ir visas laimėjo. Šiomis pirmenybėmis užbaigtas stalo teniso sezonas. V. Nešukaitytės dar laukia svarbi išvyka į Vengriją.

Dvidešimtpenkmečio leidiniui labai reikia nuotraukų. Turintieji prašomi perduoti jas S. Kražauskui arba skambinti telefonu RO6-5367. **A.S.**

AUŠROS ŽINIOS

Kanados stalo teniso pirmenybės įvyko Prince Edward saloje. Iš aušriečių dalyvavo P. Klevinas ir B. Plučaitė. P. Klevinas individualinėse varžybose vyrų klasėje išsikovojo V vietą ir vyrų dvejeto varžybose — II. B. Plučaitė moterų klasėje laimėjo III v. Žaisdama kartu su savo nuolatine priešininke H. Domankos, baigminėse rungtynėse nugalėjo sesutes Nešukaitytes ir tapo Kanados moterų dvejeto meisterėm. Birutė ir Paulius — Kanados jaunių mišraus dvejeto meisteriai šiame turnyre suaugusių klasėje laimėjo mišraus dvejeto trečią vietą.

Lengvosios atletikos treniruotės pradedamos birželio 19 d. West Toronto gimnazijos aikštėje prie Lansdown ir College gatvių sankryžos. Pradžia — 7.30 v.v. kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį. Sekcijai vadovaus ir treniruotes praves A. Žaliauskas. Toronto mokyklų l. atletikos varžybose matėsi ir keletas aušriečių. Geriausių rezultatų pasiekė A. Grigonis — laimėjo pirmą vietą šuolyje į augštį.

Golfo sekcijos vadovas A. Simanavičius laimėjo Samuel bendrovės tarnautojų golfo turnyrą. Gana sunkoką Chinguacousy golfo klubo aikštę įveikė su 81 smūgiu.

Praėjus žiemos sezonui, dėkojame visiems komandų treneriams bei vadovams už su pasišventimu atliktą darbą. Be tokių vadovų, kaip K. Grigaitis, A. Grigonis, A. Kaknevičius, O. Kušneraitis, A. Puzeris, K. Šapočkinas, A. Stonkus, R. Underys, A. Žaliauskas gausių krepšinio komandų egzistavimas būtų neįmanomas. Nemažesnė padėka priklauso ir šachmatų sekcijos vadovui V. Genčiui. Kanados iškiliųjų teniso žaidėjų gretose neturėtume Birutės ir Pauliaus, jei tiek darbo ir triūso nebūtų įdėjęs J. Klevinas. Visiems sportiškas Ačiū.

Aušros sporto klubo valdybos posėdis — birželio 5, antradienį, 7 v.v. Prisikėlimo posėdžių kambaryje.

HAMILTONO KOVAS

Krepšininkai užbaigė sezoną gan sėkmingai. Jauniai A laimėjo I v. K. apygardos pirmenybėse ir Hamiltono CYO lygoje; Detroite SA pirmenybėse iškovojo IV v. Vyrai B klasėje laimėjo paguodos ratą.

Mergaitės A dar žaidžia CYO lygoje. Teliko dvi komandos, kurios kovos dėl I vietos.

R. Seniūnas (15 metų) vakarų Hamiltono gimnazijų l. atletikos pirmenybėse pasiekė naują Hamiltono jaunių rekordą, iššokdamas į augštį 1,85 m (6'1"). A. Grajauskas laimėjo I vietą. 100 m. II vietą trišuolyje.

A. G.

Ateitininkų žinios

Vyr. moksleivių kuopos naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Lina Vaitiekūnaitė, vicepirm. Rūta Vaškevičiūtė, sekretorė Rima Bumbulytė, ižd. Vida Juzukonytė, soc. reik. Viktoras Slapšys, korespondentė — Nijolė Čižikaitė, "Pirmyn Jaunime" red. — Rasa Žemaitaitytė. Valdyba jau turėjo 2 posėdžius ir ruošia programą ateinančių metų veiklai.

Kalėdinių kortelių piešimo konkursą skelbia ateitininkų tėvų komitetas. Konkurse kviečiami dalyvauti visi jaunučiai ir vyr. moksleiviai. Geriausios ir originaliausios kalėdinės kortelės bus išspausdintos ir platinamos. Kiekvienas gali įteikti po keletą projektų. Pirmoji premija bus $15. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

Tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja visoms ponioms, kurios kepė ir aukojo pyragus kepinių išpardavimui, ir toms, kurios talkino prie išpardavimo. Taip pat nuoširdi padėka Fel. ir Vyt. Urbonams, padovanojusiem dalį gėlių, kurios Motinos Dienos proga buvo pardavinėjamos.

Wasagos stovyklavietė šiais metais yra pertvarkoma ir gerinama. Savaitgaliais yra reikalinga darbo talka. Ateitininkų tėvai yra prašomi kiek galima daugiau prisidėti. Kas galėtų savaitgalį nuvažiuoti prašomi paskambinti Prisikėlimo par. raštinei.

Ateitininkų stovyklai yra reikalingas ūkvedis. Prašome skambinti Z. Girdauskui tel. 533-0342.

Studentų ateitininkų ideologiniai kursai įvyko praėjusį savaitgalį Vasagos stovykloje. Kursus ruošė studentų at-kų centro valdyba.

Toronto ateitininkų ir tėvų iškyla — šį sekmad., birželio 3. Kviečiami jaun., vyr. moksleiviai, studentai ir tėvai. Vykstama autobusu arba automobiliais į Bruce's Mill Concervation Park. Visi vykstantieji dalyvauja 9 v. Mišiose (nereikia gražiai apsirengti) ir tuoj po 9 v. Mišių važiuoja autobusu nuo Prisikėlimo bažnyčios. Visą kelionę autobusu apmoka tėvų komitetas. Bruce's Mill parkas yra 2 mylios į rytus nuo Don Mills ant Gormley Sideroad. Reikia važiuoti Don Valley Parkway į šiaurę. Pravažiavus higway 7 už 6½ mylių yra Gormley Sideroad. Ten sukti į rytus ir už 2½ mylios yra Bruce's Mill parkas.

Skautų veikla

● Mindaugo dr-vė gegužės 26 d. iškylavo Erindale, prie Credit upės. Iškylon skautai važiavo dviračiais, padarydami virš 20 mylių. Dėkojame iškylos talkininkams V. Sendžikui,, A. Grybui ir L. Kalinauskui.

● Sktn. Stepo Kairio muzikiniam vienetui aukojo: Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas $50, E. Augustinavičienė kankles ir s. L. Sendžikienė tautinę juostą. Visiems skautiškas ačiū.

● Mindaugo dr-vės kandidatai renkasi į specialią sueigą birželio 4, pirmadienį, 7 v.v., skautų būkle. Dr-vės iškyla į Romuvą ir įžodis bus birželio 16-17 d.

● Toronto sk. vyčių ir vyr. skaučių organizuojama savaitgalinė stovykla bus Romuvoje rugpjūčio 31 — rugsėjo 3 d. Registruotis ligi rugpjūčio 1 d. Registracijos lapus su pinigais siųsti J. Šeškutė, 18 Grenview Blvd. N., Toronto 18 arba M. Rusinas, 584 Indian Rd., Toronto 9, Ont. Čekius rašyti Jūratės Šeškutės vardu.

● Romuvos stovyklavietės požieminis tvarkymas pradedamas birželio 2 d. Pamainomis į Romuvą bus vykstama kiekvieną savaitgalį. Platesnių informacijų teikia k-to pirm. A. Grybas tel. 532-7284.

● Vienuoliktoji Romuvos stovykla bus liepos 14-29 d.d. Dar trūksta moteriškų rankų virtuvėje. Kas galėtų padėti, teskambina s. I. Meiklejohn tel. 499-1092 arba ps. P. Saplienei tel. 537-1503.

● Birželio 2 d. kanadiečių organizuojamose vilkiukų varžybose High Parke 22-ame sklype (kur pernai) dalyvauja ir "Rambyno" tunto mažieji. Varžybos vyks nuo 1 v. iki 4.30 v.p.p.

● Dariaus-Girėno oro sk. dr-vės žiemos sezono veikla baigiama birželio 4 d. Šaukiama sueiga 7.30 v.v. skautų būkle. Dalyvaus instr. G. Urbonas.

● "Church" parade gegužės 27 d. lietuviams atstovavo Edvardas, Linas ir Robertas Grybai, A. Kišonis, P. Gaputis, E. Augaitis, K. Bubelis ir s. J. Dambaras.

● Jubilėjinė 55 mt. LSS stovykla bus rugpjūčio 19-29 d.d. prie Klevelando. Visi registruojasi per dr-ves iki birželio 15 d. Č. S.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

keleiviai jau Kanadoje būdavo patikrinami amerikiečių muitininkų — jiems nebūdavo jokios kontrolės JAV aerodromuose. Dabargi kontrolė atliekama pirmajame JAV aerodrome, ir dėlto daug keleivių nesuskumba pakeisti lėktuvų tolimesnei kelionei. Jiems kartais ilgokai tenka laukti sekančio lėktuvo ir atsisakyti numatyto kelionės plano. JAV muitinės atstovybių uždarymas, atrodo, yra pagrindinis valstybinės "Air Canada" bendrovės ginklas kovoje už teisę skristi į daugiau JAV miestų.

Už 1972 m. apie 2 milijonai kanadiečių gaus dalį pajamų mokesčių atgal. Iš viso šiemet pajamų mokesčių formas užpildė apie 10 milijonų kanadiečių. Kanadiečiai ekonominiu atžvilgiu stiprėja. Jie pradeda perimti didžiųjų bendrovių šėrus, kurių didesnę dalį anksčiau turėjo amerikiečiai. Nuo š. m. kovo mėn. 19 d. INCO bendrovės akcijų kanadiečiai jau turi 51%, amerikiečiai — 30% ir kitų kraštų gyventojai — 19%.

Kai Britų Kolumbijos NDP vyriausybė ėmė kontroliuoti ūkių pardavimą, per 2.000 ūkininkų surengė demonstraciją prieš vyriausybę. Jų plakatuose buvo ir tokių šūkių: "Išsiųsti kvailą Berret į Rusiją". Arba, "Vyriausybė deda svetimo socializmo skraistę ant mūsų ūkininkų ir jų laukų". Pats ministeris pirmininkas David Berret pareiškė: "Tiesa, mes respektuojame ūkininkų pasirinkimo laisvę, bet norime išgelbėti ir žemę". Panašus nuostatas numatomas išleisti ir Ontario provincijoje. Manitobos provincijos socialistų vyriausybė numato ūkius iš ūkininkų atpirkti ir juos vėl išnuomoti už 5% ūkio vertės. Tokiu būdu ūkininkai liks tik ūkių nuomininkai ir tų ūkių negalės parduoti. Vienas ūkininkas sako, kad prie tokios ūkininkavimo sistemos Kanada ateityje turės pirkti kviečius užsienyje.

Pernai Kanada susilaukė 122.006 imigrantų, pralenkdama 1971 m. 106 imigrantais. Imigrantų kasmet mažėjantį skaičių pernai padidino 5.201 tremtinio įsileidimas iš Ugandos ir leidimas pasilikti Kanadoje beveik 35.000 turistų, atvykusių per pastaruosius kelerius metus. Iš Britanijos imigravo 24.217, iš JAV — 21.497, iš Portugalijos — 9.402, iš Karibų jūros salų — 7.823 ir iš Izraelio — 5.754. Kitų kraštų ateivių grupės nesiekė 5.000.

Federacinė vyriausybė 1972 m. rugsėjo 30 d. turėjo 273.305 tarnautojus, dirbančius provincijose: Ontario — 123.924, Kvebeke — 46.348, Britų Kolumbijoje — 27.016, Albertoje — 16.837, Nova Scotia — 15.909, Manitoboje — 11.636, Saskatchewane — 9.058, New Brunswicke — 8.174, Newfoundlande — 5.320, Šiaurės-vakarų teritorijoje — 2.058, Princo Edvardo saloje — 1.423 ir Jukone — 951.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**

● Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami ●
● Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa ● Lietuviški sūriai ●
● Silkės ir rūkyta žuvis ● Šviežį ir kepti paršiukai ●
● Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena ●
● Importuoti maisto gaminiai ●
● —— UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —— ●
● ——— NEMOKAMAS PRISTATYMAS ——— ●

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.

Alfonsas LE6-2805.

MEDUS — reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534 - 0563

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

ISLINGTON — REXDALE, gražus 3 miegamųjų atskiras vienaaugštis (bungalow), užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, nauji kilimai, puikus kiemas su vaismedžiais, arti susisiekimo, prašoma kaina $46.900. Skubus pardavimas.

DOVERCOURT — BLOOR, atskiras mūrinis 10 kambarių dvibutis, vandens-alyvos šildymas, dvigubas garažas, apie $12.000 įmokėti ir viena skola balansui.

INDIAN RD. — BLOOR, 16 kamabirų atskiras mūrinis namas, 5 kambariai pirmame augšte, 4 prausyklos, garažas su plačiu privačiu įvažiavimu, puikus pajamų namas, nuosavybė išmokėta, arti Bloor.

HIGH PARK AVE, dvibutis — du miegamieji, modernus vidaus įrengimas, naujas vandens-alyvos šildymas, balkonai, apie $10.000 įmokėti.

NEW TORONTO, vos keliolikos metų senumo tributis, didžiulis sklypas, apie $15.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui.

AL. GARBENIS PR. KERBERIS ST. DARGIS

Namų tel. HU 9-1543 Namų tel. LE 5-1584 Tel. 536-2738

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
5¾% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7¼% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 • Toronto 3, Ontario

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER

Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — KEELE, $3.000 įmokėti, plytinis 9 kambarių namas, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, įvažiavimas. Prašoma $26.900.
ST. CLAIR — DUFFERIN, $35.000 įmokėti, atskiras 6 butų plytinis namas, šiltu vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, 3 garažai, viena skola, tas pats savininkas per 20 metų.
BLOOR — DOVERCOURT, $2.500 įmokėti, 4 dideli kambariai, atnaujintas, nauji vamzdžiai (plumbing) per visą namą, moderni virtuvė, garažas. Prašo $24.900.
ROYAL YORK — LAKESHORE, plytinis, vienaaugštis (bungalow), atskiras, 5 kambariai plius kambarėlis (den), privatus įvažiavimas. $5.000 įmokėti.
JANE — DUNDAS, plytinis, 7 kambarių namas, nauja šildymo krosnis, šoninis įvažiavimas, garažas.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,

Telefonai: 534 - 8459; 233 - 5996

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** Lietuviams daroma NUOLAIDA

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR
• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS
Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE
SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

CLEAR-VISION
— TV - HI - FI —
Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 *1613 DUNDAS Street West*

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**
• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •
• Statom ir taisom antenas •
• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •
672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Mechaninis automašinų taisymas, sąžiningas patarnavimas
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)
Savininkas FRANK PETIT Tel. 531-1305
Autorite sales and service, 1636 Dundas Street West
Parduodami automašinų radijo priimtuvai, padangos ir kt. reikmenys

Visų rūšių automobilių išorės (hody) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4 - 1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4 - 7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

LONDON, ONT.

UKRAINIEČIŲ DEMONSTRACIJA. Gegužės 13 d. Londono ir apylinkių ukrainiečiai pamaldomis, demonstracine eisena ir susirinkimu miesto rotušės aikštėje prisiminė 1933 m. Ukrainoje Kremliaus suorganizuoto bado 7 milijonus aukų, kolektyvizuojant ūkius. Minėjimas pradėtas pamaldomis lauke prie ukrainiečių ortodoksų bažnyčios. Eisena prasidėjo nuo centrinės katalikų gimnazijos Dundas ir Wellington gatvėmis, dalyvaujant apie 500 asmenų su daugybe juodame fone baltais anti-sovietiniais įrašais plakatų, vėliavomis, stabtelėjo bei padėjo vainiką prie žuvusiems paminklo Victoria parke ir užsibaigė rotušės aikštėje. Čia kalbėjo ukrainiečių apyl. pirm. dr. E. B. Roslycky, miesto burmistrė p. Bigelow, parlamentarai ir kt. KLB Londono apyl. vald. pirm. E. Petrauskas, atstovaudamas lietuviams, paminėjo lygiai prieš metus įvykusį R. Kalantos susideginimą ir jaunimo reikalavimą Lietuvai laisvės. Baigiant demonstraciją, sukalbėta "Tėve mūsų", giedota ir uždegta 7 simbolinės žvakės — po vieną už kiekvieną milijoną ukrainiečių bado aukų. Tuo metu buvo uždegtos ir dalyvaujančių laikomos žvakės už jų šeimų aukas. Londono "Free Press" šį įvykį plačiai paminėjo.

Neturint vietinių estų bendradarbiavimo su latviais ir lietuviais, tokiomis progomis baltiečių reprezentacija nukenčia. Taip pat nesulaukta ir lietuvių dalyvavimo.

MOTINOS DIENA. Gegužės 13 d. parapijos salėje 5 v.v. buvo paminėta Motinos Diena, Lietuvos kančia, Kalantos auka ir užbaigti Londono lituanistinės mokyklos mokslo metai, dalyvaujant gražiai grupei svečių, bet nevisiems londoniškiams. Motinas sveikino apyl. vald. pirm. Petrauskas. Kalantos aukos metines prisiminė savo kalboje Vak. Ont. Universiteto studentas Saulius Dragūnevičius. Mokiniams buvo išdalinti pažymėjimai ir dovanos, padėkota mokytojams, vedėjui ir mokyklos tėvų komitetui, į kurio darbą nepaprastai daug energijos ir iniciatyvos įdeda pirm. Stasys Keras.

Motinos Dienos minėjimas baigtas gražia mokyklos mokinių, "Jaunosios Baltijos" šokių, dainų ir žodžio programa ir po jos sekusiu maloniu pasiviešėjimu.

PAMALDOS. Gegužės 15 d. atnašautos gedulo Mišios už Kalantą jo aukos metinėse. Dalyvavo didelė grupė jaunimo — studentų ansamblečių. Šį kartą ne jaunimo stokojo, bet tų, kurie rūpinasi, kaip lietuviškumą jame išlaikyti...

"THE LONDON FREE PRESS" didžiule sporto straipsnio antrašte atžymėjo Danutės Valaitytės laimėjimą mergaičių 800 m. bėgime. Danutė yra K. ir J. Valaičių, gyvenančių prie Mount Brydges, duktė, aktyviai dalyvaujanti su savo šeimos kitais jaunaisiais nariais, jaunimo veikloje. **alfa.**

ŠV. JONO KATALIKŲ MOKYKLA, kurios patalpomis naudojasi lituanistinė mokykla, gegužės 30 d., 7.30 v.v., rengia talentų pasirodymą, į kurį pakvietė ir lituanistinės mokyklos mokinius. Suinteresuoti lietuviai kviečiami atvykti.

LITUANISTINĖ MOKYKLA sekančiais mokslo metais planuoja pusiauakivaizdinį kursą, kuriuo, tikimasi, pasinaudos vaikučius turinčios lietuvių šeimos, gyvenančios toliau nuo Londono ir negalinčios kiekvieną šeštadienį jaunuosius atvežti į pamokas. Mokiniai būtų atvežami maždaug kartą į mėnesį, namuose parengtų pamokų patikrinimui. Pamokos būtų parengiamos namuose, vartojant turimas puikias mokymo priemones, tik prižiūrint tėvams. Mokiniai registruojami jau dabar pas mokyklos vedėją L. Eimantą, 451-9359 arba tėvų komiteto pirmininką S. Kerą 438-3530. Z.

"BALTIJOS" ANSAMBLIS ruošiasi lietuvišką dainą ir šokį nuskraidinti į Kanados vakarus. Rengiamasi išvykai į Edmontono "Klondike Days" liepos gale. "Baltijos" pasirodymas jau oficialiai įrašytas į "Klondike Dienų" programą-koncertą. Tikimasi, kad šia proga bus galima pabendrauti su Vakarų Kanados lietuviais ir kitomis apylinkėmis. **B.K.**

"BALTIJOS" ANSAMBLIO tradicinis pavasario balius balandžio 28 d. Centennial salėje praėjo sėkmingai. Džiugu buvo matyti daug jaunimo. Programa pradėta "Baltijos" dainomis, kurios darniai skambėjo, padailintos subtiliais niuansais. Naujai paruošti "Baltijos" vestuviniai šokiai pagavo žiūrovų dėmesį komplikuotų žingsnių-figūrų gausumu ir "Baltijai" jau būdingu vaidybiškumu bei žaismingumu šokių atlikime. Delhi "Palangos" ansamblis maloniai stebino žiūrovus puikia pažanga, padaryta šokių atlikimo preciziškume. Programa buvo užbaigta bendru "'Palangos" ir "Baltijos" šokiu Audėjėlė, užpildžiusiu visą salės erdvią šokių estradą. Studentų orkestras "Suktinis" ypatingai puikiai užsirekomendavo tiek vakaro svečiams, tiek tautinių šokių šokėjams, davęs lietuviškų melodijų pynę programos ir pertraukos metu, ir akomponavęs tautiniams šokiams. Po meninės programos svečiai linksminosi grojant Don Downs orkestrui, ragaudami įvairių lietuviško bufeto skanėstų ir bandydami laimę turtingoje loterijoje. "Baltija" nuoširdžiai dėkoja visiems, atsilankiusiems šiame vakare, ir visiems rėmėjams, prisidėjusiems prie šio vakaro pasisekimo. ....
B. K.

DĖMESIO LONDONIŠKIAI! Prie pat bažnyčios parduodamas trijų miegamųjų namas prieinama kaina. Skambinti tel. 455-5325 betkuriuo laiku.

SUDBURY, ONT.

VESTUVĖS. Gražina Mazaitytė susituokė su Geraldu McKeow Christ the King bažnyčioje. Apeigas atliko kun. Ant. Sabas. Vargonais grojo D. Remeikytė ir gražiai skambėjo solistės "Ave Maria" garsai. Gražinos tėvai suruošė šaunias vaišes kroatų salėje, kur dalyvavo arti 100 svečių. Be vietinių, dar buvo jaunosios kūmas P. Lesevičius su žmona iš Hamiltono, St. Grigelaitis ir P. Umbrasai su sūnum Petru iš Sault Ste. Marie, ir Judita Grigelaitytė iš Oakvillės. Jaunuosius, jėjusius pro lietuviškomis juostomis ir jaunimu išpuoštus vartus, pasitiko Gražinos tėveliai su duona ir druska, ir tuoj visi sėdo prie vaišių stalų. Puotos pranešėju buvo P. Lesevičius. Kun. Ant. Sabas sukalbėjo invokaciją. Bendruomenės vardu sveikino pirm. J. Kručas, parapijos vardu — kun. Ant. Sabas, P. Lesevičius ir jaunimo vardu — D. Remeikytė. Buvo perskaityta eilė telegramų iš Kanados, JAV ir iš okupuotos Lietuvos, krikšto motinos laiškas iš Australijos ir poetiškas K. Daunio laiškas iš Toronto. Jaunieji visiems padėkojo už linkėjimus ir už dovanas. Stalą puošė gražus raguolis oro paštu atsiųstas net iš Lietuvos. Vestuvės įvyko Gražinos gimimo dieną, ir tik baigus Sudburio universiteto sociologijos fakultetą. Tad vestuvėmis buvo atšvęstas ir gimtadienis, ir universiteto baigimo apvainikavimas. Vyriausia šeimininkė buvo J. Labuckienė, o jai talkino I. Remeikienė, I. Raškevičienė, B. Stankienė, O. Stepšienė ir S. Semežienė. Prie baro dirbo Z. Labuckas su sūnum Ričardu ir J. Bataitis. Linkime abiem jaunavedžiams laimingo gyvenimo. **K.A.S.**

St. Catharines, Ont.

MOTINOS DIENOS minėjimas prasidėjo pamaldomis, į kurias suvyko tiek žmonių, kad nevisi pateko į mūsų, tiesa, nedidelės koplyčios vidų. St. Catharines darosi kultūrinis centras, į kurį suvažiuoja viso pusiasalio ir Buffalo lietuviai. Jie tad ir šį sekmadienį suvažiavo su visu savo jaunimu, kuris yra įtrauktas į bendrą lietuvybės darbą. Po pamaldų tuoj pat įvyko minėjimas, kurį atidarė apyl. pirm. K. Šukienė. Jos pačios mama mirė ištremta Sibire. Įteikus gėles visoms motinoms, paskaitą skaitė jaunosios kartos lietuvaitė Vaidilutė Šetikaitė. Jos mama prisipažino padėjusi mielai dukrelei tą paskaitą paruošti. Vaidilutės lietuvių kalbos mokėjimas yra be priekaištų. Sekė audra plojimų. Džiugu matyti tokias atžalas, kokios yra abi p. Šetikų mergaitės. Po to sekė puikiai paruošta Stasės Zubrickaitės programa. Didelį įvairumą įnešė dviejų bufaliečių mergaičių muzikinis duetas. Nemuniečiai vėl šoko pasigėrėtinai. Gėrėjosi patys tėvai ir visuomenė.

FOLKS ART FESTIVALIS — tai devynių dienų tautybių šventė, kuriai ir lietuviai atiduoda savo labai žymią duoklę. Visur spaudoje mirga lietuvaitės gražiausiuose tautiniuose drabužiuose, visur lietuviai dalyvauja. Šiemet miesto vitrina dar puošniau atrodo nei pernai, nes surasta tikrai puikių eksponatų. Gaila, tik, kad nėra lietuvių "open house", nėra jėgų. Pernai anglų "open house" per visą vakarą dominavo anglų dinastijų karaliai ir karalienės, apsirengę impozantiškais drabužiais. Kad taip lietuviai ką nors panašaus surengtų pasikvietę pvz. Hamiltono istorinės dramos aktorius. Jo drabužiai "nuneštų" anglų karališkus apdarus. Sužinotų tada žmonės apie Lietuvos garsią praeitį. Skanūs lietuviški valgiai, garsus gėrimas midus ir būtų lietuviškas "open house".

Švarcvaldo 45 orkestrantai koncertuoja po visą kraštą. Meno paroda, vakarai tautybių klubuose ir visokie kitokie dalykai pavergė žmonių dėmesį. Festivalio pradžioje įvyko spaudos, radijo, televizijos bei teatrų atstovų priėmimas ką tik pastatytuose, bet dar nebaigtuose tautinių kultūrų namuose. Buvo ir "Lithuanian Press" atstovas.

CALGARY, ALTA

ŠIAIS METAIS jau netekome kelių lietuvių. Širdies priepuoliu mirė Jonas Vanagaitis, po jo — Dominikas Zekonis, Genė Palytienė, kilusi nuo Panevėžio, 75 m., Jonas Leketas, 78 m. amžiaus, kilęs taipgi nuo Panevėžio. Jieva Stakėnienė, 87 m. amžiaus, kilusi nuo Radviliškio.

KLB APYLINKĖS VALDYBA turėjo posėdį YWCA patalpose ir nutarė nupirkti "Encyclopedia Lituanica" bei patalpinti viešojoj bibliotekoj. Dabartinė valdyba dabar sumoka už visus išleistus tomus, o už būsimus tomus tai padarys būsimos valdybos. Ši valdyba dar ruoš vieną gegužinę birželio mėnesį ir tą pat dieną bus šaukiamas visuotinis susirinkimas išrinkti naujai 16-jai valdybai. Valdyba nutarė, kad visi lietuviai, priklausantys Bendruomenei seniūnijose — Brookse ar kitur, gali siųsti atstovą į susirinkimą, kuris gali naudotis įgaliojimo teisėmis ir balsuoti bei kalbėti už juos. Pavesta valdybai talkinti prof. R. Vaštokui, renkančiam medžiagą apie lietuvių įsikūrimą Kanadoje. Prof. Vaštokas lankysis Kalgaryje birželio pabaigoje. Gegužės 20 d. įvyko lietuviškos pamaldos Corpus Christi šventovėje. Mišias atnašavo kun. Jonas Petravičius, Albertoje gimęs ir augęs. Mišių tekstą paruošė ir perspausdino B-nės valdyba iš mišiolo, gauto iš prel. Mundelio Baltimorėj, kuris buvo įteiktas pirm. Nevadai jam ten viešint.

AUKOS TAUTOS FONDUI. $15: Kęstutis Dubauskas;

$10: Kazys Vaitkūnas, A. P. Nevada, Prof. K. Lederis, Juozas Karpa;

$5: Tomas Andersonas, Liudas Bruzga, Pranas Gluoksnys, Algis Arelis, Petras Devenis, A. K., Julius Tomas, Vytas Juška, Juozas Kalvaitis;

$3: Kazys Slavinskas, Adolfas Valneris, Antanas Kasparas, Ona Jankauskienė, J. Vareita;

$2: Vytas Dubauskas; Vytas Nevada, Viktoras Matutis, Hilda Kovalčikienė, B. Brūzgaitė, Stasys Sinkevičius, Algis Šukys, Romas Šukys, Antanas Janel. Kiti aukojo po mažiau.

Iš viso surinkta $148.90.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū už rėmimą Tėvynės laisvinimo darbų. Atsiprašau, kad taip ilgai buvo užvilkintas aukotojų pavardžių skelbimas ir aukų persiuntimas Tautos Fondo atstovybei dėl mano dviejų mėnesių atostogų JAV-se.

A. P. Nevada.
KLB Calgary apyl. valdybos pirm.

Sault Ste. Marie, Ont.

KLB APYLINKĖS VALDYBA Motinos Dienos minėjimą surengė gegužės 12 d. ukrainiečių salėje. Gaila, kad dėl nenumatytų kliūčių nebuvo meninės programos dalies, o vietoj to susirinkusius ir šokių pradžios belaukiančius tautiečius pralinksmino St. Druskių mažamečiai priešmokyklinio amžiaus sūnūs savo lietuviškomis dainelėmis ir eilėraščiais. Paskaitininko nesuradus, trumpą įžanginį žodį pasakė apyl. v-bos pirmininkas. Paprastai mūsiškių parengimuose dalyvauja daug svetimtaučių, kurių šį kartą trūko, bet už tai salėje buvo daug vietos šokėjams. Svečių tarpe buvo Juozas Čypas, 75 m. amžiaus, atvykęs iš Hamiltono pas savo sūnų Petrą ir marčią pasisvečiuoti ir net žadantis jiems padėti naujus namus pasistatyti. Korespondento užkalbintas pasisakė atvykęs iš Lietuvos į Kanadą 1928 m.

Korespondentas

Panaši į senuką

Pagyvenusi moteris sako savo vyrui:

— Dabar, kai taip trumpai apsikirpau plaukus, aš nebepanaši į senutę?

— Ne. Dabar tu panaši į senuką.

• Namai
• Vasarnamiai
• Investacijos
• Viešbučiai
• Moteliai
• Mortgičiai
• Ūkiai
• Žemės sklypai

FRANK BARAUSKAS, F.R.I.
FRANK BARAUSKAS Limited, Realtor
FRANK BARAUSKAS INSURANCE
3828 Bloor St. W., ISLINGTON
231-6226 231-2661

Piano – Grand Piano specialistas
Padeda perkant ar parduodant pianinus, sąžiningai atlieka visokius remonto bei stygavimo darbus.
A. BRIČKUS • Tel. 534-0940 Toronto

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691
Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų
FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ
Utopia-Organic Natural Foods
Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai
1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont.
Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164
Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sunka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921 - 3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2 - 5493
Darbo valandos: kasdien 10 v ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

Heidelberg
Alus iš tyro šaltinio vandens

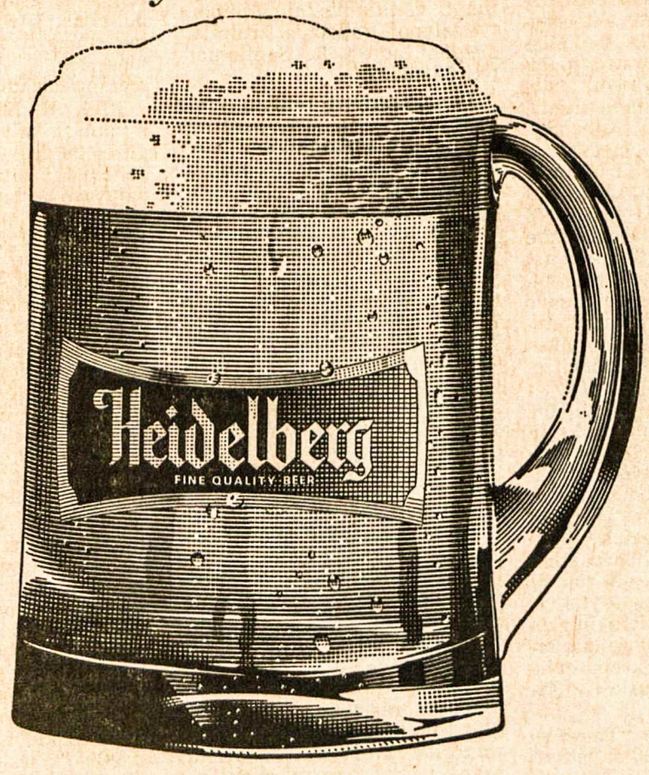

Ir tai yra tiesa!

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Gegužės 25 d. klebonijoje lankėsi Toronto arkivyskupijos kancleris kun. dr. Leonard Wall. Buvo aiškintasi su parapijos kunigais dėl naujosios bažnyčios ir klebonijos archit. Vaclovo Liačo paruoštų planų. Svečias palankiai įvertino projektą, patikindamas duoti greitą eigą jo vykdymui.

— Kapinių lankymo proga Anapilio sodybos statybai surinkta $23,812.05. Aukojusiems nemažiau $10 išsiunčiami pakvitavimai. Už mažesnes sumas jie bus pasiunčiami metų gale. Visiems geradariams nuoširdi padėka. Geradarių duosnumas skatina Anapilio planų vykdytojus tolimesniem Anapilio statybos darbam.

— Geriausi linkėjimai Hamiltono lietuvių parapijai, jos steigėjui mons. J. Tadarauskui ir visiems parapijiečiams, minintiems parapijos sidabrinį jubilėjų. Geroji Apvaizda tegloboja šį gražų lietuvišką židinį.

— Šį sekmadienį 11 v.r. pradedamos vasaros meto pamaldos Wasagoje.

— Gili padėka O. ir Kl. Dalindoms už puikias gėles, paaukotas kapinių lankymo proga altoriaus papuošimui Lietuvos kankinių koplyčioje.

— Šį savaitgalį Gerojo Ganytojo stovyklavietėje įvyko Kanados ir J. A. V. studentų ateitininkų studijų savaitgalis, kuriam vadovavo prof. kun. Stasys Yla. Garbusis svečias taip pat aplankė Anapilio statybą.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 9 v.r., už Ciručių ir Liutkų šeimos mirusius; sekmadienį, 10 v.r. už a.a. Elzbietą Gecevičienę, 11 v. r. už Žeku šeimos mirusius. Wasagoje 11 v.r. už a.a. Uršulę Jonaitienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Ketvirtadienį, 6.30 v. v., konfirmandų pamoka. Konfirmacija įvyks birželio 10 d., 12.30 v.p.p. Konfirmandai: Loreta Delkutė, Alfredas Langas, Richard Dresher ir Martynas Tarvydas. Paskutinė konfirmandų pamoka bei repeticija įvyks birželio 9, šeštadienį, 10 v. ryto.

— Šį sekmadienį — lietuvių ev. liuteronų parapijos metinė iškyla Humber Trails parke. Iškyla prasidės pamaldomis 11 v. ryto. Programoje: bendri pietūs, krikščioniška draugystė, Moterų Draugijos loterija, žaidimai vaikams bei suaugusiems. Kelias į parką: važiuoti 27 į šiaurę iki Nobleton miestelio centro, sukti į dešinę ir važiuoti Kingside Rd. 2½ mylių iki parko rodyklės, pasukti į pietus ir važiuoti iki parko. Taip pat galima važiuoti 400 keliu į šiaurę iki Kingside Rd. ir važiuoti į vakarus iki parko rodyklės. Visi kviečiami!

— Šį sekmadienį kun. A. Žilinskas išskrenda į Čikagą ir antradienį tęs kelionę į Omahą Nebraskoj, kur įvyks pirmutinė liuteronų koordinatorių konferencija. Dalyvaus visi 24 Amerikos koordinatoriai. Kun. A. Žilinskas grįš birželio 7 d.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas antrame augšte trijų kambarių ir virtuvės butas be baldų; yra tik šaldytuvas ir virimo krosnis. Skambinti tel. 762-8072, po 6 v.v.

LIETUVIŠKOS A. B. TAILORS vyriškų ir jaunimo drabužių krautuvės savininkai Beresnevičiai praneša, kad nuo gegužės 7 d. jau pradėjo likvidacinį išpardavimą. Prašome apsilankyti ir išsirinkti sau tinkamų eilučių, apsiaustų, kelnių, marškinių, kaklaraiščių ir kt. labai žemomis kainomis. Turime marškinių 17-18 nr. ir įvairių kelnių, tinkamų siuntimui į Lietuvą. 343 Roncesvalles Ave., tel. 531-1432.

SPRINGHURSTE išnuomojamas arti vandens trijų miegamųjų vasarnamis su visais patogumais. Telefonas 259-0681.

VIENINTELĖ KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. **B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A.** Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Nuoširdūs sveikinimai sukaktuvininkui Ant. Baltrušaičiui. Parapija ir jaunimas didžiai dėkoja už nenuilstamą darbą, ypač tvarkant ir gerinant stovyklavietę Wašagoje.

— Mišios: šeštad., 8 v. — už a.a. V. Miškinienę, užpr. V. M. Kriščiūnų, 8.30 v. — už a.a. P. Kazlauskienę, metinės, užpr. J. Adomavičiaus, 9 v. — už a.a. M. Matušaitį, užpr. E. Matušaitienės; sekmad., 8 v. — už a. a. A. Ostachavičienę ir kt. mirusius, užpr. P. Naudžiuvienės, 9 v. — už a.a. M. Štuikienę, užpr. A. Štuikio, 10 v. — už a.a. M. Baranauskienę, užpr. J. B. Tamulionių, 11.15 v. — už a.a. M. Siemenienę, užpr. S. B. Jonynų.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — šią savaitę. Mišios, išpažintys ir Komunija — 7.30, 8 ir 8.20 v. ryto ir, be to, 7.30 v. vak. Ligoniai ir seneliai Komunija aprūpinami įprasta tvarka.

— Birželinės pamaldos Švenč. Jėzaus Širdies garbei per birželio mėn. šiokiadieniais bus laikomos po 8 v.r. Mišių, šeštadieniais — po 9 v. Mišių, sekmadieniais — po Sumos, o šią savaitę, pirmąjį mėn. penktad., po 7.30 v. vak. Mišių.

— Mėnesinė rinkliava parapijos skoloms sumažinti — šį sekmadienį. Būtų gera, kad išvykstą atostogų ar savaitgaliais į vasarnamius savo aukas parapijai dabar pagausintų. Šiuo metu iškyla naujų nemažų išlaidų, apie $7,000, tvarkant salę ir pastatą iš viršaus, įvažiavimo asfaltą, dedant naują bažnyčios stogą ir t.t.

— Paskutinė parapijos choro repeticija — ketvirtadienį, geg. 31 d., 7.30 v.v. Paskutinį kartą prieš vasaros atostogas giedama bažnyčioje birželio 10 d., 11.15 v., prisimenant birželinius trėmimus.

— Tradicinė už metų darbą chorui padėkoti vakarienė-pagerbimas bus šį šeštadienį, 7 v.v., Parodų salėje. Visi choristai su antrosiomis pusėmis maloniai kviečiami dalyvauti.

— Pensininkų šio sezono paskutinis laisvavakaris su vakariene — šį trečiadienį, gegužės 30 d., 6.30 v.v., Parodų salėje. Jaunimas atliks programą. Visi mūsų kolonijos vyresnieji maloniai kviečiami dalyvauti.

— Tretininkų susirinkimas ir valdybos rinkimai — birželio 10, sekmadienį, po Sumos.

— Sibirinių trėmimų minėjimas bažnyčioje — birželio 10 d. per Sumą.

— Iki stovyklų pradžios Wasagos stovyklavietėje turi būti atlikta nemažai didelių darbų: įdėti 5 nauji septiniai tankai, pastatytas naujas patogumų pastatas berniukams, praplėsti virtuvės sandėliai ir kt. Laukiama savanoriškos pagalbos, ypatingai iš tų tėvų, kurių vaikai naudosis stovyklaviete. Prašom skambinti į parapijos raštinę.

K. L. K. Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus narių susirinkimas įvyks birželio 3, sekmadienį, po Sumos parapijos parodų salėje. T. Rafaelis pasidalins įspūdžiais ir vaizdais iš eucharistinio kongreso Australijoje. Kviečiamos narės ir viešnios. **Valdyba**

Žurnalo "Moteris" išėjo š.m. 2 nr. (kovo-balandžio). Numeris gausiai iliustruotas, jame rašo įvairūs autoriai aktualiom temom. Yra net penki moterų gyvenimą liečią skyriai.

Lietuvių Namų žinios

— Lietuvių Namų narių ir lėšų telkimo vajaus komisija gegužės 30, trečiadienį, 7 v. v., Lietuvių Namų posėdžių salėje šaukia susirinkimą. Kviečiami dalyvauti komisijos nariai ir talkininkai.

— Lietuvių Namų vakarinės dalies statyba vyksta gana sparčiai. Šią savaitę užbaigtos pirmojo augšto sienos, sudėtos antrojo augšto grindų formos ir plienas.

— Bendruomenės vaidintojų grupės kaikuriems vaidintojams negalint dalyvauti, skelbta birželio 2 ir 3 d.d. "Mirgos" premjera neįvyks. Ji atidedama rudens sezonui. **Valdyba**

Ontario prov. valdžia lietuvių apgyventas vietas Springhurste ir Oakview priskyrė prie Town of Wasaga Beach valsčiaus. Ateityje mokesčius jiems mokėsime ir visais reikalais reikės kreiptis į Wasagą Beach savivaldybę. Jokių reikalų nebeturėsime su Nottawasaga Township.
K.

PADĖKA

Už surengimą mums 15 metų vedybinio gyvenimo prisiminimo-vaišių, už sveikinimus ir dovanas mūsų mieliems bičiuliams pasiliekame nuoširdžiai dėkingi: A. A. Padolskiams, E. Padolskienei, H. P. Juodvalkiams, M. B. A. Stundžiams, G. A. Sagevičiams, O. I. Samkovams, L. J. Macevičiams, R. K. Bubeliams, O. Pakalnienei, B. Zlatkienei, V. K. Klevinskams.

Nuoširdžiausias ačiū visiems —
A. A. Lukošiai

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms už taip gražiai suruoštą mergvakarį ir visoms viešnioms už atsilankymą bei prisidėjimą prie tokio turtingo ir gražaus kraičio, kurį man padovanojote.

Julija Norkutė

Torontietės pamėgusios tautinius šokius, stebi, kaip kiti šoka St. Dabkus

JŪRATĖ KOBELSKYTĖ — 1973 METŲ "MISS VILNIUS". Gegužės 26, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose sėkmingai praėjo "Miss Vilnius" rinkimai. Pilna didžioji salė dalyvių, daug jaunimo, matyt, visus sudomino, kam teks iškiliosios Toronto lietuvaitės vardas "Miss Vilnius". Rinkimų teisėjais buvo: Aldona O'Donohue, J. Rukšienė, J. Andrulis, E. Bumeistras, V. Balčiūnas, B. Saplys, S. Šernas. Kandidatavo: Sigita Dūdaitė, Vida Javaitė, Jūratė Kobelskytė, Laimutė Mačionytė, Žibutė Šilininkaitė. Iš joms pateiktų klausimų paaiškėjo, kad visos baigė šeštadieninę mokyklą, priklauso ateitininkams ar skautams, dalyvauja tautinių šokių grupėse, dainuoja choruose, sportuoja, kalba gerai lietuviškai. Teisėjų laukė nelengva užduotis — išskirti vieną iš jų tarpo. Įžygiavus į salę 1972 m. "Miss Vilnius"-S. Šarkutei ir kandidatėm su jų palydovais — šventiškai pasirėdžiusiais jaunikaičiais, buvo pradėta oficialioji dalis. Ši graži eisena buvo sutikta audringais plojimais. Programos vedėja I. Meiklejohn, talkinant jaunuoliui E. Rovui, pristatė kiekvieną kandidatę auditorijai ir perskaitė jų biografijas. Po to, kiekviena turėjo atsakyti į ištrauktą klausimą. Ponia A. O'Donohue įteikė teisėjų sprendimą E. Rovui, kuris pranešė, kad 1973 m. "Miss Vilnius" titulas tenka **Jūratei Kobelskytei,** o jos palydove išrinkta Žibutė Šilininkaitė. Atsisveikinimo kalboj 1972 m. "Miss Vilnius"-S. Šarkutė savo įpėdinei palinkėjo sėkmingai atstovauti lietuviams visur ir visada, o naujai išrinktoji J. Kobelskytė pasižadėjo niekuomet nepamiršti savo pareigų ir visomis jėgomis jas vykdyti. Laimingai šypsojosi vainikuojamos 1973 m. "Miss Vilnius"-J. Kobelskytė ir jos palydovė Ž. Šilininkaitė. Šia proga naujai išrinktajai vilnietis Petras Česnulis įteikė savo atsiminimų knygą "Nužmogintieji", o KLB Toronto apylinkės pirm. J. Karpis pasveikino žodžiu. Bendru gražuolių valsu su palydovais baigta oficialioji dalis. Prasidėjo visų pasilinksminimas, grojant Dimskio orkestrui, kuris tarpais buvo pertrankus ir pergarsus, bet, atrodo, jaunimui tai patinka. Kviestų kanadiečių tarpe matėsi lietuvių bičiulis ir dažnas parengimų svečias T. O'Donohue. Ši vakarą rengė sporto klubai Vytis ir Aušra bei karavano lietuvių grupės komitetas, bet vyriausia organizatore buvo J. Skrebutėnienė. Jai teko sunkiausioji našta ir rūpesčiai. **V. B.**

Toronto dienraštis "The Globe a. Mail" gegužės 28 d. paskelbė "NYT" rašinį apie garsųjį skulptorių Jacques Lipchitz, 82 m. amžiaus, mirusį Capri saloje. Straipsnyje pažymėta, kad tikroji dailininko pavardė yra Chaim Jacob Lipchitz. Jis esąs gimes Druskininkuose, Lietuvoje, buvęs "Lithuanian expatriate". Kad jis buvo žydų kilmės, neminima. CBC radijas klaidingai paskelbė, kad velionis gimęs Latvijoj.

Naują akademikų draugijos valdybą sudaro: pirm. Audrius Šileika, BSc., sekr. A. Bajorinas, BA. ižd. Aušra Karkienė, BSc., BA, narys inž. Donatas Stonkus, tvšininkas su studentais — Antanas Šileika. Naujoji valdyba jau pradėjo veiklą.

Tradicinė lietuvių kapinių lankymo diena sutraukė daug tautiečių iš Toronto, Hamiltono, Oakvillės, Bramptono ir kitų gana tolimų vietovių. Visus juos suvedė bendra idėja — aplankyti, prisiminti ir pasimelsti už savo artimuosius, besiilsinčius šiose kapinėse. O jų čia palaidota 556. Pamaldų metu Lietuvos kankinių koplyčioje atlaikytos gegužinės pamaldos, į kurias aktyviai įsijungė visi dalyviai. Romo Kalantos savaitės proga sukalbėta malda už Lietuvos laisvę. Prisiminta maldoje visi šiose kapinėse mirusieji. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Pašventinta didokas skaičius naujų paminklų. Šiais metais gausius dalyvius domino kapinių pašonėje iškilęs naujasis Anapilio sodybos pastatas. Būriai žmonių vyko prie statybos jo pamatyti.

"Gintaras" kviečia jaunuolius ir jaunuoles, mokančius groti betkokiu instrumentu ir norinčius dalyvauti organizuojamame orkestre, paskambinti J. Karasiejui tel. 279-9079.

Tautinių šokių grupė "Atžalynas" po pasisekusios išvykos į Hamiltoną ruošiasi ateinančiam karavanui. Be to, "Atžalynas" yra pakviestas į liberalų vakarą Lietuvių Namuose. "Atžalynas" sveikina šiemet baigusius Maironio šeštadieninę mokyklą šiuos savo šokėjus: V. Danaitį, K. Delkutę, V. Šlapšį ir V. Vingelytę, linkėdami rudenį įsijungti į lituanistinį seminarą. "Atžalyno" reikalais kreiptis į grupės vadovę R. Sapijonienę tel. 533-6602.

Daugiakultūrių reikalų ministeris dr. S. Haidasz, pareiškęs ukrainiečių susirinkime Edmontone, kad visos kultūros bus saugomos lygybės pagrindu. susilaukė opozicijos iš didžiųjų dienraščių. "The Toronto Star" V. 24 vedamajame pareiškė, kad tai svajonė ("pipe dream"). Dviejų oficialių kalbų šalyje esančios tik anglų ir prancūzų dominuojančios kultūros. Jos esančios Kanados palikimo dalis, kurią turi pripažinti naujieji ateiviai. Tvirtinti priešingai, esą reiškia skelbti netiesą ir netgi nesąmonę. Pasak to dienraščio, mažumų kultūros gali būti saugomos bei palaikomos, bet negali būti kalbos apie lygybę. Kaip iš ministerio pareiškimų matyti, jis kalbėjo apie teisinę lygybę egzistuoti visom kultūrom, ne apie jų dominavimą. Aplamai anglai ir prancūzai į Kanados etninių grupių stiprėjimą bei jų kylantį balsą žiūri skeptiškai.

Baltimorės arkivyskupijos radijo ir televizijos programų direktorius kun. K. Pugevičius praneša, kad yra paruošti du įdomūs filmai 16 mm anglų kalba (juoda-balta). Abu užima po pusvalandį laiko. Pirmajame aktorius Juozas Boley - Bolevičius pavaizduoja kun. A. Šeškevičiaus apsigynimo kalbą teisme, antrajame yra Aušros Zerr-Mačiulaitytės pasikalbėjimas su vysk. V. Brizgiu apie religinę būklę Lietuvoje. Organizacijos arba parapijos gali tuos filmus pasiskolinti. Adresas: Rev. K. Pugevičius, 320 Cathedral St., Baltimore, MD 21201, USA.

Lietuvių kapinėse pastatyta daug naujų paminklų. Keletas jų, kaip Gvildžių, Kazlausku, Kupčiūnų, savo menine išvaizda puošia kapines.

A. A. DAIL. ALFONSAS DOCIUS staigiai mirė nuo širdies priepuolio gegužės 29, antradienį, 6 v.r., Humber Memorial ligoninėje. Ligoninėn buvo išvežtas naktį. Ten paaiškėjo, kad priepuolis pavojingo pobūdžio, juoba, kad jau ne pirmas. Velionis to, matyt, nežinojo. Anksčiau jis turėjo plaučių operaciją, bet pilnai pasveiko ir normaliai dirbo įprastoj darbovietėj. Ne tik Toronto lietuvių visuomenė, bet ir visa išeivija neteko gabaus, paslaugaus dailininko, dar daug žadėjusio dailės ir spaudos srityje. Rašant šį pranešimą, dar nebuvo žinoma nei apie Velionies pašarvojimą, nei apie laidotuves.

Sibirinių trėmimų minėjimą rengia Baltiečių Federacija birželio 14, ketvirtadienį, 8 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje. Pradžioje visi tremtiniai bus prisiminti maldomis, kurias praves lietuviai kunigai anglų kalba. Pagrindinę 15 minučių kalbą pasakys estų jaunesnės kartos veikėjas. Meninėje programos dalyje dalyvaus estų solistė iš Australijos, latvių vyrų ansamblis ir Toronto lietuvių mišrus choras "Varpas", vadovaujamas muz. A. Ambrozaičio. Speciali baltiečių radijo programa angliškai bus birželio 13 d., 6-7 v.v., iš radijo stoties CHIN 101 FM. Sibiro tremtinius visų trijų tautybių religinės institucijos — parapijos paminės sekmadienio pamaldose birželio 10 arba 17 d.d. Baltiečių Federacijos atstovai: kun. A. Žilinskas ir J. R. Simanavičius kviečia visus Toronto lietuvius minėjime gausiai dalyvauti.

Pensininkų laisvavakaris, paskutinis šį sezoną, rengiamas gegužės 30, trečiadienį, 6.30 v.v., Prisikėlimo par. Parodų salėje. Vakarienė, jaunimo atliekama programa, žaidimai. Visi Toronto vyresnieji kviečiami dalyvauti.

Akademikų draugija ruošia vyno ir sūrio vaišes šiemet augštąsias mokyklas baigusiems studentams pagerbti. Jos įvyks birželio 8, penktadienį, 8 v.v., Toronto Lietuvių Namų žemutinėje salėje. Bus trumpa oficiali dalis, baras ir muzika. Dalyvavimas akademikams — $2, studentams — $1.

Karalienės Elzbietos II apsilankymo metu Toronte bus bendras chorų pasirodymas birželio 26 d. Grand stadijone C. N. E. Į tą jungtinį kviečiami ir lietuviai. "Birbynės" choro vedėja D. Viskontienė įsipareigojo paruošti lietuvių jaunimo grupę tai progai. Numatytos dvi repeticijos: birželio 12, antradienį, ir birželio 19, antradienį, 7 v.v., Lietuvių Namuose. Būtų gera, kad kuo daugiau vyresnio ir jaunesnio amžiaus jaunimo įsijungtų į šį pasirodymą. Juo didesnė bus mūsų grupė (tautiniais drabužiais apsirėdžiusi), juo geresnis įspūdis paliks mums patiems ir plačiajai kanadiečių visuomenei, nes tas įvykis bus gausiai fotografuojamas ir rodomas per televiziją. Taigi, prašome visus, tiek dalyvavusius choruose ir tiek nebuvusius chorų nariais, įsijungti į šią reprezentacinę grupę ir atvykti į repeticijas. Mielus tėvelius prašome sudaryti tam tikslui palankias sąlygas. Smulkesnių informacijų teirautis tel. 766-3689.

Prel. M. Krupavičiaus paminklo reikalu pas B. Sakalą gegužės 29 d. įvyko įvairių grupių atstovų pasitarimas, kuriame dalyvavo ir kun. Vyt. Bagdanavičius. Jis padarė pranešimą apie čikagiškio komiteto iniciatyvą pastatyti garbiajam Velioniui paminklą ir kvietė torontiečius prisidėti prie šio projekto savo aukomis.

Ideologiniai studentų ateitininkų kursai įvyko gegužės 26-28 d.d. savaitgalyje Gerojo Ganytojo stovyklavietėje Springhurste. Dalyvių buvo apie 50 iš įvairių Š. Amerikos vietovių. Juos surengė centro valdyba, reziduojanti Čikagoje, talkinama Toronto studentų ateitininkų. Kursuose lektoriavo kun. Vyt. Bagdanavičius, MIC, iš Čikagos, ir kun. prof. St. Yla iš Putnamo, Conn. Kun. St. Yla jau kelinti metai panašaus pobūdžio kursus rengia moksleiviams ateitininkams ir yra sudaręs ištisą seriją ideologinių paskaitų. Jo vadovaujami kursai yra gausiai lankomi ir susilaukia gana didelio dėmesio jaunimo gretose. Abu lektoriai — kun. St. Yla ir kun. Vyt. Bagdanavičius aplankė Anapilį, "T. Žiburius" ir kitas lietuvių institucijas.

KLB Toronto apylinkės valdyba, pirmininkaujama J. Karpio, sėkmingai atliko dvejų metų kadenciją, kuri pasibaigė š. m. kovo mėnesį. Dabar apylinkės valdybai tenka pareiga sušaukti tarybos posėdį ir padaryti pranešimą apie nuveiktus darbus. Be to, taryba, susidedanti iš bene 25 narių, turėtų išrinkti naują apylinkės valdybą. Tikimasi, kad tai bus padaryta artimiausiu laiku, nes torontiečių laukia dideli darbai — tautybių savaitė (karavanas), Lietuvių Diena ir kt. **Tarybos narys**

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Mūsų klebonas buvo išvykęs savaitei iš Montrealio. Jį pavadavo kun. St. Kulbis.

— Gegužės 13 d., Gr. Pileckaitei buvo surengtas priešvestuvinis pobūvis, į kurį atsilankė virš 150 moterų.

— Margučių vakarienė, kurią surengė mūsų par. jaunimas, davė $500 pelno. Jaunimo k-to nariai dalį pelno numato paskirti mūsų svetainės pagražinimui.

— Šiais metais turime nemažai jungtuvių. Kaip būtų gražu, jeigu jaunos poros tuoj įsirašytų į mūsų parapijiečių sąrašus. Tuo būdu papildytų mūsų mažėjantį par. šeimų skaičių.

— Jau keletą kartų AV parapijos žiniose seselės buvo prašiusios dėvėtų drabužių Suvalkų trikampio lietuviams sušelpti. Kazimieriečiai tikrai kiekvienas tų dalykų turime. Tik reikia gerų norų.

— Gegužės 19 d. mūsų šventovėje susituokė P. Kudreikis su M. Daunoravičiūte. Vestuvių puota įvyko mūsų svetainėje. Tą pat dieną susituokė ir R. Kličius su V. Blauzdžiūnaite. — Gegužės 26 d. mūsų šventovėje susituokė A. Kuzenber su R. Waker. Vestuvių puota įvyko mūsų svetainėje. Linkime sutuoktiniams daug laimės ir džiaugsmo, prašome nepamiršti savosios parapijos ir tapti josios nuolatiniais nariais.

— Šeštadienį, birželio 9, dažome savo šventovės ir svetainės langus bei duris (iš lauko). Parapijiečiai, kurie norėtų prisidėti savo talka prie savo šventovės pastatų pagražinimo, atvykite 9 v.r.

— Gegužės 27 d., 11 v.r., pamaldų metu, mūsų choras giedojo paskutinį kartą ir išsiskirstė vasaros atostogoms. Susirinks tik rudenį. Po pamaldų jie turėjo savo pobūvį, kuriame dalyvavo choristai ir jų šeimų artimieji, klebonas ir kaikurie par. k-to nariai. Ta proga buvo palinkėta laimingos kelionės choro dirigentei Ag. Petrauskaitei, kuri išvyksta 6 savaitėm atostogų į V. Vokietiją.

— A. Žemaitis, virš 80 m., atvykęs gegužės 20 d. į 11 v. pamaldas, pasijuto negerai ir susmuko ant žemės prie šventoriaus tvoros. Buvo pašauktas policijos automobilis, kuris jį, atgavusį sąmonę, nuvežė namo. Ligonis jaučiasi normaliai.

— C. Ambrasas gegužės 21 d. buvo nuvykęs ligoninėn pakartotinai gerklės operacijai. Ligonis jau grįžo į namus ir jaučiasi gerai. Linkime jam sveikatos ir Augščiausiojo palaimos. Jis yra buvęs mūsų choristu nuo 1927 m. Tik prieš porą metų išėjo į "pensiją" dėl gerklės negalavimų. Per tą visą laiką jis su mažom pertraukom ėjo choro seniūno pareigas. Klebonas, choristai, parapijiečiai ir par. k-to nariai linki Charliui daug ištvermės bei sveikatos. **K. A.**

Aušros Vartų par. žinios

— Skautai ir skautės ruošiasi stovyklai "Baltijoj". Ji įvyks liepos 22-29 d.d. Jau laikas pagalvoti ir apie jubilėjinę skautų stovyklą, kuri įvyks rugpjūčio 19-29 d.d. Beaumont stovyklavietėje prie Klevelando, Ohio. Skautės bei skautai, kurie galvoja dalyvauti jubilėjinėje stovykloje, turi tuojau kreiptis į savo vadovus.

— Metinė parapijos vakarienė bus lapkričio 3 d.

— Klebonas yra išvykęs keliom dienom iš Montrealio. Visais reikalais prašoma kreiptis į kun. J. Aranauską.

— Aušros Vartų parapija gali didžiuotis turėdama geriausią liet. bažnytinį chorą išeivijoje. Kiekvieną sekmadienį jis mūsų pamaldas praturtina didžiai plačiu repertuaru ir jo tobulu atlikimu. P-nia Roch ir Ant. Keblys yra į jį įdėję daug darbo valandų, energijos ir širdies. Parapija yra dėkinga visiems choristams, choro valdybai, p. Roch ir A. Kebliui. Per Velykų šventes, pirmosios Komunijos iškilmėse choras tikrai parodė savo ilgų metų darbo vaisius. Priklauso padėka ir p-niai sol. G. Čapkauskienei, kuri kartais papuošia pamaldas.

— Dr. Vyt. Pavilanis, mikrobiologijos instituto direktorius, už savo mokslinius darbus buvo pagerbtas Royal Society of Canada ir priimtas nariu. Dr. Pavilanis dirbo jau Kauno medicinos fakultete, Pasteur institute Pryžiuje ir nuo 1948 m. yra mikrobiologijos instituto direktorius Montrealyje. Siais metais ir jo sūnus baigė McGill universitete mediciną. Ponia Irena dėsto universitete slavistiką.

"Lito" Aušros Vartų skyrius neveikia sekmadieniais nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. Nariai, kurie savo operacijas "Lite" atlikdavo sekmadieniais, kviečiami jas perkelti į šiokiadienius arba pasinaudoti pašto patarnavimais. "Lito" valdyba tikisi, kad nariai tinkamai supras šį nedirbamų vasaros savaitgalių prailginimą. **Pr. R.**

ARŪNAS ALIŠAUSKAS, studijuojąs lietuvių imigracijos problemas John Hopkins universitete Baltimorėje bei rašąs disertaciją

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių. atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.5%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m.	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.